

Objava podataka i informacija UniCredit Bank d.d.

na dan 31.12.2020.

SADRŽAJ:

1. POSLOVNO IME I SJEDIŠTE BANKE	5
1.1 Organizacijska struktura Banke na dan 31. prosinca 2020. godine – podjela na ključne organizacijske dijelove Banke	5
1.2 Organizacijski dijelovi i predstavništva Banke.....	5
2. VLASNIČKA STRUKTURA I ORGANI BANKE.....	6
2.1 Dioničari Banke koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu ili glasačkim pravima Banke.....	6
2.2 Članovi Nadzornog odbora i Uprave Banke	6
2.3 Politike za izbor i procjenu članova Nadzornog odbora i Uprave Banke.....	7
2.4 Odbor za reviziju	9
2.5 Odbori Nadzornog odbora	9
2.6 Interna revizija	10
2.7 Eksterni revizor	11
3. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA	12
3.1 Opis strategije i politika.....	12
3.2 Organizacija funkcije Upravljanja rizicima.....	16
3.3 Obuhvatnost i karakteristike sustava izvješćivanja o rizicima te načina mjerenja rizika	18
3.4 Politike zaštite od rizika i politike smanjenja rizika	23
3.5 Adekvatnost uspostavljenog sustava upravljanja rizicima banke u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju	28
3.6 Opis povezanosti rizičnog profila banke s njenom poslovnom strategijom, kao i prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Banke u vezi s upravljanjem rizicima i njihovih vrijednosti, na temelju kojih se može ocijeniti upravljanje rizicima banke, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sustav Upravljanja rizicima	29
3.7 Informiranje organa upravljanja Banke o rizicima	30
3.8 Opći Okvir sustava internih kontrola način organizacije kontrolnih funkcija	30
3.9 Utjecaj Covid 19 pandemije na proces upravljanja rizicima.....	32
4. KAPITAL I ADEKVATNOST REGULATORNOG KAPITALA.....	33
4.1 Regulatorni kapital	33
4.2 Kapitalni zahtjev i adekvatnost regulatornog kapitala.....	36
4.3 Financijska poluga	50
4.4 Informacije i podaci koji nisu materijalno značajni u dijelu kapitalnih zahtjeva	50
5. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA LIKVIDNOSNE ZAHTEJEVE	51
6. IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA BANKE	56
7. KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI.....	57
8. ICAAP I ILAAP	60
8.1 Proces interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP).....	60
8.2 Podaci i informacije koje se odnose na ILAAP	62
9. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA POLITIKU NAKNADA	63
9.1 Informacije o postupku odlučivanja koji se primjenjuje pri određivanju politike naknada, te politikama i praksama naknada za identificirane zaposlenike.....	63
9.2 Informacije o vezi između plaće i uspješnosti	64
9.3 Informacije o najvažnijim karakteristikama sustava naknada.....	65
9.4 Omjeri između fiksnih i varijabilnih naknada	65

9.5	Informacije o kriterijima uspješnosti na kojima se zasnivaju prava na dionice, opcije ili varijabilne komponente naknada.....	66
9.6	Opis, kriteriji i obrazloženje varijabilnih naknada koje koristi Banka.....	66
9.7	Informacija o najvažnijim parametrima i argumentima za sustav varijabilnih dijelova naknada i drugih nenovčanih pogodnosti.....	67
PRILOG A - Poslovna mreža UniCredit Bank d.d. na dan 31. prosinca 2020. godine.....		68

Objava podataka i informacija Banke na dan 31.12.2020. godine (u daljem tekstu: Izvješće) je pripremljena u skladu s Odlukom o objavljivanju podataka i informacija Banke objavljenoj u Službenim novinama Federacije BiH broj 39/2021 dana 24.05.2021.godine.

Nadzorni odbor i Uprava Banke odgovorni su:

- * za uspostavu i održavanje efikasne politike provjere podataka, odnosno informacija koje banka objavljuje,
- * potvrdu da su objave pripremljene u skladu sa odredbama Odluke FBA i propisima koji reguliraju kapitalne zahtjeve, upravljanje rizicima i proces internih kontrola

Objava podataka i informacija odobrena je od strane Uprave 22.6.2021. i od strane Nadzornog odbora 25.6.2021.

SAŽETAK

Objava podataka i informacija UniCredit Bank d.d. na dan 31.12.2020.

UniCredit Bank d.d. (u daljem tekstu: Banka) je na dan 31. prosinca 2020. godine ostvarila **stopu adekvatnosti ukupnog regulatornog kapitala u visini od 20,97%**. Ostvareni pokazatelj adekvatnosti kapitala potvrđuje stabilnost Banke i solidan potencijal za podržavanje kreditne aktivnosti i amortizaciju eventualnih rizika i u idućim razdobljima:

- **regulatorni kapital** Banke iznosi **682.236 tisuća KM**,
- **stopa adekvatnosti regulatornog kapitala** Banke iznosi **20,97%**,
- **ukupni regulatorni kapitalni zahtjev** Banke iznosi **390.296** (primjenom minimalne stope adekvatnosti kapitala od 12% propisane Odlukom o izračunavanju kapitala Banke).

Regulatorni kapital Banke čini zbroj osnovnog i dopunskog kapitala u iznosu od **682.236** tisuće KM.

Banka izračunava adekvatnost kapitala i izloženosti riziku u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala (Službene novine Federacije BiH 81/2017 te Odluka o izmjenama i dopuni odluke o izračunavanju kapitala banke 81/20), koristeći pritom:

- standardizirani pristup za kreditni rizik,
- standardizirani pristup za tržišni rizik,
- standardizirani pristup za operativni rizik.

Izloženost ponderirana **kreditnim rizikom** je iznos svih aktivnih bilančnih stavki i pojedinih izvanbilančnih stavki (financijski instrumenti i izvanbilančne obveze po kojima je kreditna institucija izložena kreditnom riziku) za sve poslove u knjizi banke.

Na dan 31. prosinca 2020. izloženost kreditnom riziku iznosila je **2.886.505** tisuća KM.

Izloženost tržišnom riziku predstavlja zbroj kapitalnih zahtjeva za pozicije knjige banke i knjige trgovanja pomnoženih s 12,5.

Na dan 31. prosinca 2020. godine izloženost tržišnom riziku iznosila je **56.373** tisuća KM.

Izloženost operativnom riziku računa se kao zbroj kapitalnih zahtjeva izračunatih po standardiziranom pristupu pomnoženih s 8,33.

Na dan 31. prosinca 2020. godine izloženost operativnom riziku iznosila je **309.444** tisuće KM.

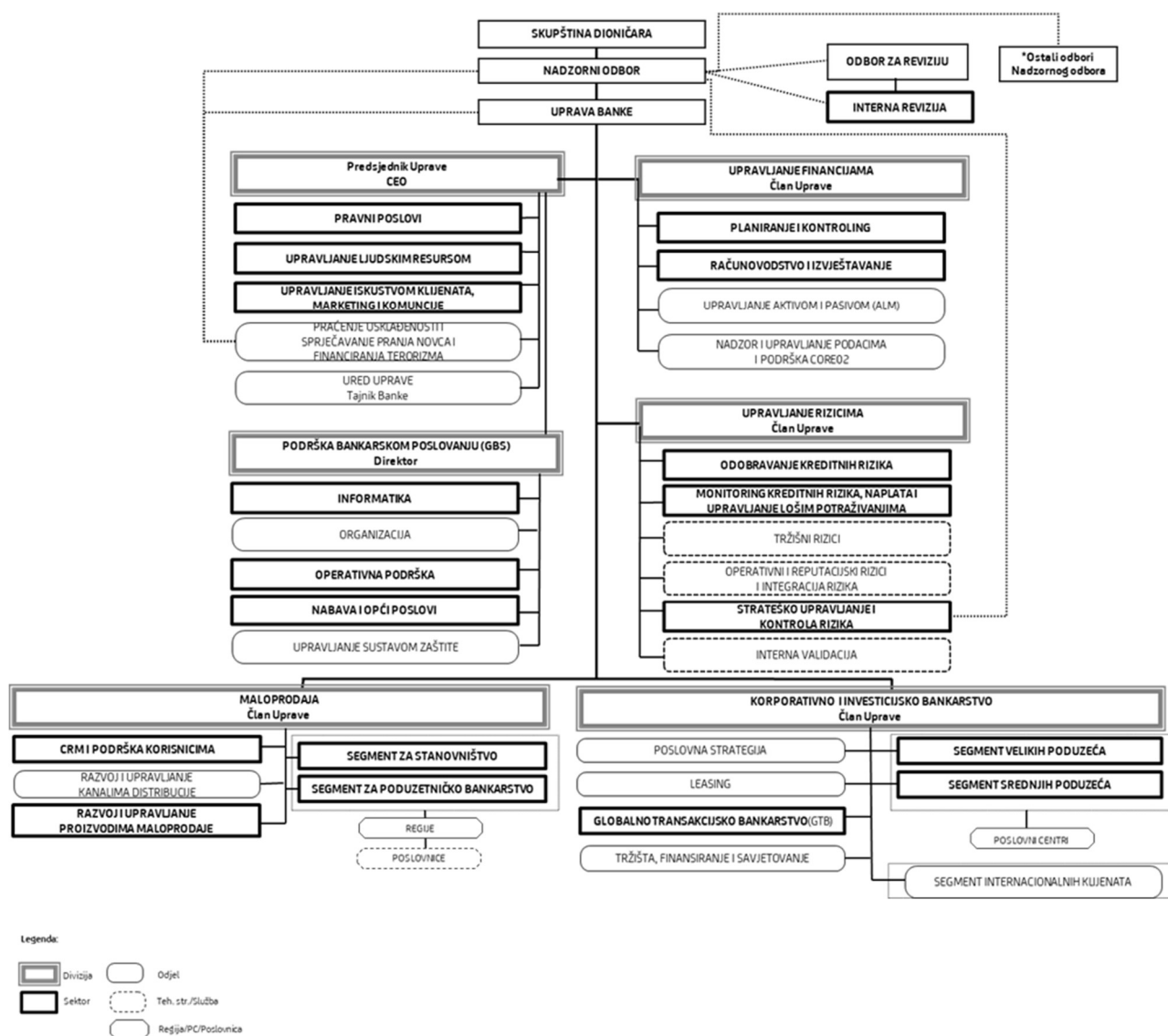
Kvantitativni podaci su prikazani u tablicama u Izvješću. Podaci su prikazani u tisućama KM, ukoliko nije drugačije navedeno.

Ključni pokazatelji poslovanja, kao i kvantitativni podaci o upravljanju rizicima u poslovanju, objavljeni su u Godišnjem izvještaju Banke za 2020. koji je objavljen na Internet stranici Banke (<https://www.unicredit.ba/ba/banka/poslovanje/izvjestaji.html>).

1. POSLOVNO IME I SJEDIŠTE BANKE

UniCredit Bank d.d., (u daljnjem tekstu: Banka) je registrirana poslovna banka sa sjedištem na adresi Kardinala Stepinca b.b., Mostar, Bosna i Hercegovina i dio je UniCredit Grupe.

1.1 Organizacijska struktura Banke na dan 31. prosinca 2020. godine – podjela na ključne organizacijske dijelove Banke

1.2 Organizacijski dijelovi i predstavništva Banke

Prodajna mreža UniCredit Bank d.d. podijeljena je na 10 regija, koje su dalje podijeljene na poslovnice na cijelom području Bosne i Hercegovine kojih je krajem 2020. godine bilo 71.

Popis poslovnica UniCredit Bank d.d. na dan 31. prosinca 2020. godine dan je u Prilogu A.

UniCredit Bank d.d. nema predstavništva.

2. VLASNIČKA STRUKTRURA I ORGANI BANKE

2.1 Dioničari Banke koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu ili glasačkim pravima Banke

Tablica 1: Spisak dioničara Banke koji imaju 5% ili više dionica s glasačkim pravima na dan 31.12.2020.

Vlasnička struktura			
Redn i broj	Ime i prezime/naziv dioničara koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu (redosljed po veličini učešća)	% učešća	
		Obične dionice	Prioritetne dionice
1	Zagrebačka banka d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	99.156	0.1477

2.2 Članovi Nadzornog odbora i Uprave Banke

Nadzorni odbor

Tablica 2: Članovi Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d. u 2020. godini.

Članovi Nadzornog odbora banke		
Redni broj	Ime i prezime	Kratka biografija (ili lokacija na kojoj banka isto objavljuje)
1	Spas Blagovestov Vidarkinsky	G. Vidarkinsky, predsjednik Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d., ima dugogodišnju karijeru u bankarskom sektoru, na rukovodnim pozicijama u bankama u Bugarskoj, Srbiji i Hrvatskoj. Trenutno obnaša funkciju člana Uprave za Korporativno, investicijsko i privatno bankarstvo u Zagrebačkoj banci d.d. Članom Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d. je imenovan u 2020. godini.
2	Helmut Franz Haller	G. Haller, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d., pridružuje se UniCredit Bank Austria AG 1991. godine. Značajno bankarsko iskustvo stječe radeći na rukovodnim pozicijama unutar različitih poslovnih organizacijskih dijelova članica UniCredit Grupe. Trenutno obnaša funkciju člana Uprave Pirta Verwaltungs GmbH. Članom Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d. je imenovan u 2019. godini.
3	Pierre-Yves Guegan	G. Guegan, član Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d., značajno profesionalno bankarsko iskustvo stječe radeći na raznim rukovodnim pozicijama unutar različitih poslovnih dijelova i članica UniCredit Grupe i BNP Paribas. Trenutno u UniCredit Grupi obnaša funkciju direktora Maloprodaje Centralne i istočne Europe. Članom Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d. je imenovan u 2020. godini.
4	Laurence Fraissinet-Dubois	Gđa Fraissinet-Dubois, članica Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d., značajno profesionalno iskustvo u bankarskom sektoru stječe radom na raznim rukovodnim pozicijama unutar bankarskih grupacija: Deutsche Bank AG (Paris), Banque Nationale De Paris (BNP), Barclays Capital (Paris) i UniCredit S.p.A. Paris Branch. Trenutno obnaša rukovodnu funkciju u okviru podružnice UniCredit S.p.A. u Parizu - Francuska. Članicom Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d. je imenovana u 2020. godini.
5	Graziano Cameli	G. Cameli, član Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d., značajno profesionalno bankarsko iskustvo stječe na raznim rukovodećim pozicijama unutar UniCredit Grupe od 2005. godine. Trenutno obnaša funkciju direktora Razvoja poslovanja divizije Centralne i istočne Europe UniCredit S.p.A, Beč. Članom Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d. je imenovan u 2020. godini.
6	Dražena Gašpar	Gđa Gašpar, neovisna članica Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d., značajno profesionalno iskustvo stječe u privatnom sektoru, kao i u obrazovnom sektoru. Sveučilišna je profesorica na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru. Članicom Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d. je imenovana u 2019. godini.
7	Danimir Gulin	G. Gulin, neovisni član Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d., značajno profesionalno iskustvo stječe u privatnom i obrazovnom sektoru. Sveučilišni je profesor na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Članom Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d. je imenovan u 2019. godini.

Uprava Banke

Tablica 3: Članovi Uprave UniCredit Bank d.d. u 2020. godini

Članovi Uprave banke		
Redni broj	Ime i prezime	Kratka biografija (ili lokacija na kojoj banka isto objavljuje)
1	Amina Mahmutović	https://www.unicredit.ba/ba/banka/banka/upravljanje.html
2	Dragan Čavar	
3	Siniša Adžić*	
4	Željka Zubčević	
5	Matteo Consalvi	

*Od 31.12.2020. nije više član Uprave UniCredit Bank d.d.

Tablica 4: Broj direktorskih funkcija članova nadzornog odbora i uprave banke

Redni broj	Ime i prezime člana nadzornog odbora ili uprave banke	Broj izvršnih direktorskih funkcija (apsolutno)	Broj neizvršnih direktorskih funkcija (apsolutno)	Od toga broj izvršnih direktorskih funkcija u grupi	Od toga broj neizvršnih direktorskih funkcija u grupi	Broj direktorskih funkcija u institucijama čija je glavna poslovna aktivnost neprofitne prirode
1	Spas Blagovestov Vidarkinsky	1	2	1	2	-
2	Helmut Franz Haller	1	1	1	1	-
3	Pierre-Yves Guegan	1	1	1	1	-
4	Laurence Fraissinet-Dubois	1	1	1	1	-
5	Graziano Cameli	-	1	-	1	-
6	Dražena Gašpar	-	1	-	1	-
7	Danimir Gulin	-	2	-	2	1
8	Amina Mahmutović	1	-	1	-	1
9	Dragan Čavar	1	-	1	-	-
10	Siniša Adžić*	1	-	1	-	-
11	Željka Zubčević	1	-	1	-	-
12	Matteo Consalvi	1	-	1	-	-

2.3 Politike za izbor i procjenu članova Nadzornog odbora i Uprave Banke

Nadzorni odbor

Banka osigurava da članovi Nadzornog odbora Banke imaju stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebno za neovisno i samostalno vođenje poslova Banke te za razumijevanje poslova i značajnih rizika Banke.

Politikom za izbor i procjenu ispunjavanja uvjeta za članove Nadzornog odbora UniCredit Bank d.d, utvrđuju se uvjeti za članstvo u Nadzornom odboru Banke te propisuje postupak procjene ispunjavanja uvjeta članova Nadzornog odbora.

Za člana Nadzornog odbora može se imenovati osoba koja udovoljava sljedećim uvjetima:

- koja ima dobar ugled,
- koja ima odgovarajuća stručna znanja, sposobnost i iskustvo potrebno za ispunjavanje obaveza iz svoje nadležnosti,
- koja nije u sukobu interesa u odnosu na Banku, dioničare, članove Nadzornog odbora, nositelje ključnih funkcija i Upravu Banke i druge zainteresirane strane,

- koja je spremno i u mogućnosti posvetiti dovoljno vremena za ispunjavanje obaveza i odgovornosti iz nadležnosti Nadzornog odbora i
- koja može biti član Nadzornog odbora prema odredbama propisa o privrednim društvima.

Pri procjeni iskustva pojedinačnog člana Nadzornog odbora Banke treba razmotriti:

- teorijsko iskustvo, stečeno obrazovanjem i stručnim osposobljavanjem,
- praktično iskustvo, stečeno obavljanjem prethodnih poslova.

Referentne oblasti za procjenu teorijskog i praktičnog iskustva pojedinačnog člana Nadzornog odbora Banke su:

- financijska tržišta,
- regulatorni okvir i propisani standardi poslovanja banaka i drugih financijskih institucija,
- strateško planiranje i poznavanje poslovne strategije banke ili njenog poslovnog plana i njegovog izvršenja,
- upravljanje rizicima (identifikacija, mjerenje, odnosno procjena, praćenje, kontrola i izvještavanje o ključnim rizicima), uključujući i odgovornosti pojedinačnog člana organa banke u tom procesu,
- upravljanje, nadzor i kontrola u postupcima i mjerama banke i drugih financijskih institucija, i
- financijsko planiranje, analiza i kontrola u bankama i sličnim financijskim institucijama.

Uprava Banke

Banka osigurava stalnu primjerenost članova Uprave, kontinuiranom procjenom ispunjenja uvjeta. Politikom za izbor i procjenu ispunjavanja uvjeta za članove Uprave UniCredit Bank d.d., utvrđuju se uvjeti za članstvo u Upravi Banke te propisuje postupak procjene ispunjavanja uvjeta članova Uprave.

Član Uprave Banke može biti osoba koja, u svakom trenutku ispunjava sljedeće uvjete:

- koja ima dobar ugled,
- VSS-VII stupanj stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja,
- koje ima potreban nivo i profil edukacije i obuke i odgovarajuće praktično iskustvo potrebno za vođenje poslova Banke,
- koja nije u sukobu interesa u odnosu na Banku, dioničare, članove Nadzornog odbora Banke, ostale članove Uprave Banke, nositelje ključnih funkcija u Banci i Upravu Banke,
- za koju je na osnovu dosadašnjeg ponašanja moguće opravdano zaključiti da će pošteno i savjesno obavljati poslove člana Uprave Banke i
- druge uvjete za člana Uprave prema odredbama propisa o privrednim društvima i koje može propisati Agencija svojim aktima.

Pri procjeni iskustva pojedinačnog člana Uprave Banke treba razmotriti:

- teorijsko iskustvo, stečeno obrazovanjem i stručnim osposobljavanjem.
- praktično iskustvo, stečeno obavljanjem prethodnih poslova.

Referentne oblasti za procjenu teorijskog i praktičnog iskustva pojedinačnog člana Uprave Banke su:

- financijska tržišta,
- regulatorni okvir i propisani standardi poslovanja banaka i drugih financijskih institucija,
- strateško planiranje i poznavanje poslovne strategije banke ili njenog poslovnog plana i njegovog izvršenja,
- upravljanje rizicima (identifikacija, mjerenje, odnosno procjena, praćenje, kontrola i izvještavanje o ključnim rizicima), uključujući i odgovornosti pojedinačnog člana organa banke u tom procesu,
- upravljanje, nadzor i kontrola u postupcima i mjerama banke i drugih financijskih institucija i
- financijsko planiranje, analiza i kontrola u bankama i sličnim financijskim institucijama.

2.4 Odbor za reviziju

Tablica 5: Članovi Odbora za reviziju UniCredit Bank d.d. u 2020. godini

Članovi Odbora za reviziju		
Redni broj	Ime i prezime	Kratka biografija (ili lokacija na kojoj banka isto objavljuje)
1	Mirjana Hladika	Gđa Hladika, predsjednica Odbora za reviziju UniCredit Bank d.d., značajno profesionalno iskustvo stječe u privatnom i obrazovnom sektoru. Sveučilišna je profesorica na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Članicom Odbora za reviziju UniCredit Bank d.d. je imenovana u 2018. godini.
2	Antonija Matošin	Gđa Matošin, članica Odbora za reviziju UniCredit Bank d.d., značajno profesionalno iskustvo u bankarskom sektoru stječe radeći na raznim rukovodnim pozicijama unutar Zagrebačke banke d.d. i drugih članica Grupe Zagrebačke banke d.d. Trenutno obnaša funkciju direktorice Podrške poslovanju upravljanja imovinom ZABA Invest d.o.o. Članicom Odbora za reviziju UniCredit Bank d.d. je imenovana u 2018. godini.
3	Ante Križan	G. Križan, član Odbora za reviziju UniCredit Bank d.d., značajno profesionalno iskustvo stječe u bankarskom i revizorskom sektoru radeći na raznim rukovodnim i odgovornim pozicijama unutar revizorskih kuća i Zagrebačke banke d.d. Trenutno obnaša funkciju direktora Računovodstva i regulatornog izvještavanja u Zagrebačkoj banci d.d. Članom Odbora za reviziju UniCredit Bank d.d. je imenovan u 2018. godini.

2.5 Odbori Nadzornog odbora

Članovi odbora Nadzornog odbora, ukoliko su osnovani u banci		
Redni broj	Odbor za imenovanja	Učestalost zasjedanja
1	Spas Blagovestov Vidarkinsky	Odbor je radio na sjednicama koje su se održavale po potrebi, a najmanje jednom u periodu od šest mjeseci.
2	Helmut Franz Haller	
3	Pierre-Yves Guegan	
Redni broj	Odbor za rizike	Učestalost zasjedanja
1	Spas Blagovestov Vidarkinsky	Sjednice Odbora održavale su se po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca.
2	Danimir Gulin	
3	Helmut Franz Haller	
Redni broj	Odbor za naknade	Učestalost zasjedanja
1	Spas Blagovestov Vidarkinsky	Sjednice Odbora održavale su se po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca.
2	Graziano Cameli	
3	Laurence Fraissinet-Dubois	

2.6 Interna revizija

U skladu sa Zakonom o bankama (u daljem tekstu: Zakon), UniCredit bank d.d. (u daljem tekstu: Banka) organizirala je Internu reviziju, kao zaseban organizacijski dio, funkcionalno i organizacijski neovisnu o aktivnostima koje revidira i o drugim organizacijskim dijelovima Banke, izbjegavajući na taj način sukob interesa. Interna revizija za svoj rad direktno odgovara Odboru za reviziju i Nadzornom odboru Banke. Interni akti kojima je propisan i reguliran rad Interne revizije u skladu su sa Zakonom i podzakonskim aktima te su usvojeni od strane Nadzornog odbora.

Poveljom interne revizije je definirana misija Interne revizije u okviru Banke kao i njena načela te neovisnost, okvirna područja djelovanja, standardi rada, odgovornosti, ovlaštenja i osiguranje kvalitete. Ovaj dokument se temelji na Grupnoj povelji interne revizije te je usklađen s međunarodnim standardima interne revizije.

Metodološki okvir djelovanja propisan je Priručnikom Interne revizije - Pod-grupna verzija primjenjiva za UniCredit Bank d.d. koji detaljno opisuje pristup koji je potrebno pratiti tijekom cijelog procesa obavljanja revizije i minimalne standarde kvalitete koje su svi revizori obvezni poštivati. Priručnikom Interne revizije utvrđena su jedinstvena načela i smjernice za revizore te je propisana metodologija rada koja definira sve aspekte revizije:

- planiranje temeljeno na procjeni rizika,
- provedbu revizijskih angažmana,
- formalizaciju rezultata i preporuke revizije,
- praćenje preporuka,
- smjernice za procjenu sustava internih kontrola,
- monitoring i izvještavanje te
- upravljanje kvalitetom.

U svome radu, Interna revizija usklađena je s drugim kontrolnim funkcijama, kako bi se osigurao adekvatan pristup kontroli i evaluaciji sustava unutarnjih kontrola u cijeloj Banci. U tom smislu, Interna revizija procjenjuje adekvatnost i učinkovitost funkcija Upravljanja rizicima i Praćenja usklađenosti te drugih funkcija koje obavljaju kontrole (npr. Upravljanje financijama, Upravljanje sustavom zaštite). Razmjena informacija između Interne revizije i drugih kontrolnih funkcija - i obratno - nužna je kako bi se osigurala adekvatna provedba kontrolnih aktivnosti. Osobito, Interna revizija može dijeliti informacije o reviziji (npr. planovi revizije, nalaz, periodično izvješćivanje) s kontrolnim funkcijama druge razine, na temelju tzv. "treba biti upoznat" načela.

Internom revizijom rukovodi Direktor, kojeg imenuje Nadzorni odbor Banke. Direktor Interne revizije neovisan je u svom radu i obavlja isključivo poslove za koje je odgovoran, a sve u skladu sa poslovnim domenom, ovlaštenjima i odgovornostima rukovoditelja definiranim Pravilnikom o organizaciji UniCredit Bank d.d. i ostalim internim aktima koji reguliraju organizaciju i sistematizaciju zanimanja u pojedinim organizacijskim jedinicama Banke.

Direktor Interne revizije za 2020. je Mariana Milinković.

Revizijske aktivnosti provode se u skladu s godišnjim i dugoročnim planom rada Interne revizije. Plan rada Interne revizije ima za cilj obavljanje revizijskih aktivnosti na učinkovit i ekonomičan način u skladu s procjenom rizika, zakonskim i pravnim uvjetima i zahtjevima upravljačkih i nadzornih tijela. Njime se razvija opća strategija i detaljan pristup temeljen na očekivanoj prirodi, vremenskom rasporedu i opsegu revizija kako bi se osigurala njihova učinkovitost, ekonomičnost i pravovremeno obavljanje. Struktura plana temeljena je na tri razine: dugoročni, godišnji i operativni plan.

Dugoročni plan Interne revizije, kojeg usvaja Nadzorni odbor, uzima u obzir lokalnu procjenu rizika te obvezne lokalne revizije s fiksnim intervalima. Najduže razdoblje dozvoljeno za dugoročni plan je pet godina. Isti se usklađuje svake godine na periodičnoj osnovi kao dio kontinuiranog dugoročnog planiranja i čini osnovu za pripremu godišnjeg plana.

Godišnji plan Interne revizije, kojeg usvaja Nadzorni Odbor, ima za cilj utvrditi revizijske aktivnosti koje će tijekom iduće godine obaviti kontrolna funkcija Interne revizije, u skladu s eksternim propisima i internim smjernicama, uz učinkovitu raspodjelu resursa i kvartalni raspored revizija.

Operativni plan revizije sadrži detaljan plan godišnje revizije s opisom aktivnosti koje je potrebno izvršiti, s uključenim strukturama ili procesima, s predviđenim vremenom i resursima koje treba zadužiti za reviziju tijekom iduće godine.

Direktor Interne revizije dostavlja izvještaje o radu Upravi Banke, Odboru za Reviziju i Nadzornom odboru te redovito nazoči sjednicama tijela koje izvještava. Uprava Banke prima na znanje kvartalne, polugodišnje i godišnje Izvještaje o radu Interne revizije dok iste, na prijedlog Odbora za reviziju, usvaja Nadzorni odbor Banke. Interna revizija, odnosno Direktor, je nazočan sjednicama: Odbora za upravljanje sustavom internih kontrola – ICBC, Odbora za operativne i reputacijske rizike, Odbora za informacijske sustave, Odbora za upravljanje promjenama informacijskog sustava, Odbora za upravljanje neprekidnosti poslovanja, Pododbora za zaštitu informacijskog sustava, bilo kao stalni član, bilo pozivom na sjednicu odbora. Izvještaji o obavljenim revizijama dostavljaju se, uz Predsjednika Uprave Banke i svim nadležnim Članovima Uprave, radi pravovremene i efikasne realizacije izdanih preporuka za otklanjanje utvrđenih propusta, nepravilnosti, slabosti i izloženosti pojedinim rizicima.

2.7 Eksterni revizor

BDO d.o.o. Sarajevo je imenovan za neovisnog vanjskog revizora za 2020. godinu.

3. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

3.1 Opis strategije i politika

Za upravljanje rizicima u UniCredit Bank d.d. (u daljnjem tekstu: Banka) odgovorna je divizija Upravljanje rizicima. Odgovornost divizije uključuje poslove identifikacije, mjerenja, ocjene rizičnog profila Banke uzimajući u obzir sve značajne rizike, nadzor nad funkcioniranjem metoda i modela za upravljanje svim vrstama rizika, vrednovanje adekvatnosti i djelotvornosti unutarnjih kontrola u procesu upravljanja svim vrstama rizika.

Banka je organizaciju, a samim tim i sustav upravljanja rizicima, prilagodila svom modelu poslovanja. Na taj način djeluje u utvrđenom regulatornom okviru, te u okviru *Strategije preuzimanja i upravljanja rizicima*. Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima Nadzorni odbor određuje ciljeve i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima u poslovanju Banke u cjelini, a radi osiguranja jednoobraznosti u upravljanju istima i usklađenosti rizičnog profila s poslovnim ciljevima.

Strategija je usko vezana s poslovnim planom odnosno poslovnom strategijom Banke, osiguravajući podršku trenutnim i budućim poslovnim ciljevima razvoja uz cjelovit i kvalitetan sustav upravljanja rizicima.

Strategija upravljanja rizicima Banke se temelji i na osnovnim principima strategije UniCredit Grupe, ali iz perspektive vlastitog rizičnog profila. U skladu s utvrđenim značajnijim skupinama rizika kojima je Banka izložena ili će biti izložena, donose se politike i ostali akti koji detaljnije uređuju upravljanja rizicima.

Odgovornost rukovodstva za upravljanje rizicima definirana je u smislu obveza Uprave i Nadzornog odbora u donošenju internih akata, osiguravanju provedbe procesa i njegovog uključivanja u strateško i operativno upravljanje Bankom. Ključni parametri upravljanja rizikom su dio procesa strateškog upravljanja Bankom te ih definira Uprava i Nadzorni odbor Banke – prvenstveno strategiju i principe preuzimanja rizika, raspodjelu odgovornosti za elemente procesa te jasne linije izvještavanja. Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima Nadzorni odbor određuje ciljeve i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima u poslovanju Banke u cjelini, a radi osiguranja jednoobraznosti u upravljanju istima i usklađenosti rizičnog profila s poslovnim ciljevima.

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja rizicima:

- razborita strategija i snažan fokus na upravljanje kvalitetom aktive
- snažna kultura i svijest o upravljanju rizicima neodvojiv su dio sustava upravljanja rizicima Banke, i predmet su kontinuiranog ulaganja i razvoja,
- upravljanje i kontrola rizika dijeli se, temeljem jasnog sustava ovlaštenja i odgovornosti, na slijedeće razine: linijsku/primarnu razinu čine organizacijske jedinice Banke kao vlasnici rizika; drugu i treću razinu čine neovisne kontrolne funkcije i to drugu razinu – kontrolna funkcija *Praćenja usklađenosti* i kontrolna funkcija *Upravljanja rizicima*, dok treću razinu čini – kontrolna funkcija *Interne revizije*,
- Banka upravlja rizicima na integriran i sveobuhvatan način, vertikalno i horizontalno, kroz sve razine upravljanja i kroz sve funkcije, korištenjem konzistentnih metodologija i terminologija,
- Banka kontinuirano identificira i nadzire rizike - odluke se donose informirano, one su eksplicitne i jasne. Očekivani dobitak mora biti optimalna i adekvatna kompenzacija za preuzeti rizik, i u skladu sa apetitom za rizik,
- Banka upravlja rizicima uzimajući u obzir i buduća kretanja, pri čemu se, zajedno sa redovnim nadzorom postojećih rizika, identificiraju novi ili rastući rizici,
- unaprjeđenje sustava upravljanja rizicima i sustava internih kontrola se obavlja kontinuirano, a posebno u slučaju relevantnih promjena u rizičnom profilu Banke i u okruženju,
- proces upravljanja rizicima obuhvaća sve rizike inherentne poslovnom modelu Banke, bez obzira da li se oni mogu kvantificirati ili ne.

Kreditni rizici

Kreditni rizik je rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obaveze prema banci

Ciljevi i osnovna načela preuzimanja i upravljanja kreditnim rizikom te sklonost Banke za preuzimanje kreditnog rizika temelje se na sveukupnoj strategiji Banke.

Strategija kreditnog rizika detaljnije je opisana u točku 3.4 Politike zaštite rizika i politike smanjenja rizika

Banka u svome dnevnom poslovanju dužnu pozornost poklanja upravo **procesu upravljanja kreditnim rizikom**. Proces upravljanja kreditnim rizikom je stalna i neprekidna aktivnost i podrazumijeva praćenje vijeka trajanja svakog plasmana od momenta njegovog odobrenja do momenta cjelovite naplate.

Postupak internog upravljanja kreditnim rizikom podrazumijeva sveobuhvatan sustav internih akata, organizacijskog ustroja, unutarnjih kontrola, te metodologiju mjerenja, praćenja i ovladavanja rizikom koji imaju za cilj usklađivanje profila rizičnosti sa sklonošću preuzimanju rizika odnosno apetitom za rizik.

Uspostava svih navedenih elemenata u osnovi obuhvaća sljedeće aktivnosti:

- pripremu i provođenje strategije i politika za upravljanje kreditnim rizikom,
- razvoj i kontinuirano unapređenje metodologija za mjerenje razine rizika,
- utvrđivanje internih limita izloženosti s ciljem upravljanja rizikom koncentracije,
- uspostavu sustava redovitog praćenja i izvješćivanja o izloženosti kreditnom riziku,
- kontinuiranu analizu strukture i kvalitete cjelokupnoga kreditnog portfelja,
- pravodobno obavješćavanje ovlaštenih tijela o iznimkama u politikama, procedurama i kreditnim limitima, te
- provedbu aktivnosti za smanjenje kreditnog rizika.

U procesu financiranja klijenata i preuzimanja novog rizika Banka poštuje sljedeća temeljna načela upravljanja kreditnim rizikom:

- Kreditni rizik se preuzima samo ako cjelokupan odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita
- Preduvjet financiranja svake transakcije je detaljno razumijevanje njenog ekonomskog smisla
- Kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procijenjena prije preuzimanja kreditnog rizika
- Svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica
- U kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti.

Kreditni rizik uključuje i rizik zemlje, rizik koncentracije, valutno-inducirani kreditni rizik i rezidualni rizik.

Rizik zemlje obuhvaća: političko-ekonomski rizik i rizik transfera. Političko-ekonomski rizik podrazumijeva mogućnost ostvarivanja gubitka zbog spriječenosti Banke da naplati potraživanja uslijed ograničenja utvrđenih propisima/aktima državnih i drugih državnih organa iz države porijekla dužnika, kao i općih i sistemskih prilika u toj državi. Rizik transfera podrazumijeva mogućnost ostvarivanja gubitka zbog spriječenosti Banke da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije službena valuta države porijekla dužnika i to uslijed ograničenja plaćanja obaveza prema vjerovnicima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porijekla dužnika.

Rizik koncentracije je rizik koji proizlazi iz svake pojedinačne, izravne ili neizravne, izloženosti prema jednom licu/Grupi povezanih lica ili skupa izloženosti koje povezuju zajednički faktori rizika, kao što su isti privredni sektor, geografsko područje, istovrsni proizvodi, odnosno primjena tehnika smanjenja kreditnog rizika.

Rezidualni rizik jest rizik gubitka koji nastaje ako su priznate tehnike smanjenja kreditnog rizika kojim se Banka koristi manje djelotvorne nego što se prvobitno očekivalo ili njihova primjena nedovoljno utječe na smanjenje rizika kojima je Banka izložena.

Tržišni rizici

Tržišni rizik se definira kao izravan učinak promjene cijena na tržištu na prinos i/ili poziciju imovine Banke. Osnovnim čimbenicima rizika smatraju se rizik kamatne stope, valutni rizik, rizik ulaganja u vlasničke vrijednosne papire, robni rizik, rizik volatilnosti, rizik kreditne marže, rizik statusa neispunjenja obveze i rizik kreditne migracije.

Temelj upravljanja tržišnim rizikom predstavlja Strategija tržišnog rizika.

Upravljanje tržišnim rizikom podrazumijeva identifikaciju, mjerenje, kontrolu i praćenje tržišnih rizika i obezbjeđenje kapitala za pokriće tih rizika u skladu sa najboljim praksama i osiguravajući usklađenost sa lokalnim zakonskim i regulatornim uslovima. Također, mora biti u skladu s Grupnim Okvirom tržišnog rizika (Group Market Risk Framework), Grupnog i lokalnog Okvira apetita za rizik (Group and Local Risk Appetite Framework) te u skladu s Grupnom i lokalnom Izjavom Apetita za rizik (Local Risk Appetite Statement).

Strategija preuzimanja i upravljanja relevantnim čimbenicima tržišnog rizika propisana je kroz sustav definiranih limita za tržišne rizike. Sve pozicije koje drži Banka mogu se zauzeti samo u skladu s limitima opisanima u Strategiji. Limiti se revidiraju najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće.

Strategijom se, također, utvrđuje postupak usvajanja limita te definiraju funkcije i sustavi nadzora limita, postupci u slučaju prekoračenja limita ili pragova upozorenja, kao i linije izvještavanja svih organizacijskih jedinica koje upravljaju tržišnim rizikom.

Strategija upravljanja tržišnim rizicima definirana je kroz upravljački okvir, apetit za rizik, kapacitet preuzimanja rizika, popis dozvoljenih proizvoda, sustav limita i razina upozorenja i njihovog nadzora te postupke testiranja otpornosti na stres. Strategija upravljanja tržišnim rizicima redovito se usklađuje s poslovnom strategijom te se izrađuje najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće.

Banka izračunava kapitalni zahtjev za tržišni rizik koristeći pritom standardizirani pristup sukladno regulatornim okvirima.

Operativni rizici

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na financijski rezultat i kapital Banke uslijed propusta u radu radnika, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacijskim i drugim sustavima u Banci, kao i uslijed nastupanja nepredvidivih vanjskih događaja. Obzirom na navedeno, poseban imperativ i fokus u strateškom upravljanju operativnim rizicima Banka stavlja na širenje kulture upravljanja rizicima, na sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, na zaštitu osobnih podataka, na zaštitu od *cyber* rizika, na zaštitu od rizika informacijske i komunikacijske tehnologije, na zaštitu od rizika eksternalizacije, kao i sve ostale relevantne vrste operativnih rizika.

Strategije operativnog rizika utvrđuju se godišnje, primarno uzimajući u obzir rizike koji nastaju pri realizaciji strateškog poslovnog plana i budžeta, relevantne promjene u internim sustavima kontrole i u vanjskom okruženju te sukladno ciljevima apetita za rizik. Strategijama za operativni rizik pokrivena su i područja upravljanja reputacijskim rizikom.

Banka izračunava kapitalni zahtjev za operativni rizik koristeći pritom jednostavni pristup sukladno regulatornim okvirima.

Reputacijski rizici

Reputacijski rizik je trenutni ili budući rizik koji prijete prihodima i kapitalu, a koji proizlazi iz nepovoljne predodžbe o imidžu financijske institucije od strane klijenata, drugih ugovornih strana, dioničara/ulagača, regulatora ili zaposlenika.

Reputacijski rizik prisutan je u cijeloj organizaciji, a izloženost reputacijskom riziku odražava adekvatnost internog procesa upravljanja rizikom Banke, kao i efikasnost i način postupanja rukovodstva u odnosu prema vanjskim utjecajima ili bankarskim transakcijama. Može se smatrati sekundarnim efektom svih drugih kategorija rizika, kao što su kreditni, tržišni, operativni i rizik likvidnosti (tzv. „primarni“ rizici).

Rizik eksternalizacije

Proces eksternalizacije u Banci usklađen je sa Odlukom o upravljanju eksternalizacijom u banci propisanom od strane Agencije za bankarstvo F BiH te internim aktima UniCredit Bank d.d. koji propisuju proces eksternalizacije u skladu sa Globalnim pravilima UniCredit Grupe i lokalnom legislativom. U svojem poslovanju Banka je identificirala organizacijski dio odgovoran za strategiju i upravljanje rizikom eksternalizacije – GBS/Nabava. U okviru upravljanja rizikom eksternalizacije Banka je definirala da se za svaku eksternaliziranu aktivnost provodi procjena rizika eksternalizacije na način da su definirane obaveze i odgovornosti organizacijskog dijela ili uposlenika koji sudjeluju u procesu eksternalizacije.

Strateški rizik

Upravljanje strateškim rizikom od strane Banke tokom perioda od 1. januara do 31. decembra 2019. godine bilo je zasnovano na sljedećoj pravnoj osnovi:

- Zakon o bankama u FBiH (Službene novine FBiH, broj 27/17); i
- Odluka o upravljanju rizicima u banci (Službene novine FBiH, broj 81/17).

Strateški rizik definira se kao rizik od nastanka mogućih gubitaka zbog donesenih odluka ili značajnih nepovoljnih promjena u poslovnom okruženju, neadekvatne provedbe odluka, izostanka pravovremene reakcije (prilagodbe) na promjene u poslovnom okruženju, primjerice promjena ekonomskog trenda.

Ima učinak na profil rizičnosti i posljedično može imati negativne posljedice na kapital, dobit te opći smjer i opseg poslovanja Banke u dugoročnom razdoblju.

Banka smatra da se taj rizik može promatrati kao utjecaj materijalizacije drugih gore navedenih rizika. Stav Banke je da se strateškim rizikom pravilno upravlja putem procesa strateškog planiranja, za koji su odgovorni Upravni odbor i Nadzorni odbor Banke. Banka izrađuje strategiju poslovanja i istom definira svoje ciljeve uzimajući u obzir dugoročne interese Banke, adekvatnu ročnost i likvidnost uz planiranje kapitala koji osigurava pokriće svih rizika. Mjesečno se rade projekcije rezultata i kretanja u odnosu na planirane veličine. Na osnovu projekcija rezultata poslovanja, te projekcija makroekonomskih kretanja radi se na godišnjoj razini izrada strateškog plana sa detaljnim osvrtom na plan za narednu godinu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se definira kao rizik da UniCredit Bank d.d. (u daljnjem tekstu: Banka), očekivano ili neočekivano, nije sposobna izvršavati obaveze plaćanja (novcem ili isporukom) bez ugrožavanja dnevnog poslovanja ili svog financijskog stanja.

Banka se smatra "dovoljno likvidnom" ili da ima "dovoljnu likvidnost" kad je u položaju da učinkovito ispunjava svoje obaveze plaćanja te kad je sposobna tijekom određenog roka stvarati pozitivan novčani tok.

Osnovni cilj procesa upravljanja likvidnošću jest održavati izloženost likvidnosnom riziku na onoj razini koja banci omogućuje kontinuirano izvršenje njenih obaveza plaćanja, kako u redovnom poslovanju, tako i tijekom stresnih uvjeta, bez ugrožavanja vrijednosti svoje franšize ili brenda. Stoga su definirana dva osnovna modela upravljanja likvidnošću: upravljanje likvidnošću u uvjetima redovnog poslovanja i upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama.

Postoje 3 komponente rizika likvidnosti:

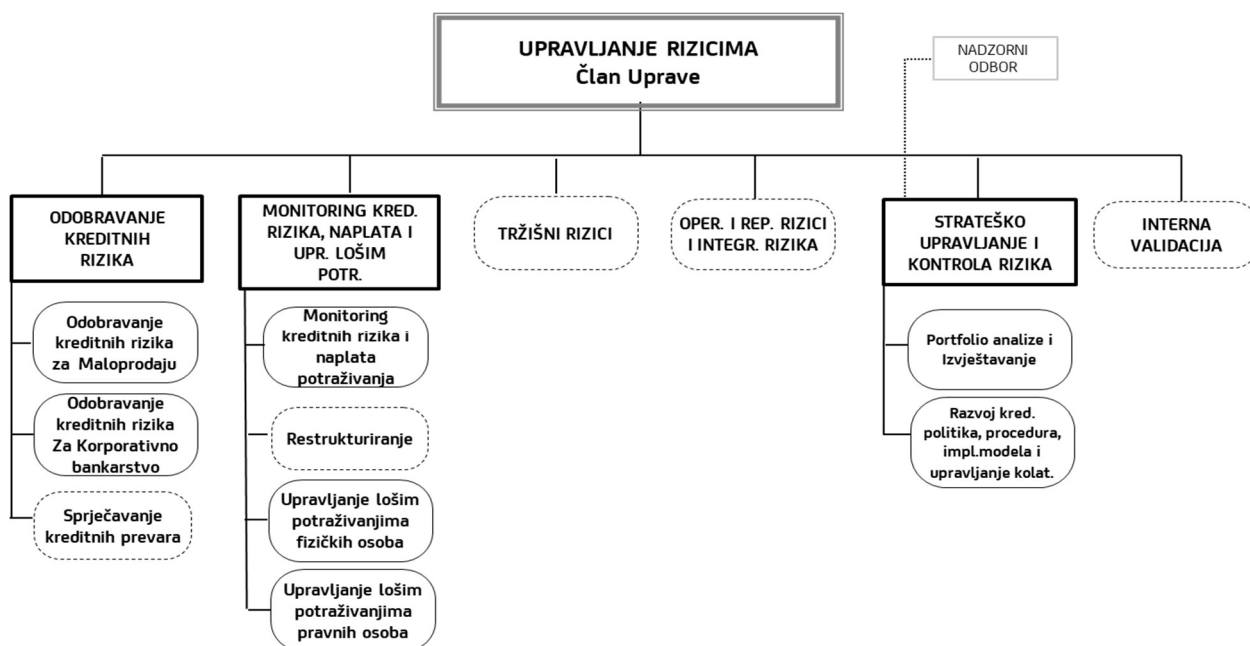
- Rizik neusklađene likvidnosti: Rizik neusklađenosti priljeva i odljeva u smislu iznosa i/ili vremena. Rizik neusklađene likvidnosti također se može nazvati rizikom strukturalne likvidnosti. Rizik neusklađene likvidnosti određuje dnevne potrebe financiranja.
- Rizik likvidnosti u slučaju nepredviđenih okolnosti: Rizik da budući događaji mogu zahtijevati materijalno veće iznose likvidnosti od onih koje banka trenutno zahtijeva. To može biti zbog gubitka pasive, zahtjeva za financiranjem nove aktive, poteškoća u prodaji likvidne aktive ili poteškoća u pribavljanju novih izvora financiranja u slučaju krize likvidnosti.
- Rizik likvidnosti tržišta: Mogućnost da institucija ne može lako likvidirati ili nadoknaditi određenu izloženost, poput investicija koje se drže kao rezerve likvidnosti, bez izazivanja gubitka zbog plitkog tržišta ili tržišnih poremećaja.

3.2 Organizacija funkcije Upravljanja rizicima

Organizacijska struktura Banke je definirana *Pravilnikom o organizaciji*, te zajedno sa sistematizacijom i klasifikacijom zanimanja utvrđuje jasne i razgraničene ovlasti i odgovornosti u sustavu upravljanja rizicima, sve do upravljačke razine. Navedeni i ostali dokumenti bitni za upravljanje rizicima su dostupni svim radnicima Banke i putem internih kanala komunikacije. Kroz jasnu i nedvojbenu podjelu nadležnosti u sklopu organizacijske strukture, Banka osigurava učinkovitu komunikaciju i suradnju na svim organizacijskim razinama, uključivo primjeren tijek informacija, posebice po pitanju upravljanja rizicima.

Dosljednom provedbom sustava upravljanja rizicima u Banci se osigurava usklađenost sa ciljevima i načelima Strategije.

Organizacijska shema Upravljanja rizicima:

Opće značajke upravljanja rizicima u Banci:

- Snažna kultura i svijest o upravljanju rizicima neodvojivi su dio sustava upravljanja rizicima Banke, i predmet su kontinuiranog ulaganja i razvoja,
- Razborita strategija i snažan fokus na upravljanje kvalitetom aktive
- Banka upravlja rizicima na integriran i sveobuhvatan način, vertikalno i horizontalno, kroz sve razine upravljanja i kroz sve funkcije, korištenjem konzistentnih metodologija i terminologija,
- Banka kontinuirano identificira i nadzire rizike - odluke se donose informirano, one su eksplicitne i jasne.
- Banka upravlja rizicima uzimajući u obzir i buduća kretanja, pri čemu se, zajedno sa redovnim nadzorom postojećih rizika, identificiraju novi ili rastući rizici,
- Unaprjeđenje sustava upravljanja rizicima i sustava internih kontrola se obavlja kontinuirano, a posebno u slučaju relevantnih promjena u rizičnom profilu Banke i u okruženju,

Ključna, ne i jedina, područja pokrivena svakodnevnim i sustavnim aktivnostima Upravljanja rizicima odnose se na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik,
- rizik likvidnosti,
- operativni rizik,
- reputacijski rizik,

- postupak interne procjene adekvatnosti kapitala,
- postupak interne procjene adekvatnosti likvidnosti,
- plan oporavka

Upravljanje rizicima organizirano je kroz sljedeće organizacijske dijelove:

- **Odobrovanje kreditnog rizika** je sektor nadležan za procjenu kreditnog rizika, te sprječavanje i prepoznavanje potencijalnih prijevара u procesu odobrovanja plasmana pravnim i fizičkim osobama s ciljem očuvanja ciljanog rizičnog profila i kvalitete aktive. Sektor se dijeli na nekoliko organizacijskih jedinica u čijoj su domeni: procjena kreditnog rizika pravnih i fizičkih osoba kroz proces odobrovanja rizičnih izloženosti, te kontinuirana podrška prodajnim dijelovima u adekvatnom strukturiranju kreditnih prijedloga/transakcija za klijente u nadležnosti;
- **Monitoring kreditnih rizika, naplata i upravljanje lošim potraživanjima** je sektor nadležan za monitoring kreditnog portfelja pravnih i fizičkih osoba, upravljanje kreditnim rizikom pravnih i fizičkih osoba klasificiranih kao „Restrukturiranje“ i „Upravljanje lošim potraživanjima“ s ciljem sanacije rizičnog profila i kvalitete aktive;
- **Strateško upravljanje i kontrola rizika** je odjel odgovoran za koordinaciju definiranja i provođenja strategije kreditnog rizika sukladno zakonu i standardima Grupe te dizajn kreditnih procesa, proizvoda i tehnika smanjenja rizika u cilju održavanja ostvarivanja planiranih poslovnih ciljeva u uvjetima tržišta na kojima Banka posluje, te za analizu i monitoring ključnih pokazatelja upravljanja kreditnim rizikom, razvoj i implementaciju modela procjene rezervacija, te osiguranje upravljačkih i operativnih izvješća o strukturi i kvaliteti kreditnog portfelja. U domeni odjela je i upravljanje aktivnostima vezanim uz dizajn i održavanje baza i specifikacija podataka, provedba testova otpornosti na stres za izloženost kreditnom riziku i izračun internih kapitalnih zahtjeva za pokriće kreditnih rizika.

Strateško upravljanje i kontrola rizika predstavlja centralnu točku unutar Upravljanja rizicima koja koordinira aktivnosti analize, praćenja i izvještavanja o rizicima iz nadležnosti ostalih organizacijskih dijelova s ciljem da se kroz kontrolnu funkciju prate sve vrste rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju (kreditni, tržišni, reputacijski i ostali rizici).

Strateško upravljanje i kontrola rizika kao kontrolna funkcija upravljanja rizicima o poslovima iz svoje nadležnosti izvještava Upravu, Nadzorni Odbor, Odbor za reviziju i Odbor za rizike. Kontrolna funkcija ima uspostavljenu direktnu liniju izvještavanja prema Nadzornom odboru.

- **Tržišni rizici** su organizacijski dio odgovoran za upravljanje tržišnim rizicima u skladu s međunarodnim standardima i poslovnom strategijom Banke te upravljanje rizikom likvidnosti kroz identifikaciju, mjerenje, kontrolu i pravovremeno izvještavanje o utjecaju tržišnih rizika na ostvarenje poslovnih ciljeva Banke;
- **Operativni i reputacijski rizici i integracija rizika** predstavlja zaseban organizacijski dio u okviru Upravljanja rizicima u čijoj je odgovornosti identifikacija operativnog i reputacijskog rizika na razini Banke te predlaganje mjera i unapređenja u procesima/proizvodima s ciljem poboljšanja upravljanja operativnim i reputacijskim rizikom na razini Banke kao i analiza i izvještavanje o operativnom i reputacijskom riziku za potrebe Banke i Grupe. Ovaj organizacijski dio nadležan je i za koordiniranje procesa ocjene adekvatnosti internog kapitala te za koordiniranje izrade i održavanja Plana oporavka.
- **Interna validacija** obuhvaća sveobuhvatnog okvir koji pokriva sva relevantna područja ispitivanja kako bi se osiguralo da sustavi mjerenja rizika budu u skladu s regulatorima i internim zahtjevima.

3.3 Obuhvatnost i karakteristike sustava izvješćivanja o rizicima te načina mjerenja rizika

Kreditni rizici

Banka ima uspostavljen sustav za izvještavanje kojim se osiguravaju primjerene informacije o strukturi kreditnog portfelja (rizične skupine, vrste potraživanja, segmentacija, dani kašnjenja i drugi elementi potrebni za upravljanje portfeljem) uključujući identifikaciju svih koncentracija rizika. U slučaju prekoračenja limita obavještavaju se nadležna tijela Banke te se u zadanom roku definira plan aktivnosti u cilju usklađenja s definiranim limitima. Mjerenje kreditnog rizika detaljnije opisano u točki 4.2 Pristup i metode za utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka za kreditne rizike

Uprava, Kreditni odbor i Nadzorni odbor redovno se izvještavaju o izloženosti Banke kreditnom riziku. Izvještaj obuhvaća kvalitetu aktive i ključne pokazatelje rizičnosti ((volumeni kredita po svim razinama rizika (1,2,3), pokrivenost rezervacijama kredita po svim razinama rizika, dinamiku kretanja volumena i rezervacija, naplata potraživanja, trošak rezervacija kao omjer troška i prosječnih kredita na godišnjoj razini)) te ostale podatke značajne za upravljanje i kontrolu kreditnog rizika.

Izvješća za regulatora se izrađuju u opsegu i rokovima kako je to regulirano odlukama Agencije za bankarstvo.

Tržišni rizici

O usklađenosti s propisanim limitima koje je odobrilo rukovodstvo Banke u skladu s apetitom za rizik, a propisano je internim aktima, Tržišni rizici izvještavaju organizacijske dijelove odgovorne za upravljanje pojedinim vrstama tržišnog rizika, rukovodstvo Banke te regulatora.

Sadržaj, obim i detaljnost i svih izvješća utvrđuju se internim aktima. Nadležna tijela na vlastiti zahtjev i/ili na inicijativu nadležnih organizacijskih dijelova, po potrebi, zahtijevaju i razmatraju i druga izvješća, a u svrhu što efikasnijeg upravljanja rizicima Banke.

Linija izvještavanja za Tržišne rizike jeste Član Uprave za Upravljanje rizicima.

Tržišni rizik u UniCredit Grupi procjenjuje se, kontrolira i ograničava uglavnom kroz dvije skupine mjera:

- Globalne mjere tržišnog rizika - Postoji tri globalne mjere tržišnog rizika definiranih za upravljanje: Procjena rizičnosti vrijednosti („Value at Risk“, VaR), Upozoravajuća razina gubitka („Loss Warning Level“, LWL), Rezultati testiranja otpornosti na stres („Stress Test Warning Level“, STWL).

Procjena rizičnosti vrijednosti („Value at Risk“, VaR): potencijalni gubitak vrijednosti portfelja tijekom jednog dana uz razinu pouzdanosti od 99%; VaR se izračunava korištenjem povijesnog simulacijskog pristupa tijekom posljednjih 250-dnevnih vremenskih serija. Izračunava se dnevno. Izračunava se dnevno i definiran je na temelju fer vrijednosti kroz dobit i gubitak (FVtPL) i fer vrijednosti kroz pozicije ostale sveobuhvatne dobiti (FVOCI) kroz pozicije koje su definirane u UGRM sustavu.

Upozoravajuća razina gubitka („Loss Warning Level“, LWL): definirana je za svakog preuzimatelja rizika kao kumulativni ekonomski P&L za razdoblje od zadnjih 60 kalendarskih dana bez poništavanja na kraju godine. Opseg portfelja za izračun ove metrike je sužen i LWL je podijeljen na PL LWL (izračunava se za instrumente klasificirane u FVTPL portfelju) i Capital LWL (izračunava se za instrumente klasificirane u FVOCI portfelju).

Rezultati testiranja otpornosti na stres („Stress Test Warning Level“, STWL): maksimalni uvjetni gubitak kojemu se preuzimatelji rizika mogu izložiti u nizu ozbiljnih tržišnih scenarija; Za izračun mjera za 2021. potrebno je upotrijebiti sljedeće scenarije: Widespread Contagion, W-Recovery, W-Recovery Trade and Sovereign Tensions. Opseg portfelja za izračun ove metrike je sužen i STWL je podijeljen na PL STWL (izračunava se za instrumente klasificirane u FVTPL portfelju) i Capital STWL (izračunava se za instrumente klasificirane u FVOCI portfelju).

Limiti na Globalne mjere tržišnih rizika trebaju odrediti granicu prihvaćenog gubitka za knjigu trgovanja, te ukupne aktivnosti knjige trgovanja i knjige banke.

- Granularne mjere tržišnog rizika - Granularne mjere tržišnih rizika su metrike namijenjene za procjenu tržišnog rizika koji proizlazi iz specifičnih čimbenika ili proizvoda rizika i za pojedinačne deskove ili skupinu deskova. Limiti na granularne mjere tržišnih rizik (Granular Market Limits - GMLs) nadopunjuju globalne mjere tržišnih rizika i predstavljaju transparentnu, dubinsku i

strogu kontrolu izloženosti riziku, jer su postavljene za pojedinačne osjetljivosti, nominalne izloženosti ili stresne scenarije. GML dopunjuje Okvir upravljanja tržišnim rizikom u onim područjima gdje globalne mjere tržišnih rizika ne mogu uzimati u obzir određene čimbenike rizika zbog složenosti izračuna ili dostupnosti povijesnih podataka.

Grupa primjenjuje sljedeće mjere:

- Razine osjetljivosti ("Sensitivity levels", Greeks) u koje spadaju: Osjetljivost vrijednosti baznog boda – BP01 ("Basis Point Value Sensitivity"), Osjetljivost vrijednosti baznog boda za kreditnu maržu ("Credit Point Value Sensitivity"), Delta 1% osjetljivost ("Delta 1% Sensitivity"); Vega osjetljivost ("Vega Sensitivity").
- Razine stress scenarija ("Stress scenario levels")
- Nominalne razine ("Nominal levels")

Organizacijska jedinica tržišnog rizika mora osigurati da se svi preuzimatelji tržišnog rizika prate odgovarajućim granularnim mjerama tržišnog rizika, obzirom na značajnost i kompleksnost poslovanja i moraju prijaviti lokalne izloženosti tržišnom riziku Grupnoj jedinici tržišnog rizika u dogovorenim formatima i frekvencijama.

Tržišni rizik se mjeri u skladu s metodologijom odobrenom od organizacijske jedinice Group Financial Risk.

Pri upravljanju izloženosti tržišnim rizicima, Banka se rukovodi najmanje odredbama i limitima propisanim: Zakon o bankama FBiH, Odluka o upravljanju rizicima u banci, Odluka o izračunavanju kapitala banke, Odluka o upravljanju deviznim rizikom banke, Ostali zakoni i podzakonski akti koji reguliraju poslovanje banaka u Bosni i Hercegovini, Poslovni akti koje su usvojili nadležni organi Banke, Pravila i procedure utvrđene na nivou grupacije.

Banka je svojim internim aktima propisala limite i smjernice, kako bi se dugoročno osiguralo uklapanje u limite i odredbe, koje za područje upravljanja tržišnim rizicima propisuje zakonski okvir Federacije BiH i države Bosne i Hercegovine te kako bi se stvorile pretpostavke za ostvarenje strateških ciljeva Banke, uz prihvatljivo izlaganje tržišnim rizicima s aspekta standarda Grupe.

Tržišni rizici izvještavaju organizacijske dijelove odgovorne za upravljanje pojedinim vrstama tržišnog rizika, rukovodstvo Banke te regulatora.

Izvješća za regulatora se izrađuju u opsegu i rokovima kako je to regulirano odlukama Agencije za bankarstvo.

Stres test kamatnog rizika u bankarskoj knjizi

Banka vrši kvartalni stress test kamatnog rizika, kamatno osjetljivih pozicija u bankarskoj knjizi. Stres test se izračunava kao odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala banke, i predstavlja pokazatelj upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. Banka je dužna održavati odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala na nivou koji nije veći od 20%.

Za potrebe jednostavnog izračuna promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, koja podrazumijeva i bilansne i vanbilansne pozicije, kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u 13 vremenskih zona. Ovisno o vrsti kamatne stope, pozicije se raspoređuju na sljedeći način:

- Pozicije sa fiksnom kamatnom stopom raspoređuju se u vremenske zone prema preostalom roku dospjeća.
- Pozicije s promjenjivom kamatnom stopom raspoređuju se u vremenske zone prema roku do sljedeće promjene kamatne stope.
- Pozicije kod kojih nije poznat ili se ne može sa sigurnošću utvrditi rok do dospjeća, odnosno do promjene kamatne stope (revolving krediti, iskorišteni krediti po transakcijskom računu i dr.) raspoređuju se u odgovarajuće vremenske zone na način koji je definisan Uputstvom FBA.

Neto pozicija u svakoj zoni se množi ponderom se bazira na procijenjenom standardnom kamatnom šoku od 200 baznih poena tokom vremena i procijenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu.

Operativni rizici

Uprava (najmanje kvartalno) i Nadzorni odbor (najmanje kvartalno) redovno se izvještavaju o izloženosti Banke operativnim rizicima. Izvještaj najčešće obuhvaća analizu gubitaka nastalih uslijed događaja operativnog rizika, podatke o nadoknadama za gubitke od operativnog rizika, podatke o vrijednosti kapitala za operativni rizik, status indikatora operativnih rizika, rezultate provedenih procjena operativnih rizika, status praćenja mitigacije i implementacije strategija, ostale podatke značajne za upravljanje i kontrolu operativnog rizika.

Minimalno se godišnjom utvrđuje te redovno kvartalno prati pokazatelj apetita za rizik za operativne rizike tzv. ELOR, kao prihvatljiva mjera očekivanih gubitaka operativnog rizika. Banka vrši obračun regulatornog kapitala za operativni rizik prema jednostavnom pristupu, u skladu sa Odlukom o kapitalu banaka.

Reputacijski rizici

Uprava i Nadzorni odbor najmanje su kvartalno informirani su o izloženosti Banke reputacijskim rizicima izvješćem koje sadrži podatke značajne za upravljanje i kontrolu reputacijskog rizika

ICAAP i Plan oporavka

U skladu sa regulatornim obvezama Nadzorni odbor, na prijedlog Uprave, i preporuku Odbora za rizike, razmatra i usvaja Izvješće o primjeni ICAAP-a i ILAAP-a te Plan oporavka Banke te ih dostavlja u FBA u skladu sa regulatorno utvrđenim načinom i rokovima.

Rizik eksternalizacije

Procjena rizika eksternalizacije za svaki pojedinačni zahtjev provodi se na slijedeći način:

- Predlagatelji eksternalizacije (organizacijski dio Banke koji zahtjeva uslugu koja je predmet eksternalizacije) dostavlja ažurirane Obrasce za procjenu rizika eksternalizacije svim relevantnim organizacijskim dijelovima (npr. Upravljanje sustavom zaštite, Praćenje usklađenosti, Pravni poslovi, Informatika itd.).
- Relevantni organizacijski dijelovi, svatko iz svoje domene, analiziraju dostavljene obrasce te u slučaju da identificiraju rizik daju prijedloge za mitigaciju rizika.
- Obrasci za procjenu rizika obuhvaćaju procjenu strateškog rizika, reputacijskog rizika, pravnog rizika, rizika izlazne strategije, rizika vezanog za sigurnost informacijskog sustava, rizike vezane uz pad kvalitete usluga, te rizika vezanog za tehnička ograničenja, rizika vezanog uz državu porijekla pružatelja usluga itd.
- Temeljem usuglašenih kriterija za utvrđivanje konačne razine rizika eksternalizacije definira se konačna ocjena za svaku pojedinu eksternaliziranu aktivnost.
- Sukladno razini utvrđenog rizika Banka donosi konačnu odluku o narednim aktivnostima po pitanju eksternalizacije koja je predmet npr. odobravanje/prihvatanje eksternalizacije, izdavanje naloga dobavljaču za implementaciju mitigacijskih mjera, odustajanje od eksternalizacije radi uočenog visokog rizika itd.

Strateški rizik

Monitoring rezultata poslovanja i izvještavanje o strateškom riziku se provode na mjesečnoj razini (Uprava) i kvartalnoj razini (Nadzorni Odbor). Promatrajući podatke prethodnih godina vidljivo je da Banka ostvaruje iznimne poslovne rezultate koji su rezultat nadzora i provedbe strategije poslovanja i mitigriranja strateškog rizika. Obzirom na navedeno Banka smatra da se strateški rizik sustavno i adekvatno nadzire i mitigira te se isti smatra manje značajnim. Sukladno Odluci o procesu interne procjene adekvatnosti kapitala u Bankama (Član 6, stavak 6).

Obzirom da Banka nije u svojoj metodologiji utvrdila način kvantitativne procjene internog kapitalnog zahtjeva za navedeni rizik nego je kapital za pokriće eventualnog strateškog rizika kojemu bi Banka

mogla biti izložena sadržan u kapitalnom bufferu (5% ukupnog regulatornog kapitala za ostale značajne rizike za koje Banka nije utvrdila metodologiju kvantitativne procjene internog kapitala).

Banka izrađuje strategiju poslovanja i istom definira svoje ciljeve uzimajući u obzir dugoročne interese Banke, adekvatnu ročnost i likvidnost uz planiranje kapitala koji osigurava pokriće svih rizika. Mjesečno se rade projekcije rezultata i kretanja u odnosu na planirane veličine. Na osnovu projekcija rezultata poslovanja, te projekcija makroekonomskih kretanja radi se na godišnjoj razini izrada strateškog plana sa detaljnim osvrtom na plan za narednu godinu. Monitoring rezultata poslovanja se radi na mjesečnoj razini (Uprava) i kvartalnoj razini (Nadzorni Odbor).

Rizik likvidnosti

Likvidnosni je rizik zbog svoje prirode usmjeren na mjerenje temeljem gap analize, testiranja otpornosti na stres i pratećim mjerama (u većini slučajeva to su omjeri kredita u odnosu na depozite).

Gap analiza se provodi u odnosu na dva različita vremenska horizonta:

- likvidnosna neusklađenost na dnevnoj osnovi koju pokriva kratkoročna likvidnost iz prekonocnih pozicija i pozicija do 3 mjeseca,
- neusklađenost praćena na mjesečnoj razini kojom se kontrolira srednjoročni i dugoročni likvidnosni rizik (strukturalna likvidnost) s dospijanjem preko 1 godine.

Metrike likvidnosti

Okvir upravljanja likvidnosnim rizikom Banke temelji se na modelu rizika likvidnosne neusklađenosti koji karakteriziraju sljedeći osnovni principi:

- Upravljanje kratkoročnim likvidnosnim rizikom (operativna likvidnost) kod koje se uzima u obzir upravljanje događajima koji će imati utjecaj na poziciju Banke od dana prvog do 1 godine. Primarni cilj je održati mogućnost Banke za ispunjenjem svih uobičajenih i izvanrednih plaćanja uz minimaliziranje relevantnih troškova;
- Upravljanje strukturalnom likvidnošću kod koje se uzima u obzir upravljanje događajima koji će imati utjecaj na poziciju Banke preko 1 godine. Primarni cilj je održati odgovarajuću razinu odnosa između srednjoročnih/dugoročnih obaveza i srednjoročne/dugoročne imovine uz izbjegavanje pritiska na izvore kratkoročne likvidnosti (sadašnje i buduće), uz istovremenu optimizaciju troškova;
- Testiranje otpornosti na stres – likvidnosni rizik je rizik niske vjerojatnosti, ali visokog utjecaja. Iz tih razloga testiranje otpornosti na stres je izvanredan alat za otkrivanje potencijalnih slabosti bilančnih pozicija. Banka koristi nekoliko scenarija: opće tržišne krize, scenarija specifičnih za instituciju (idiosinkratskih) kao i kombinaciju navedenih.

U ovom kontekstu uzima se u obzir sva imovina, sve obaveze, izvanbilančne pozicije kao i svi sadašnji i budući događaji koji bi mogli generirati potencijalni novčani tok Banke i stoga štiti Banku od rizika povezanih s promjenom dospjeća.

Kratkoročna likvidnost

Upravljanje kratkoročnim likvidnosnim rizikom ima za cilj osiguravanje da Banka zadrži svoju mogućnost ispunjavanja svih novčanih obaveza, očekivanih ili neočekivanih, s fokusom na horizont do 1 godine, koji uključuje i praćenje unutardnevne likvidnosti.

Standardne mjere koje se uzimaju u obzir su:

- mogućnost pristupa platnim sistemima (operativno upravljanje likvidnošću, uključujući i unutardnevnu likvidnost)
- upravljanje platnim sistemom koje se temelji i na monitoringu razine likvidnosnih rezervi i posljedica njenog korištenja (analiza i aktivno upravljanje prema vremenskim razredima).

Banka je usvojila indikator kratkoročne likvidnosti (Ljestvica operativne ročnosti-OML); ovaj rizik mjeri se „operativnom ljestvicom dospjeća“ koja mjeri razliku (surplus/deficit) novčanih priljeva i odljeva u određenom vremenskom periodu uključujući i rezerve likvidnosti (CBC – Counterbalancing capacity). Cilj je osigurati da Banka bude sposobna izvršavati svoje obaveze kako je naznačeno u operativnom

razredu dospijeća i nakon što se iscrpe sve trenutno raspoložive rezerve likvidnosti, odnosno da je surplus/deficit iznad 0.

Primarni vremenski period promatranja je 3 mjeseca (3M Gap).

3M Gap je jedna od likvidnosnih mjera koja je uključena u okvir upravljanja apetitom za rizik.

Upravljanje strukturnom likvidnošću

Upravljanje strukturnom likvidnošću Banke teži ograničiti izloženost riziku financiranja uzimajući u obzir dospijeća koja prelaze 1 godinu i smanjiti potrebu financiranja na kratki rok. Koeficijent neto stabilnog financiranja (NSFR) i Prilagođeni NSFR su neke od likvidnosnih mjera koja su uključene u okvir upravljanja apetitom za rizik. Održavanje adekvatnog omjera između srednjoročnih i dugoročnih obaveza i imovine ima cilj smanjivanje pritiska na kratkotrajne izvore, kako trenutne, tako i buduće.

Standardne mjere koje se uzimaju u obzir su:

- raspoređivanje dospijeća izvora financiranja na način smanjenja korištenja manje stabilnih izvora uz istovremeno smanjenje troškova (integrirano upravljanje strateškom likvidnosti i taktičkom likvidnosti);
- financiranje rasta kroz strateške aktivnosti financiranja uz uspostavu odgovarajućih dospijeća (godišnji plan financiranja);

Testiranje otpornosti na stres

Testiranje otpornosti na stres je tehnika upravljanja rizikom koja se koristi za vrednovanje potencijalnih efekata specifičnog događaja i/ili promjena skupa financijskih varijabli na financijsko stanje kreditne institucije. Kao alat koji služi za predviđanje, testiranje otpornosti na stres utvrđuje likvidnosni rizik kreditne institucije. Rezultati testiranja otpornosti na stres koriste se za:

- uspostavu adekvatnih likvidnosnih limita (kvantitativnih i kvalitativnih);
- planiranje i izvršavanje alternativnih transakcija s ciljem uravnoteženja likvidnih odljeva;
- struktura/modificiranje likvidnosnog profila bilance Banke;
- pružanje podrške razvoju plana za likvidnost za nepredviđene slučajeve.

Na makro razini Grupa definira tri osnovne kategorije potencijalnih likvidnosnih kriza:

- tržišna (sistemska, globalna ili sektor): scenarij pada tržišta. Ovaj scenarij sadrži iznenadne promjene na novčanom tržištu ili tržištu kapitala izazvane obustavom (ili limitiranim pristupom) tržištima, sistemima namire, kritičnim političkim događajima, državnim krizama, kreditnim kolapsima i sl.;
- specifična za Grupu ili jedan njen dio: kriza imena; pretpostavke mogu biti operativni rizik, događaji povezani s pogoršanjem percepcije reputacijskog rizika Grupe ili smanjenje kreditnog rejtinga UniCredit Grupe, Grupe Zagrebačke banke ili UniCredit Bank d.d.;
- kombinacija tržišnog i specifičnog rizika: kombinirani scenarij.

Pored prethodno navedenih stres testova definiranih na razini Grupe, UniCredit Bank d.d. dodatno vrši interno propisano stres testiranje likvidnosti na mjesečnoj odnosno kvartalnoj osnovi:

- kratkoročni stres test likvidnosti do 30 dana, koji se izrađuje na mjesečnoj osnovi;
- stres test likvidnosti do 365 dana, koji se izrađuje na kvartalnoj osnovi.

Regulatorne metrike likvidnosti

Uz interne metrike rizika likvidnosti (UniCredit Grupe), regulatorne metrike rizika likvidnosti u okviru upravljanja su: obvezna rezerva, zahtjev za likvidnosnom pokrivenošću (LCR), ročna usklađenost financijske aktive i financijske pasive. Regulatorne metrike rizika likvidnosti prate se prema propisanoj dinamici dnevno/mjesečno:

- Održavanje obvezne rezerve- dnevnu likvidnost Banka osigurava održavanjem utvrđene obvezne rezerve prema propisima Centralne banke (CBBiH)
- Ročna usklađenost financijske aktive i pasive – kratkoročnu likvidnost Banka ročno održava na taj način da se odnos između ugovorenih dospijeća instrumenata kratkoročne aktive i pasive održava u slijedećim okvirima:
 - najmanje 65% izvora sredstava sa preostalim rokom dospijeća do 30 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) sa preostalim rokom dospijeća do 30 dana;
 - najmanje 60% izvora sredstava sa preostalim rokom dospijeća do 90 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) sa preostalim rokom dospijeća do 90 dana;

- najmanje 55% izvora sredstava sa preostalim rokom dospjeća do 180 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) sa preostalim rokom dospjeća do 180 dana.

3.4 Politike zaštite od rizika i politike smanjenja rizika

Kreditni rizik

Interni akti iz područja upravljanja kreditnim rizikom reguliraju:

- opću kreditnu politiku;
- ovlaštenja u kreditnom poslovanju;
- pravila i postupke upravljanja kreditnim rizikom velike izloženosti;
- smjernice za upravljanje kreditnim rizikom za pojedinačne vrste dužnika (individualni klijenti, mali poduzetnici i dr.);
- praćenje i upravljanje koncentracijskim rizikom;
- reguliranje dospjelih potraživanja dužnika individualnih klijenata i pravnih osoba;
- upravljanje restrukturiranim izloženostima;
- evidentiranje povezanih osoba;
- procjena kreditnog rizika novih proizvoda;
- pravila prihvaćanja i vrednovanja instrumenata kreditne zaštite

Interni akti iz područja Upravljanja kreditnim rizikom, a koje je Banka usvojila su:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom UniCredit bank d.d.
- Politika o velikoj izloženosti
- Pravilnik izloženosti kreditnom riziku u poslovanju s povezanim osobama
- Pravilnik izloženosti kreditnom riziku u poslovanju s osobama u posebnom odnosu sa UniCredit Bank d.d.
- Politika izloženosti Banke kreditnom riziku po granama gospodarstva
- Procedura finansiranja klijenata Maloprodaje
- Poslovnik o radu ovlaštenih tijela u kreditnom poslovanju
- Metodološki okvir za umanjenje vrijednosti po MSFI9
- Pravilnik o instrumentima osiguranja
- Pravilnik o ovlaštenjima u kreditnom poslovanju
- Rejting priručnik (CR_RAT_BA)
- Politika Monitoringa kreditnih rizika i Naplate potraživanja za fizičke osobe
- Politika Monitoringa kreditnih rizika i Naplate potraživanja za Poduzetnike
- Pravilnik o monitoringu kreditnih rizika pravnih osoba
- Procedura za identifikaciju i monitoring klijenata Maloprodaje
- Pravilnik Restrukturiranja
- Procedura rada s klijentima pravnim osobama u nadležnosti Restrukturiranja
- Procedura modifikacije potraživanja klijenata fizičkih osoba
- Procedura za forbearance process
- Procedura rada sa klijentima u nadležnosti Upravljanja lošim potraživanjima pravnih osoba
- Procedura upravljanja nekvalitetnim izloženostima od klijenata fizičkih osoba
- Politika upravljanja nekvalitetnim izloženostima fizičkih osoba
- Procedure o preuzimanju nekretnina u postupcima naplate tražbina Banke
- Procedura predlaganja i donošenja odluke o promjeni skupina i postotaka rizičnosti
- Procedura za praćenja nedopuštenih prekoračenja po transakcijskim i deviznim računima klijenta Poduzetničkog bankarstva rane faze naplate;
- Procedura za naplatu dospjelih nepodmirenih potraživanja po kreditima klijenata Poduzetničkog bankarstva rane faze naplate
- Procedura za naplatu dospjelih nepodmirenih potraživanja po Leasing proizvodima za fizičke osobe Soft faze
- Procedura za naplatu dospjelih nepodmirenih potraživanja po komisionim kreditima fizičkih osoba
- Proceduru za praćenje i naplatu nedopuštenih prekoračenja po tekućim, studentskim, žiro, deviznim i teen računima fizičkih osoba
- Proceduru za naplatu dospjelih nepodmirenih potraživanja po kreditima fizičkih osoba
- Procedura za naplatu potraživanja po revolving kreditnim karticama
- Uputa za izradu OKJ obrasca (Obrazac otplate kredita na teret jamca)
- Procedura kreditnog procesa za klijente korporativnog i investicijskog bankarstva

- Uputa za odobravanje kredita klijentima korporativnog i investicijskog bankarstva
- Procedura kreditnog i garantnog/akreditivnog procesa za klijente poduzetničkog bankarstva
- Uputa za odobravanje i puštanje kredita i garantnih/akreditivnih proizvoda klijentima poduzetničkog bankarstva
- Procedura kreditnog procesa za klijente fizičke osobe kroz Consumer Finance platformu
- Procedura alternativnog procesa
- Uputa za odobravanje i puštanje kredita fizičkih osoba kroz Consumer Finance platformu
- Procedura za praćenje limita izloženosti kreditnom riziku i postupanje u slučaju prekoračenja limita
- Uputa za rad sa limitima za FIBS klijente
- Procedura upravljanja imovinom finansijskog leasing-a
- Procedura o otpisima izloženosti prema dužniku koji je u statusu neispunjenja obaveza
- Procedura prodaje neprihodujuće izloženosti kroz pojedinačnu i portfeljnu prodaju potraživanja
- Uputa za upravljanje strategijama NPE
- Procedura kreditnog procesa za klijente poduzetničkog bankarstva i klijente segmenta srednjih preduzeća sa prihodom grupe do 10 mln KM (lower mid) kroz SME aplikaciju
- Uputa za odobrenje kreditnih i garantno - akreditivnih plasmana kroz SME aplikaciju

Efikasnost sustava upravljanja na svim razinama podržana je prvenstveno internim procedurama, naprednim informatičkim rješenjima te jasno definiranim ovlastima i odgovornostima koje osiguravaju učinkovitu komunikaciju i suradnju na svim organizacijskim razinama. Ključnu ulogu u definiranju strategije strukturiranja kreditnog portfelja i prihvatljive razine rizika kao i u odlučivanju o ulogama i odgovornostima u procesu provedbe navedenih aktivnosti ima Uprava

Ključne strateške odrednice u procesu upravljanja kreditnim rizikom definirane su prvenstveno Strategijom kreditnog rizika kao krovnim aktima koji inkorporiraju osnovna načela upravljanja u skladu s odredbama koje se propisuju ostalim strateškim i operativnim internim aktima.

Banka na godišnjoj razini izrađuje strategije kreditnog rizika kojima definira limite izloženosti prema industrijskim granama unutar Korporativnog i investicijskog bankarstva, te limite kreditnog rizika prema fizičkim osobama i klijentima Poduzetničkog bankarstva. Ove strategije sastavni su dio cjelokupne strategije Banke i usmjerene su na zdrav rast i adekvatno upravljanje kreditnim rizikom Banke. Kroz strategiju za fizičke osobe definiraju se minimalni kriteriji u procesu odobravanja kredita fizičkih osoba, kao i maksimalna odstupanja od definiranih kriterija. Strategije moraju biti u cijelosti usklađene sa kretanjima na tržištu, makroekonomskim kretanjima, te dobrom praksom u procesu upravljanja rizicima. Strategije kreditnog rizika se redovito monitoriraju i izvještavaju.

Pored strategija usmjerenih na sam proces inicijalnog kreditiranja pravnih subjekata i fizičkih osoba Banka na godišnjoj razini definira i svoje ciljeve i strategije u procesu naplate neprihodujućih kredita. Adekvatno postavljanje ciljeva u sustavu upravljanja neprihodujućim izloženostima štiti poziciju solventnosti Banke kako bi se spriječilo kontinuirano gomilanje gubitaka koji se u odmakloj fazi teže rješavaju za razliku od pravovremeno poduzetih mjera u ranoj fazi naplate

Banka usklađujući s jedne strane strategije odobravanja novih izloženosti za klijente iz svoga portfelja, a s druge strane adekvatnim monitoringom i naplatom postojećeg portfelja osigurava usklađenost strategije upravljanja rizicima, kao i njezinu izravnu primjenjivost u ukupnim ciljevima Banke,

Smjernice definirane strategijama u osnovi su usmjerene kontinuiranom jačanju kreditne kvalitete portfelja uvažavajući postojeću strukturu i strateški definirane ciljeve te obuhvaćaju sljedeća načela:

- odabir klijenata temeljem sveobuhvatne procjene rizika,
- procjena rizika u postupku odobravanja,
- poboljšanje kvalitete portfelja predlaganjem optimalnih aktivnosti strukturiranja,
- upravljanje instrumentima kreditne zaštite u portfelju te po potrebi pribavljanje dodatnih adekvatnih instrumenata osiguranja s ciljem umanjenja kreditnog rizika,
- fokus na kontinuirano praćenje kreditnog rizika plasmana te pravodobna podrška klijentima u prevladavanju kratkotrajnih poteškoća,
- provedba restrukturiranja na individualnom principu u skladu sa strogo definiranim pravilima,
- upravljanje velikim izloženostima i koncentracijama u okviru industrijskih grana.

U cilju identifikacije, mjerenja kontrole i nadzora nad kreditnim rizicima, u Banci se izrađuju, analiziraju i prezentiraju brojna izvješća za Nadzorni odbor, Upravu Banke i menadžment. Upravljanje kreditnim rizicima u Banci je regulirano internim aktima a za svaku poslovnu godinu se donosi Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima u kojoj se utvrđuje i sklonost Banke ka preuzimanju rizika.

Sustav za informiranje Nadzornog odbora, Uprave, drugih odbora i organizacijskih jedinica osigurava primjerene informacije o sastavu kreditnog portfelja, uključujući identifikaciju svih koncentracija rizika.

Tehnike ublažavanja rizika, kao i načini koje banka koristi za osiguravanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika

Kreditni rizici

Upravljanje instrumentima kreditne zaštite predstavlja integralni dio sustava upravljanja kreditnim rizikom. Sveobuhvatno upravljanje instrumentima osiguranja obuhvaća:

- dosljedne i koordinirane metode, instrumente i strategije potrebne sa globalnog bankarskog stajališta i
- adekvatne procedure, sustave i procese potrebne za svakodnevno upravljanje rizicima.

Kreditna strategija definira strategiju instrumenata osiguranja u skladu sa apetitom za rizik uzimajući u obzir profil kreditnog rizika i ciljne kapitalne zahtjeve.

U izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik, Banka uključuje instrumente kreditne zaštite koji ispunjavaju uvjete definirane Odlukom o izračunavanju kapitala banke, Agencije za Bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine. Primarni referentni izvori koji su korišteni za sačinjavanje predmetne Odluke su, prije svega, relevantne odredbe iz EU pravnog okvira za poslovanje i nadzor kreditnih institucija, kojeg čine relevantne odredbe CRR-a. Dodatno, Zakon o bankama definira obavezu osiguranja pokrivenosti kolateralom dijela izloženosti koji prelazi 5% priznatog kapitala banke.

Upravljanje instrumentima osiguranja obuhvaća učinkovitu implementaciju tehnika smanjenja kreditnog rizika u poslovnim procesima Banke, koji imaju za cilj maksimiziranje pozitivnih učinaka kreditne zaštite na kapitalne zahtjeve.

Banka primjenjuje standardizirani pristup za izračunavanje kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik, pri čemu se izračun iznosa izloženosti ponderiranog rizikom može prilagoditi uzimajući u obzir instrumente kreditne zaštite, ako su ispunjeni uvjeti za priznavanje materijalne i nematerijalne kreditne zaštite. Sustav upravljanje kolateralima obuhvaća:

- formalnu i suštinsku kontrolu pojedinačnih instrumenata kreditne zaštite u okviru procesa odobravanja i prihvaćanja,
- kontinuirano vrednovanje i praćenje promjena vrijednosti instrumenata kreditne zaštite,
- analizu podataka i izvještavanje.

Pri izračunu efekata smanjenja kreditnog rizika, Banka koristi slijedeće vrste instrumenata kreditne zaštite:

- materijalnu kreditnu zaštitu,
- nematerijalnu kreditnu zaštitu.

U dijelu materijalne kreditne zaštite, Banka pri vrednovanju financijskog kolaterala primjenjuje složenu metodu financijskog kolaterala.

Pored financijskih kolaterala, UniCredit Banka d.d. primjenjuje materijalnu kreditnu zaštitu u obliku:

- nekretnina,
- gotovinskih pologa položenih kod druge banke ili instrumente koji se mogu smatrati gotovinom koje drži druga banka, u neskrbničkom odnosu, a koji su dati kao zalag banci kreditoru,
- police životnog osiguranja založene u korist banke kreditora.

Rizik koncentracije

Koncentracijski rizik je svaka direktna ili indirektna izloženost prema jednoj osobi, odnosno grupi povezanih osoba, ili skup izloženosti koje povezuju zajednički faktori rizika kao što su isti gospodarski sektor, odnosno geografsko područje, a što može dovesti do gubitka koji bi mogli ugroziti poslovanje

Sa stanovišta instrumenata osiguranja, rizik koncentracije obuhvata: identifikaciju, monitoring i kontrolu bilo koje koncentracije kolaterala u smislu davatelja kolaterala, vrsta ili industrijskih sektora, na nivou portfelja.

Banka analizira, u mjeri u kojoj je to moguće, svoje izloženosti prema izdavateljima kolaterala, pružateljima nematerijalne kreditne zaštite i odnosnoj imovini radi utvrđivanja mogućih koncentracija, te prema potrebi poduzima mjere i obavještava Regulatora o istom.

Praćenjem i upravljanjem koncentracijskim rizikom Banka ograničava koncentriranje izloženosti povezanih zajedničkim činiteljima rizika unutar portfelja, osiguravajući bolju diversifikaciju portfelja s ciljem smanjenja gubitaka koji bi mogli nastati zbog rizika klijentovog neispunjenja ugovorne obveze, a koji proizlaze iz zajedničkih činitelja rizika.

Banka prati limite izloženosti riziku sukladno zakonskim okvirima, propisuje aktivnosti vezane za prekoračenje limita, te uređuje proces redovitog praćenja limita:

Prikaz maksimalnih izloženosti uz navedena ograničenja:

Odredba Limita	Limiti iz zakona i Odluka
Najveći dopušteni iznos kredita koji nije osiguran kolateralom u skladu sa propisima Agencije prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne smije biti veći od 5% priznatog kapitala banke.	do 5%
Izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika ne smije prelaziti 25% priznatog kapitala banke	do 25%
Banka ne smije imati izloženost veću od 1% priznatog kapitala prema pojedinačnoj fizičkoj osobi koja je povezana s Bankom	do 1%
Banka fizičkim licima koja su u posebnom odnosu sa bankom može odobriti transakcije samo u okviru sljedećih ograničenja; svim fizičkim licima ukupno najviše do 10% iznosa priznatog kapitala	do 10%
Zbir izloženosti prema Vladi BiH, Vladi FBiH, Vladi RS-a i Vladi Brčko Distrikta ne smije prelaziti 300% priznatog kapitala banke	do 300%

Zakonski limiti koji su navedeni se ne smiju prekršiti. Banka provodi kontrolu limita te u slučaju prekoračenja istih informira Upravu i Kreditni odbor Banke. Prilikom informiranja odbora potrebno je napraviti obrazloženje u kojem se navode planirane aktivnosti, korektivne mjere kao i vremenski okvir unutar kojeg će se provesti svođenje izloženosti ispod određenih zakonskih limita.

Temeljem definiranih politika upravljanja rizicima Banka:

- odobrava rizične plasmane na temelju potpunog razumijevanja karakteristika klijenta, namjene i strukture transakcije i izvora otplate te temeljem analize prihvatljivosti instrumenata kreditne zaštite;
- je definirala sustav za pravovremenu identifikaciju potencijalno rizičnih klijenata i strukturirano, ciljano upravljanje poslovnim odnosom s istima u cilju smanjenja troška kreditnog rizika te unapređenje kvalitete kreditnog portfelja Banke/UniCredit Grupe.
- je uspostavila sustav internih kontrola kojima se osigurava pravovremeno obavještanje relevantne razine odlučivanja o iznimkama u politikama, postupcima i limitima, radi poduzimanja adekvatnih mjera.

Banka proaktivno upravlja i kontrolira rizike, kroz različite oblike prevencije te mitigacije istih, kroz cjelokupnu organizacijsku strukturu Banke. To je sveobuhvatan proces koji obuhvata redovno i pravovremeno identificiranje, mjerenje/procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i kontrolu rizicima, uključujući izvještavanje o rizicima.

Sustav upravljanja rizicima u svrhu integralnog sagledavanja sveukupnog profila rizika Banke obuhvaća:

- jasnu organizacijsku strukturu
- efikasno upravljanje rizicima kojima je izložena ili bi mogla biti izložena
- sustav internih kontrola
- politike naknada
- postupak interne procjene adekvatnosti kapitala i postupak interne procjene adekvatnosti likvidnosti
- plan oporavka.

Tržišni rizici

Mjere ublažavanja tržišnih rizika su uspostavljene kroz sistem kontinuiranog, najmanje dnevnog monitoringa usklađenosti sa propisanim ograničenjima u obliku limita ili upozoravajućih razina ograničenja. Banka koristi skup alata i metoda za identifikaciju, monitoring i upravljanje s ciljem smanjenja izloženosti rizicima iz domene (tržišni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope). Navedeno se osigurava kroz dostupnost detaljnih analiza prema pojedinačnim kategorijama/pod kategorijama rizika čime se omogućava uvid u podatke koji ukazuju na potrebu za unapređenjem procesa ili pokretanja aktivnosti s ciljem ublažavanja rizika.

Sistem kontrole i poštivanja ograničenja je dokumentiran kroz izvještavanje za koje je propisana dinamika izrade i dinamika dostavljanja izvještaja prema regulatoru, UC Grupi i internim tijelima Banke.

ALCO je odgovoran za ocjenu pravilnog korištenja propisanih limita tržišnih rizika te za donošenje odluke o izmjeni istih. Donošenje odluke o limitima uvjetovano je prethodnim usuglašavanjem, u skladu s pravilima koordinacije i upravljanja rizicima na razini grupe kojoj Banka pripada.

Rizik likvidnosti

Opće je prihvaćeno da se likvidnosni rizik ne može namiriti iz kapitala. Kao takav, likvidnosni rizik ne dodaje se u izračun ekonomskog kapitala, iako se smatra važnom kategorijom rizika zbog čega se uključuje u definiranje apetita za rizik.

Glavni faktori za ublažavanje rizika likvidnosti su:

- monitoriranje kratkoročne (dnevno) i strukturne (mjesečno) likvidnosti;
- primjenjivi Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve s provedivim popisom aktivnosti u slučaju aktivacije Plana koji odražava realno stanje;
- „zaštitni sloj likvidnosti“ (engl. liquidity buffer) kojim se pokrivaju neočekivani odljevi;
- jasno i redovno testiranje otpornosti na stres.

Rizik koncentracije

Koncentracijski rizik je svaka direktna ili indirektna izloženost prema jednoj osobi, odnosno grupi povezanih osoba, ili skup izloženosti koje povezuju zajednički faktori rizika kao što su isti gospodarski sektor, odnosno geografsko područje, a što može dovesti do gubitka koji bi mogli ugroziti poslovanje

Sa stanovišta instrumenata osiguranja, rizik koncentracije obuhvata: identifikaciju, monitoring i kontrolu bilo koje koncentracije kolaterala u smislu davatelja kolaterala, vrsta ili industrijskih sektora, na nivou portfelja.

Banka analizira, u mjeri u kojoj je to moguće, svoje izloženosti prema izdavateljima kolaterala, pružateljima nematerijalne kreditne zaštite i odnosnoj imovini radi utvrđivanja mogućih koncentracija, te prema potrebi poduzima mjere i obavještava Regulatora o istom.

Praćenjem i upravljanjem koncentracijskim rizikom Banka ograničava koncentriranje izloženosti povezanih zajedničkim činiteljima rizika unutar portfelja, osiguravajući bolju diversifikaciju portfelja s ciljem smanjenja gubitaka koji bi mogli nastati zbog rizika klijentovog neispunjenja ugovorne obveze, a koji proizlaze iz zajedničkih činitelja rizika

Operativni rizici

U uspostavljenom sustavu upravljanja operativnim rizicima, Banka se koristi određenim kvalitativnim i kvantitativnim alatima/tehnikama za identifikaciju, mjerenje, kontrolu operativnih rizika. Cilj navedenih alata/tehnika jeste smanjiti, spriječiti ili prenijeti izloženost riziku, kao i spriječiti ili smanjiti potencijalne negativne posljedice i gubitke. Navedeni alati/tehnike se mogu podijeliti na slijedeće ključne skupine:

- unapređenje sustava internih kontrola (proces, proizvodi, IT rješenja, procjena prilikom uvođenja novih i/ili značajnih izmjena postojećih proizvoda/usluga i ostalih promjena, redovno testiranje plana neprekidnosti poslovanja kako bi se osigurao pouzdan sustav upravljanja operativnim rizikom u slučaju prekida rada ključnih poslovnih procesa Banke),
- unapređenje ponašanja i stavova (treninzi, te ostale mjere koje se odnose na upravljanje ljudskim resursom),
- transfer rizika (strategija ugovaranja osiguranja).

Rizik eksternalizacije

Nakon odobrenja eksternalizacije kontinuirano se vrši nadzor nad eksternaliziranim aktivnostima na način da se redovito prati ugovorena razina usluge te se, redovno, centralizirano izvještava GBS/Nabava o urednosti izvršenja ugovorene razine usluge. GBS/Nabava redovito, godišnje, izvještava Upravu i Nadzorni odbor Banke o eksternaliziranim aktivnostima, a sve u skladu sa *Odlukom o upravljanju eksternalizacijom u banci*. U slučaju značajnog odstupanja od ugovorenih uvjeta eksternalizirane usluge sa bilo kojim od dobavljača GBS/Nabava pravovremeno informira Upravu Banke.

3.5 Adekvatnost uspostavljenog sustava upravljanja rizicima banke u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju

Rizični profil je procjena svih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Prilikom identifikacije rizika, Banka prvo polazi od razmatranja regulatornih rizika, a potom i ostalih rizika prepoznatih prilikom procjene adekvatnosti kapitala, prethodnih i budućih događaja.

Internim aktom "Pravilnik o organizaciji UniCredit Bank d.d.", kojeg usvaja Nadzorni odbor Banke, utvrđene su nedvojbene i jasne odgovornosti koje su dodjeljene pojedinim funkcijama te organizacijskim jedinicama u području sustava upravljanja rizicima i internih kontrola Banke čime se osigurava funkcionalna i organizacijska segregacija odgovornosti i adekvatno upravljanje u cilju izbjegavanja sukoba interesa. Svaki pojedinačni radnik Banke upoznat je sa svojom ulogom u upravljanju rizicima i zauzetim stavom Banke po pitanju ukupne kulture upravljanja rizicima, što im Banka omogućava pružanjem različitih vrsta odgovarajućih treninga, te učenjem na radnom mjestu. Odgovornost rukovodstva za upravljanje rizicima definirana je u smislu obveza Uprave i Nadzornog odbora u donošenju internih akata, osiguravanju provedbe procesa i njegovog uključivanja u strateško i operativno upravljanje Bankom. Ključni parametri upravljanja rizikom su dio procesa strateškog upravljanja Bankom te ih definira Uprava i Nadzorni odbor Banke – prvenstveno strategiju i principe preuzimanja rizika, raspodjelu odgovornosti za elemente procesa te jasne linije izvještavanja.

Ključne odgovornosti **Nadzornog odbora** Banke su donošenje i nadziranje provođenja:

- sveobuhvatne poslovne strategije Banke, usklađene sa dugoročnim ciljevima Banke, koju usvaja Skupština dioničara;
- strategije preuzimanja rizika, uključujući i ciljeve vezane za rizični profil Banke i adekvatno upravljanje rizicima;
- efikasne organizacijske strukture, sa jasno i precizno definiranim linijama nadležnosti i odgovornosti, izvještavanja i komunikacije između organizacionih dijelova Banke;
- politike imenovanja, uključujući osiguravanje adekvatnih zamjena za ključne kategorije zaposlenih u Banci;
- primjerene politike naknada u Banci, usklađene sa profilom rizika Banke;
- temeljnih načela dobrog korporativnog upravljanja Bankom, a posebno adekvatnog upravljanja rizicima, te kodeksa ponašanja u Banci i
- odgovarajućih i efikasnih kontrolnih funkcija, koje uključuju funkciju kontrole rizika, interne revizije i usklađenosti, a u širem kontekstu i funkcije upravljanja ljudskim resursima, te adekvatno financijsko izvještavanje i primjenu računovodstvenih standarda.

Ključne odgovornosti **Uprave** su:

- usvajanje materijala koji se prezentiraju Nadzornom odboru Banke i glavnoj Skupštini Banke;
- provođenje procjene rizičnosti poslovanja Banke sukladno Zakonu;
- odlučivanje o strategiji širenja fizičkih kanala distribucije (prodajna mreža) i uvođenju novih proizvoda;
- odlučivanje o sistematizaciji u organizacijskim jedinicama i klasifikaciju zanimanja u Banci;
- donošenje odluka o davanju ovlaštenja nižim razinama upravljanja;

Ključne odgovornosti **Odbora za reviziju** tiču se doprinosa promoviranju korporativne kulture naglašavajući kontrolnu funkciju, a posebna odgovornost Odbora u cilju poboljšanja financijskog izvještavanja Banke postiže se kroz:

- suradnju s internim i vanjskim revizorima, razmatranje bilo koje prijave, nelegalnog postupanja, nedostatka u sustavu internih kontrola ili drugih sličnih pojava koja mogu imati štetni materijalni utjecaj na financijsko izvještavanje;
- upite Upravi Banke, Internoj i vanjskoj reviziji o značajnim rizicima i izloženostima te planovima za minimiziranje istih;
- pridavanje posebne pozornosti složenim i/ili neobičnim transakcijama, transakcijama s povezanim osobama, te transakcijama koje uključuju potencijalni sukob interesa; kao i važnim područjima koja uključuju ugovorne obveze i nepredviđene situacije;

Ključne odgovornosti **Odbora za rizike** su:

- pružanje stručne pomoći i davanje savjeta Nadzornom odboru i Upravi banke u nadziranju, odnosno provođenju strategije preuzimanja rizika, pri čemu Nadzorni odbor i Uprava banke, u skladu sa svojim zakonskim nadležnostima, zadržavaju sveukupnu odgovornost za rizike;

- preispitivanje usklađenosti cijena proizvoda/usluga Banke koje nude klijentima sa poslovnim modelom banke i Strategijom;
- izvještavanje Nadzornog odbora o provođenju strategije za preuzimanje i upravljanje rizicima, adekvatnosti i načinu provođenja usvojenih politika i procedura za upravljanje rizicima, kao i o adekvatnosti i pouzdanosti cjelokupnog sistema za upravljanje rizicima, pomaganje i nadziranje provođenja usvojenih strategija, te savjetovanje Nadzornog odbora o ukupnoj trenutnoj i budućoj sklonosti preuzimanja rizika.

3.6 Opis povezanosti rizičnog profila banke s njenom poslovnom strategijom, kao i prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Banke u vezi s upravljanjem rizicima i njihovih vrijednosti, na temelju kojih se može ocijeniti upravljanje rizicima banke, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sustav Upravljanja rizicima

Nadzorni odbor Banke, najmanje jednom godišnje, utvrđuje Apetit za rizik, a po potrebi i češće. Apetit za rizik se sastoji od:

- ključnih pokazatelja kapitala, profitabilnosti/rizika te likvidnosti, i/ili drugih pokazatelja, uključivo razine tolerancije u sklopu istih, i to u obliku maksimalno prihvatljive razine rizika (limit), razine upozorenja (trigger) koja ukazuje na povećan rizik od dostizanja limita te ciljane razine (target)
- Izjave Apetita za rizik, kojom Nadzorni odbor Banke, jasno i nedvojbeno utvrđuje okvir postupanja Banke u poslovanju i preuzimanju rizika.

Na taj način su trenutni i budući poslovni ciljevi razvoja podržani cjelovitim i kvalitetnim sustavom upravljanja rizicima.

Banka utvrđuje umjerenu sklonost preuzimanju rizika kojima je izložena, s obzirom na poslovnu strategiju i poslovne ciljeve. Banka neće preuzeti rizik veći od potrebnog za ostvarenje poslovne strategije i ciljeva, bez obzira na veličinu potencijalnog prinosa.

Ostvarenje pokazatelja unutar RAF-a izvještava se na sjednici ALCO-a (ALCO broji 9 članova među kojima su i svi članovi Uprave Banke) svaki kvartal, te se u kvartalnoj dinamici o RAF ostvarenju, također, izvještava Uprava i Nadzorni odbor. Ovime se osigurava praćenje profila rizika i eskalacija procesa da bi se osigurala adekvatna reakcija kada su pragovi upozorenja blizu i/ili prekoračeni.

U slučaju da neki od parametara probija granicu limita, a koje su definirane prilikom procesa planiranja, internim aktima su definirane uloge i odgovornosti sudionika, te aktivnosti koje se trebaju poduzeti. Isto tako, definirano je upravljanje, pravila i odgovornosti u slučaju krize ili razvijanja krize koja bi ukazivala na značajno smanjenje razina adekvatnosti kapitala.

U okviru ICAAPa Banke utvrđuje se kapital za pokriće potreban da se pokrije izloženost Banke svakom od utvrđenih materijalno značajnih rizika. ALCO se u kvartalnoj dinamici izvještava o adekvatnosti internog kapitala, dok se Uprava i Nadzorni odbor izvještavaju minimalno jedanput godišnje. U polugodišnjoj dinamici provodi se testiranje otpornosti na stres čijim rezultatima se izvještava ALCO, dok se minimalno godišnje izvještavaju Nadzorni odbor i Uprava Banke. Testiranja otpornosti na stres pokazuju razinu adekvatnosti izdvojenog kapitala u uvjetima (scenarijima) značajnih ali mogućih pogoršanja makroekonomskog okruženja. ICAAP redovita izvješća kao i testiranje otpornosti na stres banke trenutno ukazuju na adekvatnosti izdvojenog internog kapitala za pokriće rizika kojima je Banka izložena.

Banka redovito prati i izvještava pokazatelje kapitala definirane lokalnom regulativom, a prije svih adekvatnost regulatornog kapitala. Adekvatnost regulatornog kapitala izvještava se na sjednici ALCO-a mjesečom dinamikom kao i na sjednicama Uprave, dok se Nadzorni odbor o primarnim pokazateljima kapitala izvještava kvartalno, unutar pregleda ostvarenja Okvira apetita za rizik. O pokazateljima likvidnostima izvještava se ALCO na redovnim mjesečnim sjednicama, kao i Nadzorni odbor kvartalno, dok se o adekvatnosti zaštitnog sloja likvidnosti izvještava ALCO polugodišnjom dinamikom. Jednom godišnje, u skladu sa lokalnom regulativom, radi se i stres test adekvatnosti regulatornog kapitala o čijim rezultatima se izvještava Uprava te regulator. Testiranje otpornosti na stres pokazalo je da je adekvatnost regulatornog kapitala banke i u stresnim uvjetima (scenarijima) na zadovoljavajućoj razini i iznad limita definiranih lokalnom regulativom kao i Okvirom apetita za rizik.

U sklopu izvještavanja Indikatora Plana oporavka, Banka izvještava na Upravi svaki mjesec indikatore Plana oporavka, a svi ključni kapitalni indikatori koji su dio RAF-a su ujedno i dio Plana oporavka čime

se osigurava dodatno praćenje te osigurava pravovremena reakcija u slučaju probijanja nekog od indikatora.

Izveštaji o Upravljanju rizicima u sebi minimalno sadrže informacije o:

- Ključnim indikatorima u upravljanju kreditnim rizikom (volumen neprihodujućih kredita, pokrivenost rezervacijama prihodujućih kredita, pokrivenost rezervacijama neprihodujućih kredita, dinamiku kretanja volumena i rezervacija, naplata loših potraživanja)
- Ključnim indikatorima u upravljanju tržišnim i rizikom likvidnosti (NSFR, LCR, Credit-Basis-Point Value (CPV); Loss warning level (LWL))
- Ključnim indikatorima u upravljanju operativnim i reputacijskim rizicima (ELOR, gubitci po osnovu operativnih rizika i sl.)
- Volumenu i kretanju instrumenata osiguranja
- Riziku koncentracije
- Objedinjenom izvješću za ICAAP sa svim vrstama rizika

Ključni pokazatelji poslovanja, kao i kvantitativni podaci o upravljanju rizicima u poslovanju redovno se objavljuju kroz Godišnje izvješće Banke koje je objavljeno na Internet stranici Banke (<https://www.unicredit.ba/ba/banka/poslovanje/izvjestaji.html>).

3.7 Informiranje organa upravljanja Banke o rizicima

Nadležna tijela Banke su od strane sve tri razine upravljanja i kontrola pravovremeno, transparentno i adekvatno informirana o izloženosti Banke pojedinim i ukupnim rizicima, što tim tijelima omogućava krajnje jasan i koristan uvid u sliku cijelog sustava te razine njegove usklađenosti sa strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima odnosno poslovnom strategijom. Nadležna tijela Banke temeljem navedenih informacija donose najkvalitetnije i optimalne odluke u poslovanju, čime je omogućeno da posluje u okviru utvrđenog okvira apetita za rizik.

Banka je uspostavila takav sustav redovnog praćenja i izvještavanja o izloženosti rizicima na način da na svim razinama u Banci omogući pravodobne, točne i dovoljno detaljne informacije koje su potrebne za donošenje poslovnih odluka, odnosno sigurno i stabilno poslovanje Banke.

Izveštavanje podrazumijeva i sveobuhvatno izvještavanje o izloženosti rizicima, ali i izvještavanje o pojedinim specifičnim rizicima.

Banka osigurava da su izvješća o rizicima kojima je izložena transparentna, sveobuhvatna, korisnog sadržaja, usporediva te pravovremena.

Uprava, Kreditni odbor, Nadzorni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za operativne i reputacijske rizike i drugi odbori redovno se izvještavaju o svim rizicima u Banci.

3.8 Opći Okvir sistema internih kontrola način organizacije kontrolnih funkcija

Internim aktom "Pravilnik o organizaciji UniCredit Bank d.d.", kojeg usvaja Nadzorni odbor Banke, utvrđene su nedvojbene i jasne odgovornosti koje su dodjeljene pojedinim funkcijama te organizacijskim jedinicama u području sustava upravljanja rizicima i internih kontrola Banke čime se osigurava funkcionalna i organizacijska segregacija odgovornosti i adekvatno upravljanje u cilju izbjegavanja sukoba interesa. Svaki pojedinačni radnik Banke upoznat je sa svojom ulogom u upravljanju rizicima i zauzetim stavom Banke po pitanju ukupne kulture upravljanja rizicima, što im Banka omogućava pružanjem različitih vrsta odgovarajućih treninga, te učenjem na radnom mjestu.

Sustav upravljanja i kontrole rizicima Banke sastoji se od tri razine, i proteže se kroz cijelu organizacijsku strukturu:

- **Linijaska/primarna kontrola** – aktivnosti se provode od strane pojedinačnih organizacijskih dijelova i mogu biti automatizirane ili adresirane kroz adekvatne operativne protokole, na primjer hijerarhijske kontrole. Svaka organizacijska jedinica djeluje u skladu sa politikama rizika te svojim nadležnostima. Organizacijske jedinice su odgovorne imati takve vještine, procedure rada, sustave i kontrole koji kontinuirano osiguravaju usklađenost sa politikama rizika i nadležnostima pri provedbi adekvatnog upravljanja rizicima. Rukovodstvo tih organizacijskih jedinica je "vlasnik" rizika i izravno upravlja njime. Ono je odgovorno za poduzimanje korektivnih mjera za otklanjanje nedostataka u

funkcioniranju procesa i kontrola, te za uspostavljanje efektivnog sustava internih kontrola i funkcioniranje uspostavljenih postupaka za kontrolu rizika na dnevnoj osnovi. Internim aktom "Pravilnik o organizaciji UniCredit Bank d.d." i „Odlukom o klasifikaciji zanimanja“ utvrđene su nedvojbene i jasne odgovornosti koje su dodjeljene pojedinim organizacijskim jedinicama u području sustava upravljanja rizicima i internih kontrola Banke. Svaki radnik Banke upoznat je sa svojim ulogama i odgovornostima u upravljanju rizicima, te Banka svakom radniku pruža treninge i mogućnost učenja na radnom mjestu čime se osigurava da radnici imaju potrebne kvalifikacije za upravljanje rizicima u okviru definiranih radnih mjesta.

- **Druga razina kontrole** – aktivnosti se provode od strane kontrolnih funkcija koje su neovisne o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje odnosno koje ove funkcije prate, kontroliraju i ocjenjuju. Kontrolne funkcije druge razine su kontrolna funkcija Upravljanja rizicima i kontrolna funkcija Praćenja usklađenosti. Kontrolna funkcija Upravljanja rizicima olakšava i nadzire implementaciju i efektivnost prakse upravljanja rizikom koju sprovodi operativno rukovodstvo i koja pomaže "vlasnicima" rizika da adekvatno provode svoje uloge u sustavu upravljanja i kontrole rizika. Kontrolna funkcija Praćenja usklađenosti vrši nadzor nad specifičnim rizicima neusklađenosti sa zakonom i pozitivnim propisima. Druga razina upravljanja i kontrole uspostavljena je kako bi se osiguralo da je linijska/primarna razina adekvatno osmišljena, implementirana i da funkcionira na očekivani način.

- **Treća razina kontrole** – aktivnosti se provode od strane Interne revizije, koja ima ulogu kontrolne funkcije. Interna revizija osigurava neovisnu ocjenu efektivnosti procesa upravljanja, upravljanja rizicima i internih kontrola, uključujući i način na koji linijska/primarna te druga razina ostvaruju ciljeve upravljanja rizicima i funkcioniranja internih kontrola. Kako bi se osigurala neovisna procjena funkcioniranja sustava za upravljanje rizicima, Interna revizija nije i ne smije biti izravno uključena u kreiranje i razvoj istog.

Aktivnosti kontrolne funkcije upravljanja rizicima minimalno uključuju:

- analizu rizika koja uključuje utvrđivanje i mjerenje, odnosno procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i izvještavanje o rizicima kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju,
- kontinuirano praćenje svih značajnijih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena,
- provođenje testiranja otpornosti na stres,
- provjera primjene i efikasnosti metoda i postupaka za upravljanje rizicima kojima je banka izložena ili bi mogla biti izložena, uključujući rizike iz makroekonomskog okruženja,
- ispitivanje i ocjenu adekvatnosti i efikasnosti unutrašnjih kontrola u procesu upravljanja rizicima,
- ocjena adekvatnosti i dokumentovanosti metodologije za upravljanje rizicima,
- učešće u izradi i preispitivanju strategija i politika za upravljanje rizicima,
- učešće u izradi, primjeni i nadzoru nad funkcioniranjem metoda i postupaka za upravljanje rizicima,
- predlaganje i davanje preporuka za efikasno upravljanje rizicima,
- analiza, praćenje i izvještavanje o adekvatnosti kapitala banke, te provjera strategija i postupaka za internu procjenu adekvatnosti kapitala,
- analiza, praćenje i izvještavanje o adekvatnosti likvidnosti banke, te provjera strategija i postupaka za internu procjenu likvidnosti banke,
- analiza rizika prisutnih kod novih proizvoda ili novih tržišta,
- izvještavanje Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Uprave Banke o upravljanju rizicima,
- izvještavanje Nadzornog odbora, Odbora za reviziju, Odbora za rizike i Uprave Banke o radu kontrolne funkcije upravljanja rizicima,
- provođenje ostalih provjera koje su potrebne za adekvatnu kontrolu rizika

Rukovoditelj Strateškog upravljanja i kontrole rizika odgovara za:

- upravljanje razvojem i unapređenjem sustava za utvrđivanje ključnih parametara u upravljanju kreditnim rizicima u skladu sa standardima Grupe i lokalnog regulatora
- predlaganje opće strategije upravljanja kreditnim rizikom, kreditne politike te provedbenih akata kojima se uređuje područje upravljanja kreditnim rizikom u skladu sa standardima Grupe i lokalnog regulatora

- aktivan doprinos u implementaciji usvojenih strategija upravljanja kreditnim rizikom, kreditne politike te provedbenih akata
- kvalitetnu analizu i monitoring ključnih pokazatelja upravljanja kreditnim rizikom
- osiguravanje tačnih i pravovremenih upravljačkih i operativnih izvješća o strukturi i kvaliteti kreditnog portfelja
- upravljanje aktivnostima vezanim za dizajniranje i održavanje baza podataka za potrebe izvještavanja, planiranja i razvoja modela iz domene kreditnog rizika
- upravljanje razvojem i implementacijom alata i modela u cijelom kreditnom procesu
- kvalitetnu procjenu kreditnih rizika prilikom uvođenja novih proizvoda
- upravljanje instrumentima osiguranja
- izračun i izvještavanje internog kapitala
- usklađenost regulative iz područja upravljanja kreditnim rizikom sa standardima Basel-a
- Upravljanje leasing imovinom kroz sve faze procesa financijskog leasinga
- Koordiniranje aktivnosti u procesu upravljanja rizicima s ostalim organizacijskim dijelovima unutar Upravljanja rizicima u okviru uloge kontrolne funkcije upravljanja rizicima
- Izvještavanje Uprave, Nadzornog odbora i Obora za rizike iz domene upravljanja rizicima u okviru uloge kontrolne funkcije upravljanja rizicima
- Izvještavanje o aktivnostima kontrolne funkcije upravljanja rizicima

Banka redovno na kvartalnom nivou izvještava Agenciju za bankarstvo FBiH o izvršenim aktivnostima kontrolne funkcije iz domene upravljanja kreditnim rizicima (Izvještaj o radu kontrolne funkcije upravljanja rizicima).

3.9 Utjecaj Covid 19 pandemije na proces upravljanja rizicima

Banka je u 2020. godini poslovala u uvjetima Covid 19 pandemije koja je imala značajnoga utjecaja na gospodarska kretanja u cijelom svijetu.

Banka je uvjetima otežanog poslovanja svojih klijenata postupala u skladu sa propisima definiranim od strane lokalnog regulatora, kao i u skladu sa smjernicama Unicredit grupe, a pri čemu su na prvo mjesto stavljeni zdravlje i sigurnost klijenata i zaposlenika, te održivost poslovanja i kreditne aktivnosti u skladu sa novonastalim okolnostima u uvjetima pandemije Covid 19.

Banka je krajem 1q 2020. propisala Program u kojemu je definirala mjere olakšice u otplati kredita za klijente kako pravne, tako i fizičke osobe, a koji su u svome poslovanju i održivosti prihoda i mogućnosti otplate kreditnih obveza najviše pogođeni negativnim utjecajima Covid 19 pandemije. U 2020. godini odobrene su različite olakšice u otplati kredita za volumene kredita u iznosu cca 521 mil KM sa različitim rokovima dospijeca, a od čega je cca polovina naznačenog iznos s rokom dospijeca iza 31.12.2020. godine.

Banka na dnevnoj razini provodi monitoring kreditnog portfelja pod mjerama, te se s klijentima prilikom isteka mjera pokušava iznaći optimalno rješenje s ciljem osiguranja redovite otplate plasmana u budućem periodu. U 2020. godini nisu zabilježeni značajniji negativni efekti na kvalitetu portfelja, ali se očekuje da će efekti krize biti vidljiviji po isteku mjera, odnosno u slijedeće dvije godine.

Kako bi umanjila negative efekte na račun dobiti i gubitka u predstojećim godinama Banka je za klijente s povećanom rizičnostima, a čije je poslovanje posebno ugroženo izdvojila dodatne ispravke vrijednosti, a na cijeli portfelj u obračunu ispravki vrijednosti primijenila makroekonomski model sa značajno pogoršanim makroekonomskim pokazateljima koji su za posljedicu imali negativne efekte na ispravke vrijednosti na nivo cijeloga portfelja Banke. Uzimajući u obzir i jedno i drugo, povećanu rizičnost klijenata i loše makroekonomske pokazatelje Banka je u 2020 godini izdvojila 22,4 mil KM za ispravke vrijednosti što je značajan rast u usporedbi sa prethodnim godinama.

4. KAPITAL I ADEKVATNOST REGULATORNOG KAPITALA

4.1 Regulatorni kapital

U skladu sa zakonskim, podzakonskim i internim aktima, UniCredit Bank d.d. (u daljem tekstu: Banka) prati i na tromjesečnoj osnovi izvještava Agenciju za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: FBA) o kapitalu, ponderiranoj rizičnoj aktivi, te stopi adekvatnosti kapitala.

Tijekom 2020. godine Banka je pratila i izvještavala adekvatnost kapitala prema Basel III metodologiji.

Banka kroz svoje upravljačko izvještavanje provodi redoviti monitoring kretanja kapitala, ostvarene stope adekvatnosti, kao i djelovanje svih metodoloških promjena koje imaju utjecaj na kapital.

Banka je tijekom 2020. godine udovoljila svim regulatornim zahtjevima vezanim za kapital te je u skladu s FBA regulativom na dan 31. prosinca 2020. godine ostvarila stopu adekvatnosti kapitala 20,97%.

Regulatorni kapital Banke sastoji se od osnovnog i dopunskog kapitala.

Osnovni kapital Banke (u potpunosti jednak redovnom osnovnom kapitalu) se sastoji od uplaćenih dionica, premije dionica, ostalih rezervi formiranih iz dobiti nakon oporezivanja na osnovu odluke Skupštine Banke, neto revalorizacijskih rezervi po osnovu promjena fer vrijednosti imovine (akumulirana sveobuhvatna dobit), umanjen za iznose trezorskih dionica, nematerijalne imovine i odložene porezne imovine.

Tablica 6: Regulatorni kapital UniCredit Bank d.d. na dan 31.12.2020.

u '000 KM

REGULATORNI KAPITAL		
Red.br.	Kapital	Iznos
1	REGULATORNI KAPITAL	682 236
1.1	OSNOVNI KAPITAL	682 066
1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	682 066
1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	167 114
1.1.1.2	Zadržana dobit	-
1.1.1.3	Priznata dobit ili gubitak	9842
1.1.1.4	Ostale rezerve	523 422
1.1.1.5	(-) Ostala nematerijalna imovina	(17 818)
1.1.1.6	(-) Odgođena porezna imovina koja zavisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjenih za povezane poreske obveze	(34)
1.1.1.7	(-) Odbici od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuju dodatni osnovni kapital	-
1.1.1.8	(-) Odgođena porezna imovina koja se može odbiti i koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	-
	(-) Instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje	(460)
1.1.2	DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-
1.1.2.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao dodatni osnovni kapital	-
1.1.2.2	(-) Odbici od stavki dopunskog kapitala koji premašuju dopunski kapital	-
1.1.2.3	Odbitak od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuje dodatni osnovni kapital (odbijen u redovnom osnovnom kapitalu)	-
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	170
1.2.1	Instrumenti kapitala i subordinirani dugovi koji se priznaju kao dopunski kapital	170
1.2.2	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom osnovnom kapitalu)	-
1.2.3	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	-

Tablica 7: Obrazac glavnih karakteristika instrumenata kapitala

OBRAZAC GLAVNIH KARAKTERISTIKA INSTRUMENTATA KAPITALA		
1.	Emitent	UniCredit Bank d.d.
1.1	Jedinstvena oznaka	Redovne dionice ISIN: BAZGBMR00002 Prioritetne dionice ISIN: BAZGBMR00006
Tretman u skladu s regulatornim okvirom		
2.	Priznat na pojedinačnoj / konsolidiranoj osnovi	pojedinačnoj
3.	Vrsta instrumenta	Redovne Prioritetne
4.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u tisućama KM, sa stanjem na dan posljednjeg izvještavanja	167.114 redovnih 170 prioritetnih
5.	Nominalni iznos instrumenta	1.000
5.1.	Emisiona cijena	NP
5.2.	Otkupna cijena	NP
6.	Računovodstvena klasifikacija	dionički kapital
7.	Datum izdavanja instrumenta	Bilo je više emisija dionica, a zadnje emisije su bile 14.09.2001. i 31.10.2003.
8.	Instrument sa datumom dospjeća ili instrument bez datuma dospjeća	bez datuma dospjeća
8.1.	Inicijalni datum dospjeća	NP
9.	Opcija kupovine od strane emitenta uz prethodno odobrenje nadležnog tijela	NP
9.1.	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uvjetni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupna vrijednost	NP
9.2.	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo)	NP
Kuponi/dividende		
10.	Fiksna ili promjenjiva dividenda/kupon	promjenjiva
11.	Kuponska stopa ili povezani indeksi	NP
12.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	NP
Kuponi/dividende		
13.1.	Puno diskrecijsko pravo, djelomično diskrecijsko pravo ili bez diskrecijskog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	puno diskrecijsko pravo
13.2.	Puno diskrecijsko pravo, djelomično diskrecijsko pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	puno diskrecijsko pravo
14.	Mogućnost povećanja prinosa ili drugih poticaja za otkup	ne
15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Redovne dionice - nekumulativne Prioritetne dionice - kumulativne

16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	nekonvertibilan
17.	Ako je konvertibilan, uvjeti pod kojima može doći do konverzije	NP
18.	Ako je konvertibilan djelomično ili u potpunosti	NP
19.	Ako se može konvertirati, stopa konverzije	NP
20.	Ako je konvertibilna, obvezna ili dobrovoljna konverzija	NP
21.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertira	NP
22.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertira	NP
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti	DA
24.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, uvjeti pod kojima može doći do smanjenja vrijednosti	U skladu s lokalnom regulativom
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelomično ili u cijelosti	Djelomično / u cijelosti
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, trajno ili privremeno	Trajno / Privremeno
27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, opis mehanizama povećanja vrijednosti	U skladu s lokanom regulativom
28.	Vrsta instrumenta koju će se u slučaju likvidacije ili stečaja isplatiti neposredno prije navedenog instrumenta	Navedeni instrument se isplaćuje posljednji
29.	Neusklađene karakteristike konvertiranih instrumenata	NE
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike	NP

Opis ograničenja koja se primjenjuju pri izračunavanju regulatornog (priznatog) kapitala u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banke, instrumenata kapitala, regulatornih usklađivanja i prilagođavanja na koje se ova ograničenja odnose

Regulatorni kapital banke umanjen je za iznos nematerijalne imovine, za iznos odgođene porezne obaveze i za iznos ulaganja u subjekte finansijskog sektora u kojima banka ima značajno ulaganje.

U iznos nematerijalne imovine Banka je prikazala ulaganje u software i licence.

Iznos odgođene porezne imovine koja ovisi o budućoj profitabilnosti, Banka je prikazala odgođeni porez na revalorizaciju vrijednosnih papira.

Od regulatornog kapitala Banka je umanjila značajno ulaganje u povezano društvo Broker doo s obzirom da banka posjeduje 49% kapitala društva

U Dopunski kapital Banke prikazan je za iznos prioriternih dionica Banke 170 tis KM

Regulatorni kapital umanjen je za slijedeće stavke:

- bruto izloženost ostale nematerijalne imovine 17.818 tis KM;
- odgođena porezna imovina koja zavisi od buduće profitabilnosti i ne proizilazi iz privremenih razlika 34 tis. KM;
- instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje 460 tis. KM;

4.2 Kapitalni zahtjev i adekvatnost regulatornog kapitala

Banka izračunava adekvatnost kapitala i izloženosti riziku u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala Banke, koristeći pritom:

- standardizirani pristup ("STA") za kreditni rizik,
- standardizirani pristup za tržišni rizik te
- standardizirani pristup za operativni rizik

Adekvatnost kapitala je odnos između regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti sljedećim vrstama rizika:

- kreditni rizik, kreditni rizik izloženosti financijskih derivata te slobodne isporuke,
- pozicijski, valutni i robni rizik,
- operativni rizik i
- rizik povezan sa velikim izloženostima koje proizlaze iz stavki u knjizi trgovanja.

Tablica 8: Iznosi kapitalnih zahtjeva i stope kapitala

Adekvatnost kapitala			
Br.	Stavka	Iznos izloženosti	Kapitalni zahtjev
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	95 250	11 430
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	44 288	5 315
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	13 059	1 567
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	-
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	-
6.	Izloženosti prema institucijama	154 532	18 544
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	650 353	78 042
8.	Izloženosti prema stanovništvu	1 130 596	135 672
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	677 819	81 338
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	25 597	3 072
11.	Visokorizične izloženosti	0	-
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	-
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	-
14.	Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicijskim fondovima	0	-
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	200	24
16.	Ostale izloženosti	94 810	11 377
17.	Ukupni kapitalni zahtjev za kreditni rizik		346 381
18.	Kapitalni zahtjevi za iznos namirenja/isporuke		-
19.	Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike		-
19.1.	Kapitalni zahtjevi za specifični i opšti rizik pozicije po osnovu dužničkih i vlasničkih instrumenata		-
19.2.	Kapitalni zahtjevi za velike izloženosti koje prekoračuju ograničenja definisana Odlukom o velikim izloženostima		-
19.3.	Kapitalni zahtjevi za devizni rizik		6 767
19.4.	Kapitalni zahtjevi za robni rizik		-
20.	Kapitalni zahtjevi za operativni rizik		37 148
21.	Stopa redovnog osnovnog kapitala	20,97%	
22.	Stopa osnovnog kapitala	20,97%	
23.	Stopa regulatornog kapitala	20,98%	

Propisane minimalne stope kapitala su sljedeće:

- stopa redovnog osnovnog kapitala 6,75%,
- stopa osnovnog kapitala 9%,
- stopa regulatornog kapitala 12%.

Osim regulatorno zadanih minimalnih stopa adekvatnosti Banka je također dužna osigurati zaštitni sloj za očuvanje kapitala koji se mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Pored navedenih propisanih stopa, predviđeni su (još nisu propisani) zahtjevi za ostale zaštitne slojeve kapitala odnosno za kombinirani zaštitni sloj koji predstavlja minimalni redovni osnovni kapital, uvećan za zaštitni sloj za očuvanje kapitala i uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, ovisno od toga što je primjenjivo, i to:

- prociklični zaštitni sloj specifičan za banku,
- zaštitni sloj za sistemski važnu banku (propisan u rasponu od 0% do 2% i bit će propisan pojedinačno za svaku banku nakon što FBA rangira banke prema sistemskom značaju) i
- zaštitni sloj za sistemski rizik.

Pristup i metode za utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka za kreditne rizike *Definicija* statusa neispunjavanja obveza (defaulta) i oporavka

Definicija statusa neispunjavanja obveza (defaulta) i oporavka

Klijent je u statusu neispunjavanja obveza (defaultu) ukoliko isti kasni sa plaćanjem materijalno značajnog iznosa više od 90 uzastopnih kalendarskih dana prema brojaču ili kada je vjerojatno da neće platiti jednu od svojih obveza u cijelosti (UTP događaj).

Banka je implementirala brojač dana kašnjenja koji u obzir uzima prag materijalne značajnosti. Pod materijalnom značajnom obvezom se podrazumijeva kada su dospjela potraživanja banke od dužnika pravne osobe veća od 1000 KM i 1% bilančne izloženosti dužnika i fizičke osobe veća od 1% bilančne izloženosti dužnika i 200 KM.

Razdoblje oporavka je definirano kao indikator dužnikove sposobnosti i spremnosti da ispunji ugovorene uvjete oporavka.

Ovo razdoblje također ima za cilj prevenciju ponavljanja neispunjenja obveze od strane dužnika nedugo nakon uplate/sporazuma/stupanja na snagu odgoda.

Razdoblje oporavka (reaginga) podrazumijeva da se u tom razdoblju ne smije dogoditi neki novi događaj statusa neispunjavanja obveza te iznos dospjelih potraživanja ne smije preći definirani prag materijalne značajnosti.

U slučaju Forbearancea ovo razdoblje traje minimalno 12 mjeseci.

Metode za određivanje ispravki vrijednosti za kreditni rizik i rezerviranja po gubicima za izvanbilančne stavke

Banka primjenjuje model "3 razine rizika" koji je baziran na promjenama u kreditnom riziku financijskog instrumenta u usporedbi s kreditnim rizikom pri inicijalnom priznavanju što za cilj ima reflektirati pogoršanje kreditne kvalitete financijskog instrumenta:

- a) nivo kreditnog rizika 1 – nizak nivo kreditnog rizika (engl. performing),
- b) nivo kreditnog rizika 2 – povećan nivo kreditnog rizika (engl. underperforming) i
- c) nivo kreditnog rizika 3 – izloženosti kod kojih je nastalo umanjenje vrijednosti, odnosno izloženosti u statusu neizmirenja obaveza (engl. non-performing).

Financijski instrumenti u nivou kreditnog rizika 1. rezultiraju priznavanjem 12-og mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka.

Financijski instrumenti u nivou kreditnog rizika 2. rezultiraju priznavanjem očekivanih kreditnih gubitaka za cijeli životni vijek instrumenta. U nivou kreditnog rizika 3., očekivani kreditni gubitak za životni vijek će biti zabilježen.

Proces procjene PD-a

Vjerojatnost defaulta (PD) je procjena vjerojatnosti neplaćanja, tj. prelaska klijenta u status neispunjavanja obveza. Isti daje procjenu vjerojatnosti da klijent neće biti u mogućnosti podmiriti svoje obveze tijekom određenog vremenskog razdoblja.

Vjerojatnosti neplaćanja (PD) odražavaju 12-mjesečnu vjerojatnost neispunjavanja obveza na temelju dugoročnih prosjeka jednogodišnjih stopa neispunjavanja obveza.

Postoje dva pristupa određivanja PD-a za potrebe izračuna umanjenja vrijednosti.

Za portfelj niskog rizika (Sovereign, Banke) primjenjuju se Grupni ratinzi tj. dodjeljuju se PD-evi na osnovu GWR alata, a za ostali dio portfelja koriste se interni podaci Banke tj. PD-evi koji su kreirani na temelju povijesnih podataka o default rate-u pojedinih košarica izloženosti formiranih na osnovu dana kašnjenja i vrste proizvoda.

Za potrebe agregiranog izvješćivanja izvršeno je mapiranje na izvještajne kategorije low, medium, high, default) na temelju prosječnih realiziranih stopa defaulta na osnovu kojih se izvode PiT (Point in time) prilagodbe u svrhu izračuna MSFI 9 umanjenja vrijednosti.

EAD

EAD (Exposure at Default) predstavlja mjeru eksponiranosti u vrijeme nastanka događaja defaulta. Vijek trajanja EAD-a dobiven je uzimajući u obzir očekivane promjene u budućim razdobljima, temeljem plana otplate.

LGD

LGD (gubitak zbog neispunjavanja obveza) predstavlja postotak procijenjenog gubitka, a time i očekivanu stopu povrata, na datum nastanka događaja statusa neispunjavanja obveza.

Za procjenu LGD-a Banka i Grupa segmentiraju svoj korporativni i maloprodajni portfelj u homogene portfelje na temelju ključnih značajki koje su relevantne za procjenu budućih novčanih tijekova. Primijenjeni podaci temelje se na povijesno prikupljenim podacima o gubicima i uključuju širi skup karakteristika transakcija (npr. vrsta proizvoda).

LGD se računa na temelju cure rate te diskontiranim vrijednostima kolaterala nakon primjene haircutova, i efficiency faktora (kalkuliranih na osnovu povijesnih informacija o naplatama iz kolaterala).

Na parametre PD i LGD se primjenjuju prilagodbe u skladu sa zahtjevima MSFI 9:

- Uvođenje PIT prilagodbe umjesto TTC
- Uključivanje FLI informacija
- Proširenje parametara kreditnog rizika u višegodišnjoj perspektivi

Grupiranje financijske imovine mjerene na kolektivnom i individualnom pristupu

Ovisno o visini izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba, klijenti se dodjeljuju jednom od sljedećih portfelja:

- Pojedinačno značajna izloženost - za izloženosti iznad 150.000 KM;
- Portfelj malih izloženosti - za izloženosti ispod 150.000 KM

Očekivani kreditni gubici izloženosti u statusu neispunjavanja obveza izračunavaju se pojedinačno za "pojedinačno značajne izloženosti" u statusu neispunjavanja obveza.

Obračun umanjenja vrijednosti za izloženosti nivo rizika 3. koje nisu pojedinačno značajne temelji se na procjeni portfelja, izgradnjom homogenih skupina klijenata / transakcija sa sličnim karakteristikama rizika uzimajući u obzir vrijeme neispunjavanja obveza i sukladno razvijenim LGD modelima.

Za sve prihodujuće izloženosti Banka izračunava očekivani kreditni gubitak na kolektivnoj osnovi.

Značajno povećanje kreditnog rizika (Significant increase of credit risk – SICR)

Načelo modela očekivanog kreditnog gubitka prema MSFI 9 je odražavanje općeg obrasca promjene kreditne kvalitete financijskih instrumenata od početka, radi blagovremenog priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka. Iznos priznatog ECL-a zavisi od stupnja pogoršanja kredita od početnog priznavanja. Standard uvodi dvije mjere za mjerenje ECL-a (12-mjesečni i ECL životni vijek).

Smjernice MSFI 9 su prilično opsežne u pogledu načela kada je riječ o ocjeni značajnog povećanja kreditnog rizika (SICR).

Četiri grupe SICR kriterija su definirane:

- Kvantitativni kriteriji (povezani sa promjenama PD-a),
- Kvalitativni kriteriji,
- Back-stops,
- Manual overrides.

Kvantitativni pristup za određivanje SICR-a zasniva se na kvantilnom regresijskom modelu, koji se primjenjuje za rejtirani portfelj.

Kvalitativni kriteriji dopunjuju kvantitativni pristup i uzet će se u obzir ako osnovni kriteriji:

- nisu uključeni u rating sistem, i
- značajni su.

Pod back-stops slijedeći kriteriji se podrazumijevaju:

- 30 dana kašnjenja,
- Forbearance

Manual overrides se definiraju kao četvrta i posljednja komponenta logike transfera. Manual override proces je neobvezna komponenta nekvantitativnog dijela logike transfera i može biti potrebna za prevazilaženje mogućih izuzetaka zbog specifičnih faktora, kada svi drugi trigeri transfera ne uspiju da uhvate posebne događaje značajnog pogoršanja kredita.

Banka koristi kvalitativne kriterije, back stops i manual overrides.

SICR katalog Banke :

- Dani kašnjenja
- Forborne klasifikacija
- Restrukturirana klasifikacija
- Watch lista
- Status neispunjavanja obveza tijekom zadnjih 6 mjeseci
- Non investment grade za vrijednosne papire
- Manual override.

Regulatorna rezerviranja izračunata u skladu s propisima FBA

S početkom 2020. Banka postupa u skladu s novom Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka kojom su definirane minimalne stope pokrivenosti rezervacijama na nivou transakcije ovisno o segmentu i stage (nivou rizika) kojemu klijent pripada. Ako Banka u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od onih koji proizilaze iz navedene Odluke, banka primjenjuje tako utvrđeni veći iznos.

Sukladno pravilima definiranim Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, Banka za definiranje ECL-a primjenjuje slijedeća pravila minimalne pokrivenosti:

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u fazu kreditnog rizika 1 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

a) za izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti,

b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,

c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 - 0,1% izloženosti,

d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u fazu kreditnog rizika 2 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu većem od dva navedena:

a) 5% izloženosti,

b) iznosa utvrđenog u skladu sa internom metodologijom banke.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u fazu kreditnog rizika 3 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definiranim u Tabeli 9 ili Tabeli 10

Tabela 9. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

Tabela 10. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

Izuzetno, ukoliko je banka poduzela odgovarajuće pravne radnje i može dokumentirati izvjesnost naplate iz prihvatljivog kolaterala u naredne tri godine, povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka nije dužna vršiti iznad 80% izloženosti. Pri tome procjena budućih novčanih tokova iz prihvatljivog kolaterala svedenih na sadašnju vrijednost mora biti veća od 20% tog potraživanja.

U slučaju da banka ne naplati potraživanja u navedenom periodu od tri godine, dužna je knjigovodstveno evidentirati očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti. Banka je dužna da stope očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i financijskog lizinga, te ostalih potraživanja utvrdi najmanje u iznosima kako je navedeno u Tabeli 11.

Tabela 11. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za lizing i ostala potraživanja

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	nema kašnjenja u materijalno značajnom iznosu	0,5%
2.	do 30 dana	2%
3.	od 31 do 60 dana	5%
4.	od 61 do 90 dana	10%
5.	od 91 do 120 dana	15%
6.	od 121 do 180 dana	50%
7.	od 181 do 365 dana	75%
8.	preko 365 dana	100%

Tablica 12: Ukupna i prosječna izloženost banke

Ukupna i prosječna neto vrijednost izloženosti			
Br.	Kategorija izloženosti	Neto vrijednost izloženosti na kraju perioda	Prosječne neto izloženosti tokom perioda
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	988 314	936 098
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	553 103	504 887
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	38 394	34 532
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	464	500
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	1 342 276	1 275 583
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	1 048 281	1 080 652
8.	Izloženosti prema stanovništvu	1 770 929	1 864 118
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	1 084 090	1 081 030
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	26 035	22 278
11.	Visokorizične izloženosti	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	200	199
16.	Ostale izloženosti	298 628	293 686

Neto izloženost (bilančna i izvanbilančna) je izračunata kao bruto umanjen za rezerve za kreditne gubitke.

Tablica 13: Geografska podjela izloženosti (neto vrijednost izloženosti)

Br.	Vrsta izloženosti	Zemlja 1 EU	Zemlja 2 NON EU	Ostale zemlje BH	Ukupno
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	253 530	-	734 784	988 314
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	-	-	553 103	553 103
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	-	-	38 394	38 394
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	464	-	464
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-	-	-
6.	Izloženosti prema institucijama	1 129 304	195 615	17 357	1 342 276
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	746	7 337	1 040 198	1 048 281
8.	Izloženosti prema stanovništvu	764	105	1 770 060	1 770 929
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	106	83	1 083 901	1 084 090
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	-	-	26 035	26 035
11.	Visokorizične izloženosti	-	-	-	-
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-	-	-	-
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	-	-	-	-
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	-	-	-	-
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	-	-	200	200
16.	Ostale izloženosti	-	-	298 628	298 628
	UKUPNO	1 384 450	203 604	5 562 661	7 150 714

Neto izloženost (bilančna i izvanbilančna) je izračunata kao bruto iznos umanjen za rezerve za kreditne gubitke

Tablica 14: Izloženosti prema grani djelatnosti (neto vrijednost izloženosti)

Izloženosti prema vrstama djelatnosti (neto vrijednost izloženosti)																							
Br.	Izloženosti	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	Vađenje ruda i kamena	Prerađivačka industrija	Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	Snabdjevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije)	Građevinarstvo	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala	Saobraćaj i skladištenje	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	Informacije i komunikacije	financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Poslovanje nekretninama	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	Umjjetnost, zabava i rekreacija	Ostale uslužne djelatnosti	stanovništvo	Od čega SME	Ukupno
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	734 741	-	-	-	253 573	-	-	-	-	-	34	988 314
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	553 093	-	-	-	-	-	10	553 103
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	-	-	20	-	3 487	5	1	9 979	5	61	3	-	354	-	56	774	23 558	71	20	-	5 763	38 394
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	464	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	464
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Izloženosti prema institucijama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 342 276	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 342 276
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	9 751	10 837	268 935	23 851	2 136	84 511	459 997	42 518	11 351	22 743	53 841	1 294	24 601	6 370	9 685	185	5 058	221	10 376	20	130 434	1 048 281
8.	Izloženosti prema stanovništvu	1 153	211	15 303	7	400	6 605	26 285	8 000	648	1 956	50	94	4 136	1 917	-	286	508	482	278	1 702 610	63 558	1 770 929

9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	6 748	10 322	116 891	58 124	-	60 262	351 814	8 121	51 423	-	315	50 599	5 841	45	-	-	2 282	1 602	-	359 701	99 268	1 084 090
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	368	-	4 072	9	-	641	2 400	217	147	23	5	-	254	-	-	-	-	-	-	17 899	3 647	26 035
11.	Visokorizične izloženosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200
16.	Ostale izloženosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	298 628	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	298 628

Neto izloženost (bilančna i izvanbilančna) je izračunata kao bruto iznos umanjen za rezerve za kreditne gubitke

Tablica 15: Preostala ročnost izloženosti druge ugovorne strane '000 KM

Preostali rok do dospjeća svih izloženosti (neto vrijednost izloženosti)						
Br.	Kategorija izloženosti	<= 1 god	>1<=5 god	>5 god	Nije navedeno dospjeće	Ukupno
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	734 752	253 529	-	-	988 281
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	142 335	268 453	142 197	-	552 985
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	5 841	24 168	7 060	-	37 069
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	464	-	-	-	464
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-	-	-	-
6.	Izloženosti prema institucijama	1 274 196	16 228	-	-	1 290 424
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	397 598	110 850	13 794	-	522 242
8.	Izloženosti prema stanovništvu	457 209	726 848	264 673	-	1 448 730
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	240 850	427 979	271 559	-	940 388
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	8 484	11 807	4 791	-	25 082
11.	Visokorizične izloženosti	-	-	-	-	-
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-	-	-	-	-
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	-	-	-	-	-
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	-	-	-	-	-
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	-	-	-	200	200
16.	Ostale izloženosti	216 052	-	-	82 576	298 628

Neto izloženost (bilančna) je izračunata kao bruto iznos umanjen za rezerve za kreditne gubitke.

Tablica 16: Izloženosti prema značajnoj grani privrede

Izloženosti prema značajnoj grani privrede							
Br.	Grane privrede	Izloženosti kod kojih su izvršene ispravke vrijednosti, odnosno umanjenje vrijednosti (izloženosti u statusu neizmirenja obaveza)	Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja	Ispravke vrijednosti za dospjela nenaplaćenapotraživanja	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1 129	760	435	417	17 837	184
2.	Vađenje ruda i kamena	81	81	59	59	24 294	2 924
3.	Prerađivačka industrija	23 273	19 202	9 684	9 348	418 461	17 311
4.	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	840	831	609	603	83 882	1 901
5.	Snabdijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	7	7	5	5	6 123	100
6.	Građevinarstvo	4 868	4 227	4 050	3 885	156 984	5 602
7.	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala	18 624	16 225	13 096	12 981	855 128	17 032
8.	Saobraćaj i skladištenje	862	645	599	516	70 975	2 357
9.	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	1 142	994	11	2	75 309	11 882
10.	Informacije i komunikacije	76	53	121	107	24 966	223
11.	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	30	25	53	42	2 435 512	4 857
12.	Poslovanje nekretninama	92	92	0	0	55 874	3 888
13.	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1 610	1 356	91	91	54 391	19 460
14.	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	216	216	1 342	1 286	8 471	139
15.	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	555 141	818
16.	Obrazovanje	6	6	171	171	1 257	12
17.	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	0	0	4	4	31 869	459
18.	Umjetnost, zabava i rekreacija	0	0	0	0	2 418	43
19.	Ostale uslužne djelatnosti	4	4	0	0	767	17
20.	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa	1 105	1 105	0	0	1	0
21.	stanovništvo	77 554	59 655	0	0	1 911 830	37 147
22.	Ostalo	0	0	0	0	461 089	1 544
23.	Ukupno	131 519	105 484	30 330	29 517	7 252 579	127 900

Tablica 17: Ispravke vrijednosti za kreditne rizike i rezerviranja po gubitcima za izvanbilančne stavke tijekom perioda

u '000 KM

	Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
Početno stanje	221 101	101 340
Nove ispravke vrijednosti tokom perioda	82 286	307 043
Iznos ukinutih ispravki vrijednosti	-79 002	-288 875
Ostale promjene	-118 902	8 392
Završno stanje	105 484	127 901

* Ostale promjene se sastoje od otpisa (u koji je uključen računovodstveni otpis), promjena računovodstvenih politika, unwindinga i tečajnih razlika.

Efekti po osnovu naplata potraživanja u statusu neizmirenja obaveza koji su evidentirani kroz bilancu uspjeha iznose 13.610 tisuće KM.

Tablica 18 Izloženosti prije i poslije korištenja kreditne zaštite (neto vrijednost izloženosti) – standardizirani pristup

Izloženosti prije i poslije korištenja kreditne zaštite					
Br.	Kategorija izloženosti	Vrijednost neto izloženosti prije korištenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korištenja kreditne zaštite	
		Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	988 314		988 314	
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	577 511	7	577 479	7
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	20 626		20 626	
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	464		464	
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0		0	
6.	Izloženosti prema institucijama	1 342 275		659 071	
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	1 041 837	7 325	1 016 456	7 325
8.	Izloženosti prema stanovništvu	1 770 928	18 703	1 762 916	18 637
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	1 083 896		1 077 675	
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	0		0	
11.	Visokorizične izloženosti	0		0	
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obevznica	0		0	
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0		0	
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0		0	
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	200		200	
16.	Ostale izloženosti	298 628		298 628	

Neto izloženost (bilančna i izvanbilančna) je izračunata kao bruto iznos umanjen za rezerve za kreditne gubitke ili rezerviranja po gubicima za izvanbilančne stavke.

Informacije o vanjskim institucijama za procjenu kreditnog rizika (ECAI-a)

Naziv odabranog ECAI ili ECA, kao i razloge za svaku promjenu izbora istih

Banka za mjerenje kreditnog rizika uzima u obzir procjene vanjskih institucija: Moody's, Fitch Ratings i Standard & Poor's

Kategorije izloženosti za koje se upotrebljava ECAI ili ECA

Kategorije za koje se upotrebljavaju ECAI procjene su izloženosti prema središnjim državama, izloženosti prema jedinicama područne (regionalne) ili lokalne samouprave te izloženosti prema institucijama. Za izloženosti prema institucijama kojima je dodijeljen stupanj kreditne kvalitete korištene su kreditne procjene ECAI.

Procedure koje se odnose na primjenu kreditnog rejtinga izdavatelja ili emitiranih financijskih instrumenata izdavatelja na pojedine pozicije iz bankarske knjige

Banka primjenjuje standardizirani pristup mjerenju kreditnog rizika u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala Banke (u daljem tekstu: Odluka). Ukupni iznos kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik na dan 31.12.2020. godine prikazan je u poglavlju 4 ovog dokumenta (Kapital i adekvatnost regulatornog kapitala). Trenutačno Banka pri primjeni standardiziranog pristupa u mjerenju kreditnog rizika koristi kreditni rejting vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika klijenata i izdanja vrijednosnih papira (ECAI).

Sve ostale izloženosti koje nemaju rejting ECAI prilikom izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik tretiraju se u skladu s Odlukom a na način propisan za izloženosti prema klijentima bez kreditnog rejtinga dodijeljenog od odabrane ECAI.

Izloženosti prema centralnim vladama za koje postoji procjena ECAI-a dodjeljuje se ponder rizika naveden u članku 50. Odluke o izračunavanju kapitala Banke.

Izloženosti prema centralnoj vladi Bosne i Hercegovine i Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, centralnim vladama i centralnim bankama država članica denominiranih u domaćoj valuti tih centralnih banaka i centralnih vlada dodijeljen je ponder rizika nula. Za ostale izloženosti dodijeljen je ponder rizika u skladu sa člankom 50, stavak 6 Odluke.

Izloženost prema Vladi Federacije BiH i Vladi Republike Srpske imaju isti tretman kao prema centralnoj vladi BiH.

Tablica 19: Raspoređivanje kreditnih rejtinga izabrane ECAI ili ECA u odgovarajuće stupnjeve kreditnog kvaliteta

Stupanj kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Fitch Ratings	AAA, AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, R,SD/D
Standard & Poor's	AAA, AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, R,SD/D
Moody's	Aaa, Aa	A	Baa	Ba	B	Caa,Ca,C

4.3 Financijska poluga

U skladu s člankom 37. Odluke o izračunu kapitala Banke, banke su dužne izračunavati omjer financijske poluge kao omjer osnovnog kapitala i ukupne izloženosti Banke izražene u postotku. Navedenim člankom je propisano da su banke dužne osigurati stopu financijske poluge od najmanje 6%.

Tablica 20: Izvještaj o financijskoj poluzi na dan 31.12.2020.

Vrijednosti izloženosti	Iznos
Stavke izvanbilanca sa faktorom konverzije (CCF) 10 % u skladu sa članom 37.stav 8. točka 1. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	24 516
Stavke izvanbilanca sa faktorom konverzije (CCF) 20 % u skladu sa članom 37.stav 8. točka 2. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	88 093
Stavke izvanbilanca sa faktorom konverzije (CCF) 50 % u skladu sa članom 37.stav 8. točka c. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	176 919
Stavke izvanbilanca sa faktorom konverzije (CCF) 100 % u skladu sa članom 37.stav 8. točka d. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	0
Ostala imovina	6 122 806
(-) Iznos odbitnih stavki aktive – osnovni kapital – u skladu sa članom 37.stav 3. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	-18 312
Izloženosti stope financijske poluge – u skladu sa članom 37.stav 4. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	6 400 778
Kapital	
Osnovni kapital – u skladu sa članom 37.stav 3. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	682 066
Stopa financijske poluge	
Stopa financijske poluge – u skladu sa članom 37.stav 2. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	10,66%

4.4 Informacije i podaci koji nisu materijalno značajni u dijelu kapitalnih zahtjeva

Banka ne računa velike izloženosti iz knjige trgovanja jer se svi vrijednosni papiri Banke vode u bankarskoj knjizi. Također, Banka nema protuciklički zaštitni sloj kapitala.

5. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA LIKVIDNOSNE ZAHTEJEVE

Najvažnije aktivnosti usmjerene su na obavljanje uobičajenih tržišnih transakcija, u okviru definiranih limita izloženosti riziku, a u skladu s prethodno definiranim planovima te odlukama nadležnih tijela i operativnih funkcija. Ove aktivnosti uglavnom se odnose na upravljanje kratkoročnom likvidnošću, strukturnom likvidnošću, unutardnevnom likvidnošću, upravljanje izvršenjem Plana financiranja, redovno praćenje i analizu rezultata testiranja otpornosti na likvidnosni rizik, te dosljednu primjenu načela određivanja mehanizma preraspodjele (internih cijena).

Banka ima pristup raznovrsnim izvorima financiranja. Sredstva se prikupljaju korištenjem velikog broja instrumenata koji uključuju različite vrste depozita stanovništva i pravnih osoba, uzete zajmove i dionički kapital. To povećava fleksibilnost financiranja, te ograničava ovisnost o bilo kojem pojedinačnom izvoru i općenito umanjuje trošak financiranja.

Banka prilagođava svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti sukladno zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađivanjem imovine i obveza te određivanjem limita i ciljanih pokazatelja likvidnosti.

Poseban fokus stavlja se na upravljanje unutardnevnom likvidnošću, gdje se vodi računa o pravovremenom izvršenju svih obaveza i plaćanja, tijekom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja, kao preduvjet funkcionalnosti platnih sistema.

Otpornost Banke tijekom krize, kroz proces testiranja otpornosti na stres, redovno provodi funkcija rizika Banke. U okviru procesa testiranja otpornosti na stres definiran je skup relevantnih scenarija kako bi se predstavili vjerojatni događaji s potencijalnim negativnim utjecajem na likvidnost. Scenarije karakterizira pretpostavljeni vremenski okvir trajanja scenarija te skup proizvoda na koje se u skladu sa ugovornom ili modeliranom ročnošću primjenjuju postotci zanavljanja i/ili konačni odljevi pozicija.

U slučaju krize, Banka ima definiran niz pravila i aktivnosti koje se aktiviraju u okviru plana za likvidnost za nepredviđene slučajeve.

Strategije i politike

Okvir upravljanja likvidnosnim rizikom u Banci definiran je skupom smjernica, općih i posebnih politika kojima se definira politika upravljanja likvidnosnim rizikom, metrike kojima se prati, limiti i pragovi upozorenja, sustav definiranja limita i eskalacije prekoračenja, odgovornosti u procesu upravljanja likvidnosnim rizikom, mapiranje pozicija, retroaktivno testiranje (backtesting), testiranje otpornosti na stres, plan financiranja kao i plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve.

Uloge i odgovornosti

Ključne organizacijske jedinice u procesu upravljanja rizikom likvidnosti Banke su Upravljanje aktivom i pasivom, Tržišni rizici i Regulatorno i financijsko izvještavanje sukladno svojim odgovornostima. Njihova uloga fokusirana je na primarnu i sekundarnu kontrolu upravljanja rizikom likvidnosti.

Upravljanje aktivom i pasivom (ALM) u Upravljanju financijama je odgovorno za sveukupni nadzor upravljanja likvidnosnim rizikom te, u slučaju potrebe, pokretanje odgovarajućih korektivnih akcija.

Upravljanje aktivom i pasivom (ALM) je zaduženo i za upravljanje unutardnevnom likvidnošću te izradu plana financiranja.

Upravljanje likvidnošću na operativnoj razini unutar Banke odgovornost je Upravljanja aktivom i pasivom uz podršku organizacijskog dijela Tržišta, financiranje i savjetovanje koji ALM-u služi kao 'izlaz na tržište'.

Tržišni rizici, primarno su fokusirani na mjerenje rizika, neovisni nadzor pojedinih elemenata procesa upravljanja i operativnu kontrolu usklađenosti s propisanim ograničenjima (limiti i razine upozorenja) u okviru sekundarnih kontrola upravljanja rizikom likvidnosti.

Tržišni rizici provode izvještavanje o riziku kratkoročne i strukturne likvidnosti i kontrolu usklađenosti s grupnim limitima, dok Regulatorno i financijsko izvještavanje provodi izvještavanje o riziku likvidnosti i kontrolu usklađenosti s regulatornim limitima.

Praćenje limita kratkoročne likvidnosti provodi se na dnevnoj osnovi. O rezultatima testiranja otpornosti na stres izvještava se na tjednoj osnovi, a o analizi strukturne likvidnosti izvještava se na mjesečnoj osnovi.

Tržišni rizici i Upravljanje aktivom i pasivom (ALM) u Upravljanju financijama odgovorni su za ažuriranje dokumenata iz djelokruga politika likvidnosti, implementaciju istih, definiranje limita kratkoročne i strukturne likvidnosti, te praćenje usklađenosti s limitima likvidnosti.

Više rukovodstvo UniCredit Bank d.d. sudjeluje u radu Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), redovno i izvanredno prema potrebi. Na sjednicama ALCO Odbora raspravlja se o: metrikama Apetita za rizik, metodološkim promjenama, likvidnosnim pokazateljima, limitima/razinama upozorenja/ciljanim vrijednostima, pokretačima rizika te temeljem rasprave donose odluke o postupanjima i poslovnim aktivnostima.

Plan financiranja

Plan financiranja ima ključnu ulogu u ukupnom procesu upravljanja likvidnošću jer utječe na pozicije kratkoročne i strukturne likvidnosti. Planom se definiraju potrebe i izvori financiranja kako bi se održala ravnoteža između imovine i obaveza na razini Grupe, centara likvidnosti i članica Grupe.

Jedan od ciljeva korištenja srednjoročnih i dugoročnih kanala jest i izbjegavanje pritiska na poziciju kratkoročne likvidnosti.

Plan financiranja ažurira se barem jednom godišnje. Osim toga, on mora biti usklađen s procesom financijskog planiranja (budžetiranja) i s okvirom upravljanja apetitom za rizik.

Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve

Likvidnosna kriza je događaj visokog utjecaja, a niske vjerojatnosti događanja. Model upravljanja u kriznim situacijama koji se brzo i lako uspostavlja u slučaju krize sukladno definiranoj proceduri mora biti definiran. Zbog potrebe za brзом reakcijom, moguće akcije trebaju biti definirane unaprijed. Ovisno o situaciji, izvršenje ovih akcija može biti odmah odobreno.

Sposobnost reagiranja na vrijeme neophodna je kako bi se smanjile potencijalne nepovoljne posljedice likvidnosne krize. U kombinaciji s indikatorima ranog upozorenja, efekti likvidnosne krize mogu se smanjiti u njenim ranim fazama.

Likvidnosna kriza se obično razvija brzo, a znakove upozorenja često je teško protumačiti, odnosno oni mogu čak i potpuno izostati, zbog čega je posebno važno jasno definirati odgovorne osobe, njihove ovlasti, odgovornosti, komunikacijske te izvještajne kriterije u cilju bitnog povećanja vjerojatnosti za uspješno prevladavanje izvanrednog stanja. Likvidnosna kriza može biti klasificirana kao sistemska (s utjecajem na novčano tržište i kapital), specifična (vezano za samu kreditnu instituciju) ili kombinacija obje.

U slučaju izbijanja stvarne krize, Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve ima za cilj osigurati učinkovitu intervenciju od samog početka krize, kroz jasno definiranje odgovornih osoba, njihovih ovlasti, odgovornosti, komunikacijskih te izvještajnih kriterija u cilju bitnog povećanja vjerojatnosti za uspješno prevladavanje izvanrednog stanja. To se postiže na sljedeći način:

- aktivacija iznimnog upravljanja likvidnošću;
- dosljedna interna i eksterna komunikacija;
- skup standardnih akcija faktora ublažavanja u pripremi;
- skup indikatora ranog upozorenja koji mogu ukazati na nadolazeću krizu.

Glavni dio Plana za likvidnost za nepredviđene slučajeve je Plan financiranja u kriznim situacijama. Takav plan sadržava skup potencijalnih, ali konkretnih mjera upravljanja. Plan financiranja u kriznim situacijama treba biti usklađen sa godišnjim Planom financiranja.

Indikatori ranog upozorenja

Sustav znakova ranog upozorenja neophodan je za praćenje izloženosti likvidnosnom riziku kako bi se omogućilo kontinuirano praćenje stresnih situacija koje mogu, između ostalog, biti izazvane tržišnim, sektorskim ili događajima vezanim uz ime. To znači da mogu biti rezultat makroekonomskih ili mikroekonomskih varijabli, unutarnjih ili vanjskih, ovisno o prevladavajućem makroekonomskom kontekstu.

Prikaz ključnih metrika likvidnosti UniCredit Bank d.d.

Izloženost likvidnosnom riziku UniCredit Bank d.d. prati se i kontrolira specifičnim metrikama likvidnosti od kojih su ključne prikazane u nastavku.

Glavna metrika za mjerenje kratkoročne izloženosti je ljestvica operativne ročnosti (Operative Maturity Ladder/STL) koja se koristi za mjerenje gotovinskih priljeva i odljeva koji utječu na monetarnu bazu.

Ljestvica operativne ročnosti se sastoji od neto gotovinskih tokova (priljeva / odljeva) koji utječu na gotovinsku poziciju kod Centralnih banaka ili na "nostro račune". Stoga ovi tokovi direktno utiču na "osnovnu likvidnost" banke, u okviru unaprijed definiranih vremenskih zona.

Koeficijent pokrića likvidnosti (engl. Liquidity Coverage Ratio - LCR)

Koeficijent pokrića likvidnosti je omjer koji predstavlja otpornost banke da prebrodi značajne stresne udare tj. da ima dovoljno visoko likvidnih sredstava da pokrije sve odlive tijekom perioda stresa u periodu do 30 kalendarskih dana.

Pokazatelj je iskazan kao omjer između likvidnih sredstava (Zaštitni sloj likvidnosti, engl. High Quality Liquid Assets – HQLA) i očekivanih neto gotovinskih odljeva, uz implikaciju da omjer iznad 100% osigurava da su likvidna sredstva dovoljna za pokriće neto gotovinskih odljeva procijenjenih u narednih 30 dana.

Tablica 21: Obrazac LCR UniCredit Bank d.d. na dan 31.12.2020.

Obrazac LCR		
Br.	Stavka	Iznos
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	1 744 094
2.	Neto likvidnosni odlivi	441 821
3.	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	395%
Zaštitni sloj likvidnosti		
4.	Zaštitni sloj likvidnosti u obliku imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta, neprilagođen	1 744 094
5.	Odlivi na osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1a isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	684 364
6.	Prilivi na osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	
7.	Obezbjedeđeni odlivi novca koji dospijevaju u roku od 30 dana	
8.	Obezbjedeđeni prilivi novca koji dospijevaju u roku od 30 dana	684 377
9.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta "prije primjene gornje granice"	1 744 107
10.	Vrijednost imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta, neprilagođena	
11.	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno 21 visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	
12.	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	
13.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta "prije primjene gornje granice"	
14.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta "nakon primjene gornje granice"	
15.	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta	
16.	Vrijednost imovine nivoa 2a, neprilagođena	
17.	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospijevaju u roku od 30 dana	

18.	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospijevaju u roku od 30 dana	
19.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "prije primjene gornje granice"	
20.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "nakon primjene gornje granice"	
21.	Iznos viška likvidne imovine nivoa 2a	
22.	Vrijednost imovine nivoa 2b, neprilagođena	
23.	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospijevaju u roku od 30 dana	
24.	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospijevaju u roku od 30 dana	
25.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "prije primjene gornje granice"	
26.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "nakon primjene gornje granice"	
27.	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 2b	
28.	Iznos viška likvidne imovine	
29.	Zaštitni sloj likvidnosti	1 744 094
Neto likvidnosni odlivi		
30.	Ukupni odlivi	1 651 216
31.	Potpuno izuzeti prilivi	
32.	Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 75 %	1 209 395
33.	Smanjenje za potpuno izuzete prilive	
34.	Smanjenje za prilive na koje se primjenjuje gornja granica od 75 %	1 209 395
35.	Neto likvidnosni odliv	441 821

Rizik strukturne likvidnosti – koeficijent neto stabilnog financiranja (engl. Net Stable Funding Ratio- NSFR)

Koeficijent neto stabilnog financiranja predstavlja omjer pokrivenosti dugoročne aktive stabilnim raspoloživim izvorom dugoročnog fundinga u stresnim situacijama, te promovira srednjoročno i dugoročno financiranje aktive.

NSFR se definira kao omjer između "raspoloživog iznosa stabilnog financiranja" i "potrebnog iznosa stabilnog financiranja" koji se izračunavaju uz primjenu definiranih faktora ponderiranja na bilančne i izvanbilančne stavke.

Banka NSFR prati interno po metodologiji UniCredit Grupe dok se uspostava istog kao regulatornog kvantitativnog zahtjeva propisanog od strane Agencije za bankarstvo Federacije BiH očekuje u narednom periodu.

Usklađeni omjer neto stabilnog financiranja (engl. Adjusted Net Stable Funding Ratio- Adjusted NSFR)

Usklađeni omjer neto stabilnog financiranja se definira kao usklađeni omjer neto stabilnog financiranja za „i“ vremenski razred i izračunava se kao:

Usklađeni omjer neto stabilnog financiranja za „i“ godišnji vremenski razred=Kumulativne obaveze preko „i“ godina/Kumulativna imovina preko „i“ godina pri čemu se imovina i obaveze mapiraju u skladu sa ugovorenom ročnošću.

FX jaz: Strukturni i ukupni (engl. FX Gap: structural and total)

Ukupni FX jaz predstavlja razliku između ukupnih obaveza i ukupne imovine u određenoj stranoj valuti. Strukturni FX jaz predstavlja razliku između obaveza preko jedne godine u određenoj stranoj valuti i imovine preko jedne godine u istoj valuti, klasificiranih u skladu sa kriterijima za izračun NSFR-a (u usklađenoj verziji, isključujući primjenu pondera).

Jaz financiranja (engl. Funding gap)

Još jedna važna komponenta strukturnog rizika vezana je za ovisnost banke o izvorima „veliki izvori financiranja“ (engl. „wholesale funding“).

Jaz u izvorima financiranja kvantificira razliku između kredita klijenata i komercijalnih izvora financiranja; stoga jaz u izvorima financiranja predstavlja iznos kredita odobrenih klijentima koje treba pokriti izvorima financiranja koje osigurava.

6. IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA BANKE

Na dan 31. 12. 2020., godine iznos vlasničkih ulaganja iznosi 199 tisuća KM. Banka je izvršila ulaganje u udjele u cilju ostvarivanja kapitalne dobiti odnosno zbog strateških razloga.

U nastavku Banka objavljuje tabelarni prikaz vlasničkih ulaganja po vrsti ulaganja:

Vrsta ulaganja	Portfelj	Kotirana na burzi	Metoda vrednovanja	Realizirani dobitak/Gubitak od prodaje	Realizirani dobitak/Gubitak kroz RDG	Realizirani dobitak/Gubitak kroz kapital	Usporedba (u milijunima KM)		
							Bilančni iznos	Fer vrijednost	Tržišna cijena
Financijske institucije	FVOCI*	Da	Fer vrijednost	–	–	–	199	199	–

*FVOCI - Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Banka primjenjuje metodu diskontiranih novčanih tokova kao osnovnu metodu pri testiranju umanjenja vrijednosti podružnica (metode tržišnih multiplikatora i usporedivih transakcija primjenjuje kao pomoćne metode). U skladu s vrednovanjima provedenim na datum izvještaja, Uprava Banke smatra knjigovodstvenu vrijednost ulaganja su nadoknadiva.

Za vlasničke vrijednosnice u Bosni i Hercegovini koje nemaju cijenu na aktivnom tržištu fer vrijednost se ne može pouzdano izmjeriti. Iste se vrednuju po trošku stjecanja i nemaju materijalan utjecaj na financijska izvješća Banke.

Pored gore navedenih vlasničkih ulaganja Banka u svojim knjigama ima ulaganje u vlasničke udjele u društvo Unicredit Broker doo Sarajevo sa 49% udjela i troškom stjecanja istog od 460 tis KM.

Skupština UniCredit Broker d.o.o. koju čine dva člana (UniCredit Insurance Management CEE GmbH i UniCredit Bank d.d.) su 9. prosinca 2019. godine donijeli Odluku o prestanku društva UniCredit Broker d.o.o. brokersko društvo u osiguranju.

Banka je konsolidirala financijska izvješća za 2020. godinu za navedeno društvo metodom udjela. Financijska izvješća Banke i Grupe su objavljena u Godišnjem izvještaju za 2020. godinu na web stranici Banke.

Završetak gašenja društva i raspored likvidacijske mase će se izvršiti nakon Skupštine društva u 2021. godini.

7. KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI

Kamatni rizik se definira kao izloženost banke na nepovoljna kretanja kamatnih stopa koja proizlazi iz pozicija aktive i pasive knjige banke. Rizik promjene kamatnih stopa utječe na sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova, a time i na neto kamatni prihod te na ostale novčane tokove osjetljive na promjenu kamatnih stopa. Banka je dužna uspostaviti sistem mjerenja kamatnog rizika u bankarskoj knjizi koji obuhvaća sve značajne izvore kamatnog rizika kojima može biti izložena.

7.1. Izvori rizika

Primarni izvori rizika promjene kamatnih stopa su sljedeći:

- **Rizik ročne neusklađenosti** („repricing risk”) koji proizlazi iz neusklađenosti pozicija aktive i pasive prema preostalom razdoblju do promjene kamatne stope (stavke s fiksnom kamatnom stopom prikazuju se prema preostalom dospjeću). Postojanje ročne neusklađenosti temeljno je vezano za bankarsko poslovanje. Zato može izložiti bančinu zaradu i njezinu ekonomsku vrijednost neočekivanim promjenama kamatnih stopa.
- **Rizik krivulje prinosa** („yield curve risk”) koji proizlazi iz promjene oblika i nagiba krivulje prinosa
- **Bazni rizik ili Rizik osnovice** („basis risk”) koji proizlazi iz instrumenata koji imaju identično dospjeće, izraženi su u identičnoj valuti, ali su bazirani na različitim vrstama referentnih stopa (npr. 3M EURIBOR i 6M EURIBOR)
- **Rizik opcije** („optionality risk”) predstavlja oblik kamatnog rizika koji se ogleda u postojanju mogućnosti korištenja pravom opcije na imovinu kupnjom ili prodajom novčanih tokova vezanih za pojedine financijske instrumente ili ugovore.

Standardi upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi definiraju se kroz uspostavu postupaka i načela upravljanja, utvrđivanja izvora kamatnog rizika, načina izračuna promjene ekonomske vrijednosti koja proizilazi iz pozicija bankarske knjige, tretman financijskih derivata i izvještavanja Agencije za pozicije koje proizilaze iz bankarske knjige. Bankarska knjiga označava sve stavke aktive i izvanbalance banke koje nisu identificirane kao pozicije knjige trgovanja dok knjiga trgovanja znači sve pozicije u financijskim instrumentima i robi koje banka ima sa namjerom trgovanja ili da bi se zaštitile pozicije koje ima sa namjerom trgovanja.

Banka je dužna mjeriti negativan utjecaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod, odnosno dobit, tj. ekonomsku vrijednost bankarske knjige. Ekonomska vrijednost bankarske knjige banke je procjena sadašnje vrijednosti svih očekivanih neto novčanih tokova pozicija bankarske knjige banke, odnosno očekivanih novčanih tokova imovine umanjene za očekivane novčane tokove obaveza banke. Redovno mjerenje osjetljivosti oba aspekta i provođenje različitih scenarija obuhvaća minimalno potencijalne promjene oblika i nagiba krive prinosa kamatne stope (rizik krive prinosa) i utjecaj različitih promjena referentnih kamatnih stopa za pozicije imovine i obaveza sa sličnim karakteristikama u odnosu na ročnost ili vrijeme do sljedeće promjene kamatne stope (rizik osnove).

Banka koristi metodologiju vrednovanja imovine i obaveza na osnovu diskontirane vrijednosti budućih novčanih tokova imovine i obaveza banke. Dva aspekta mjerenja i ocjene ekonomske vrijednosti su važna kod obuhvata analize rizika kamatne stope i to aspekt kada promjena kamatnih stopa utječe na osnovnu vrijednost imovine i obaveza na način da se mijenja ekonomska vrijednosti budućih novčanih tokova i sa aspekta dobiti, gdje promjena kamatnih stopa utječe na financijski rezultat zbog promjena neto kamatnog prihoda.

7.2. Pretpostavke za mjerenje rizika kamatne stope

S ciljem minimiziranja neizvjesnog utjecaja kretanja kamatnih stopa, za navedene izvore kamatnog rizika Banka aktivno i redovnom dinamikom prati odstupanja od očekivanih kretanja (u skladu sa metodologijama UniCredit Grupe). Metodologija UniCredit Grupe se provodi putem uspostavljenog sustava analize strukture bilance Banke osjetljive na promjenljivost kamatnih stopa i kontrolu utvrđenih limita izloženosti kamatnom riziku uvažavajući valutnu i ročnu strukturu bilance. Za potrebe internog izračunavanja kamatnog rizika u bankarskoj knjizi, Banka koristi metodologiju Grupe.

Metrike relevantne za mjerenje kamatnog rizika u bankarskoj knjizi su sljedeće:

- Value at Risk (VAR) limit
- Stressed Value at-Risk (SVAR) limit

- Credit-Point-Value (CPV) limit
- Limit kamatnog rizika u knjizi Banke - Basis-Point-Value (BP01) limit
- Osjetljivost neto kamatnog prihoda (NII sensitivity)
- Osjetljivost ekonomske vrijednosti (EV sensitivity)

Izloženost kamatnom riziku mjeri se za pozicije knjige banke ovisno o frekvenciji promjene kamatne stope. Za izloženost banke, depoziti po viđenju tretiraju se prema replikacijskom portfoliju, koji je s obzirom na vrlo slabu kamatnu osjetljivost navedenih pozicija, baziran na profilu koji uzima u obzir pretpostavke o kretanju/smanjenju volumena navedenih pozicija kroz vrijeme uzimajući u obzir povijesna kretanja portfolija. Odjel Tržišnih rizika koristi Geometric Brownian motion (GBM) model prilikom analiziranja depozita po viđenju.

Kamatni rizik se prati korištenjem niza propisanih grupnih metrika, kao i metrika propisanih od strane lokalnog regulatora. Tržišni rizici Banke nadziru sve limite za kamatni rizik na dnevnom nivou.

7.3. Testiranje otpornosti na stres i izvještavanje

Metodologija procjene promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige (FBA metodologija)

Za potrebe izvještavanja Agencije za bankarstvo FBiH o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, Banka koristi jednostavni izračun pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno. Za potrebe jednostavnog izračuna promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, koja podrazumijeva i bilančne i izvanbilančne pozicije, kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u 13 vremenskih zona na način prikazan u tabeli. Ponderi se baziraju na procijenjenom standardnom kamatnom šoku od 200 postotnih/baznih poena tijekom vremena i procijenjenom modificiranom trajanju za svaku vremensku zonu.

Vremenska zona	Sredina vremenske zone	Procijenjeno modificirano trajanje	Pretpostavljeni kamatni šok u postotnim/baznim poenima	Ponder
1	2	3	4	5
do 1 mjeseca	0,5 mjeseci	0,04 godine	200 p. p.	0,08%
od 1 do 3 mjeseca	2 mjeseca	0,16 godina	200 p. p.	0,32%
od 3 do 6 mjeseci	4,5 mjeseci	0,36 godina	200 p. p.	0,72%
od 6 do 12 mjeseci	9 mjeseci	0,71 godina	200 p. p.	1,43%
od 1 do 2 godine	1,5 godina	1,38 godina	200 p. p.	2,77%
od 2 do 3 godine	2,5 godine	2,25 godina	200 p. p.	4,49%
od 3 do 4 godine	3,5 godine	3,07 godina	200 p. p.	6,14%
od 4 do 5 godina	4,5 godine	3,85 godina	200 p. p.	7,71%
od 5 do 7 godina	6 godina	5,08 godina	200 p. p.	10,15%
od 7 do 10 godina	8,5 godina	6,63 godine	200 p. p.	13,26%
od 10 do 15 godina	12,5 godina	8,92 godine	200 p. p.	17,84%
od 15 do 20 godina	17,5 godina	11,21 godina	200 p. p.	22,43%
preko 20 godina	22,5 godine	13,01 godina	200 p. p.	26,03%

- Za svaku značajnu valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno se netira pozicije imovine i obaveza, te financijskih derivata (ili aktivnih i pasivnih izvanbilančnih stavki) po svakoj vremenskoj zoni, na način da se dobije ukupna neto pozicija po zoni;
- Dobivena ukupna neto pozicija po svakoj vremenskoj zoni se pomnoži propisanim ponderima iz tabele, i to za svaku značajnu valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno;
- Dobivene ponderirane pozicije po svim vremenskim zonama se zbrajaju tako da se dobije ukupna neto duga ili neto kratka pozicija bankarske knjige po svakoj važnijoj valuti i za ostale valute ukupno;
- Neto duge i neto kratke pozicije zbrajaju se po svim valutama na način da se dobije ukupna neto ponderirana pozicija bankarske knjige.

Ukupna neto ponderirana pozicija bankarske knjige predstavlja promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige banke, koja je nastala kao rezultat primjene standardnog kamatnog šoka. Bilančne pozicije se raspoređuju po neto knjigovodstvenoj vrijednosti.

Nekamatonsna imovina i obaveze iz bankarske knjige, uključujući kapital i rezerve nisu uključeni u izračun promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige.

Banka je obavezna izračunavati odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala banke. Odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala banke ne treba biti veći od 20%. Banka kvartalno izvještava FBA o kamatnom riziku kroz obrasce: BA 01.00 – Obrazac EVB, FKS, BA 02.00 – Obrazac EVB PKS, BA 03.00 – Obrazac EVB AKS, BA.04.00 – Obrazac EVB ZBR.

Metodologija primjene standardnog šoka Banke (Grupna metodologija)

Analiza osjetljivosti kamatnih stopa je određena kroz mjerenje rizika koji se mjeri izračunavanjem promjene neto sadašnje vrijednosti portfelja kod pomaka krivulje referentnih kamatnih stopa za 0,01 postotni poen (1 bazni poen) i limitira se BP01 limitom (engl. Basis Point Value ili vrijednost baznog boda) kao mjerom osjetljivosti po valutama i vremenskim razdobljima. Limiti dnevne usklađenosti poslovanja su propisani od strane UniCredit Grupe. BPV vrijednosti po valutama i vremenskim razdobljima su osnovica za primjenu šokova kamatnih stopa i različitih stres testova. Pristup primjene šokova kamatnih stopa obuhvaća nekoliko dinamičkih i statičkih pristupa. Navedeni šokovi se primjenjuju i izvještavaju na mjesečnoj osnovi nadležnom ALCO odboru. Pri izračunu rezultata standardnog šoka Banka primjenjuje šok koji se temelji na paralelnom pomaku krivulje prinosa za +/- 200 baznih poena.

Metodologija testiranja otpornosti na stres Banke koristeći različite scenarije (Grupna metodologija)

Pored standardnog šoka, Banka mjesečno provodi testiranje otpornosti na stres kamatnog rizika obuhvaćajući scenarije različitih šokova na kamatnim krivuljama. Podaci za izračun osjetljivosti neto kamatnog prihoda predstavljaju hipotetički P&L koji Banka može ostvariti u slučaju rasta ili pada kamatnih stopa. Scenariji uključuje promjenu nivoa kamatnih stopa, rotaciju krivulje, porast kratkoročnih kamatnih stopa, promjenu nagiba krivulje i šiljke (skokove) na određenim segmentima krivulje. Banka provodi i testiranje osjetljivosti budžetiranog neto kamatnog prihoda na pomak kamatnih stopa (+100 bps / -30 bps) kao i promjene ekonomske vrijednosti kapitala zbog hipotetskih promjena kamatnih stopa za ± 200 b.p. Po osnovu toga imamo definirano šest Basel scenarija po kojima provodimo stres testiranje. Ti scenariji su: -200 bps, 200 bps, Flattenning, Steepening, Short rates up i Short rates down. Pored Bazelski scenarija, koriste se i Supervisory Outlier Test (SOT) scenariji: Parallel shock up, Parallel shock down, Steepener shock, Flattener shock, Short rates shock up i Short rates shock down. SOT scenariji prate se u odnosu na definisan limit od 15% Tier1 kapitala. Za scenario +/-200 bps limit je 20% od vlastitih sredstava (Own funds). Pored gore navedenog provodi se sveobuhvatno testiranje svih rizika kroz ICAAP scenarije, gdje se stresiraju svi prepoznati market risk parametri i dobivaju se rezultati ukupnog scenarija. Tržišni rizici redovito izvještavaju Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o izloženosti kamatnom riziku te usklađenosti sa limitima na dnevnoj (BP01, VaR), odnosno mjesečnoj osnovi (testiranje otpornosti na stres, neto kamatna osjetljivost).

8. ICAAP I ILAAP

8.1 Proces interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP)

Proces interne procjene adekvatnosti kapitala (dalje u tekstu i: ICAAP) je skup postupaka usmjerenih na osiguravanje adekvatnosti interno procijenjene potrebe za kapitalom Banke, u skladu sa njenim rizičnim profilom, sustavom upravljanja rizicima i tehnikama koje koristi za smanjenje rizika. Zasnovan je na metodologiji UniCredit Grupe i prioritetno usklađen sa zahtjevima Odluke o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala i internom procesu procjene adekvatnosti likvidnosti u banci, te ostalim regulatornim zahtjevima u upravljanju rizicima u bankama. Proces interne procjene adekvatnosti kapitala temelji se na strogom upravljanju rizicima, uključenosti visokog rukovodstva, identificiranju adekvatnih tijela za donošenje odluka, dodijeli adekvatnih uloga/odgovornosti kroz organizacijsku strukturu Banke kao i nadzoru cjelokupnog procesa.

ICAAP za Banku predstavlja alat za interno upravljanje i donošenje odluka u Banci. Adekvatnost internog kapitala je integralni dio svakodnevnih procesa praćenja, upravljanja i odlučivanja u Banci, poput ugrađivanja rizika i impliciranih mjera u procese strateškog planiranja, određivanje limita i procjene učinka poslovnih linija sukladno postojećoj i planiranoj perspektivi.

ICAAP proces je podijeljen u slijedeće ciklične i kontinuirane faze:

- definiranje opsega i identifikacija rizika,
- procjena rizičnog profila i testiranje otpornosti na stres,
- utvrđivanje apetita za rizik i alokacija kapitala, te
- praćenje i izvještavanje.

Prvi korak je **definiranje opsega i identifikacija rizika** prisutnih u UniCredit Bank d.d.. Banka implementira ICAAP na pojedinačnoj osnovi, ali su njime na prikladan način obuhvaćeni i rizici koji proizlaze iz društava u kojima Banka ima udjele u vlasništvu < 51%. Pored rizika obuhvaćenih Stupom 1, poseban fokus u procesu identifikacije rizika stavlja se i na razmatranje rizika koji nisu pokriveni u okviru Stupa 1. Razmatraju se rizici kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena, a rezultat ove aktivnosti je Mapa rizika.

Procjena rizičnog profila je ključni element procesa interne procjene adekvatnosti kapitala u sklopu Stupa 2. Profil rizičnosti UniCredit Bank d.d. se procjenjuje:

- internim metodologijama za sve materijalno značajne i mjerljive vrste rizika, te
- regulatorno zadanom veličinom u obliku adekvatnog postotka ukupnog regulatornog kapitala za ostale materijalno značajne rizike, ali za koje Banka u svojoj metodologiji nije utvrdila način mjerenja/procjene

Odgovarajući pokazatelj apetita za rizik koja se odnosi na adekvatnost internog kapitala je Sposobnost preuzimanja rizika.

Testiranje otpornosti na stres jedan je od ključnih alata za upravljanje rizicima, s ciljem procjene ranjivosti Banke u slučaju nastupa izvanredno teških ili specifičnih, no mogućih događaja, pružajući dodatne informacije bitne za aktivnosti praćenja te donošenja odluka u Banci. Aktivnosti testiranja otpornosti na stres se provode najmanje na godišnjoj razini, i njima se omogućava analiza internog tablica

Apetit za rizik definira razinu rizika koju je Banka spremna prihvatiti u ispunjavanju svojih strateških ciljeva te strategije preuzimanja i upravljanja rizicima, uzimajući u obzir interese svojih klijenata i dioničara, te kapitalne i ostale regulatorne zahtjeve. Apetita za rizik Banke uključuje:

- Izjavu Apetita za rizik
- Ključne pokazatelje Apetita za rizik

Apetit za rizik najmanje jednom godišnje usvaja Nadzorni odbor, na prijedlog Uprave, te preporuku Odbora za rizike. Ostvarenje pokazatelja Apetita za rizik se redovno prati i o njima izvještava na odgovarajućim odborima Banke, najmanje jednom kvartalno, s ciljem osiguranja razvoja Banke unutar željenog profila odnosa rizika i povrata.

Za potrebe **praćenja i izvještavanja**, pripremaju se upravljačka i regulatorna izvješća o procesu interne procjene adekvatnosti kapitala, koja služe kao alat za upravljačke odluke u smislu upravljanja i smanjenja izloženosti rizicima.

Opis pristupa za mjerenje/procjenu materijalno značajnih rizika u sklopu ICAAPa

U cilju definiranja kapaciteta Banke za preuzimanje rizika, ukupan interni kapital, koji predstavlja zbir internih kapitala obračunatih za pojedinačne vrste značajnih rizika, stavlja se u odnos sa dostupnim finansijskim sredstvima Banke, te tako dobiven omjer predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja apetita rizika Banke – Sposobnost preuzimanja rizika.

Vrste rizika obuhvaćene u tzv. Stupu 1 (kreditni, tržišni i operativni rizik) smatraju se primarnim rizicima, međutim Banka dodatno smatra značajnim sljedeće vrste rizika:

- poslovni rizik,
 - rizik nekretnina,
 - reputacijski rizik,
- ostali značajni rizici (strateški rizik, rizik eksternalizacije, makroekonomski rizik, rizik prekomjerne finansijske poluge, close-out rizik)

Pristup izračuna internog kapitala za kreditni rizik

Ekonomski kapital za pokriće kreditnog rizika kvantificira se temeljem procjene CVaR vrijednosti odnosno maksimalnog iznosa gubitka u horizontu od godinu dana uz zadanu razinu pouzdanosti 99,90%. Banka koristi Grupni model GCPM-a (Group Credit Portfolio model) za mjerenje ekonomskog kapitala za kreditni rizik u kontekstu procesa procjene adekvatnosti internog kapitala.

Pristup izračuna internog kapitala za tržišni rizik

Za izračun internog kapitala za tržišne rizike se koristi interni model UniCredit Grupe (IMOD). Interni model koristi povijesne simulacije za izračun VaR-a (value-at-risk) uz razinu pouzdanosti 99,90%.

Pristup izračuna internog kapitala za operativni rizik

Za izračun internog kapitala za operativni rizik se koristi interni model UniCredit Grupe, uz razinu pouzdanosti 99,90%, koji između ostalih parametara koristi i rezultat pristupa kojeg već koristi za računanje minimalnih kapitalnih zahtjeva u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banaka.

Pristup izračuna internog kapitala za poslovni rizik

Poslovni rizik definira se kao nepovoljna, neočekivana promjena u opsegu poslovanja i/ili maržama koja nije izazvana kreditnim, tržišnim ili operativnim rizicima. Poslovni rizik prije svega može biti izazvan ozbiljnom narušenošću tržišnog okruženja, promjenama u strukturi tržišnog natjecanja ili ponašanju klijenata, no mogu ga izazvati i promjene zakonskog okvira.

Za izračun internog kapitala za poslovni rizik se koristi interni model UniCredit Grupe, uz razinu pouzdanosti 99,90%, koji između ostalih parametara koristi stavke prihoda i rashoda iz računa dobiti i gubitka Banke.

Pristup izračuna internog kapitala za rizik nekretnina

Rizik nekretnina definira se kao potencijalni gubitak koji proizlazi iz fluktuacija tržišnih vrijednosti portfelja nekretnina u vlasništvu Banke. Obuhvaća sve nekretnine koje pripadaju Banci a koriste se u svrhu samog poslovanja (upravne zgrade, poslovnice i sl.) ili za iznajmljivanje. To uključuje i pripadajuće zemljište te i dio preuzetih nekretnina, čiji krajnji cilj nije prodaja, već iznajmljivanje ili druga komercijalna namjena. Nekretnine koje služe kao kolateral ne ulaze u izračun rizika nekretnina.

Za izračun internog kapitala za rizik nekretnina se koristi interni model UniCredit Grupe, uz razinu pouzdanosti 99,90%.

Pristup izračuna internog kapitala za reputacijski rizik

Reputacijski rizik je rizik gubitka povjerenja u integritet Banke do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog

mišljenja o poslovnoj praksi Banke, koje proizlazi iz aktivnosti Banke, poslovnih veza Banke sa pojedinačnim klijentima ili aktivnosti članova organa Banke, neovisno o tome postoji li osnova za takvo javno mišljenje.

Za izračun internog kapitala za reputacijski rizik se koristi interni model UniCredit Grupe, uz razinu pouzdanosti 99,90%, koji između ostalih parametara koristi specifični indeks reputacije te prihode.

Pristup izračuna internog kapitala za ostale značajne rizike

Obzirom da Banka u svojoj metodologiji nije utvrdila način mjerenja/procjene za ostale materijalno značajne rizike, prilikom izračuna internog kapitala za te rizike postupa u skladu s Odlukom o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala i internom procesu procjene adekvatnosti likvidnosti u banci.

8.2 Podaci i informacije koje se odnose na ILAAP

Banka utvrđuje i provodi proces interne procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP) u skladu sa svojim rizičnim profilom i apetitom za preuzimanje rizika, odnosno ispunjava kvalitativne zahtjeve za utvrđivanje, mjerenje, praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti kako bi održala odgovarajući nivo i strukturu zaštitnog sloja likvidnosti.

Banka provodi ILAAP proces s ciljem osiguranja adekvatne razine likvidnosti, kako bi se pravovremeno izvršile sve obaveze plaćanja, kako u redovnom poslovanju, tako i tijekom stresnih uvjeta.

Banka kao dio UniCredit Grupe sudjeluje u ILAAP procesu Grupe te lokalni ILAAP proces usklađuje prema grupnim smjernicama, a od 01.01.2020., kada je stupila na snagu Odluka o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala i internom procesu procjene adekvatnosti likvidnosti u banci, i sa lokalnom regulativom.

Definirane su 4 moguće ocjene koje se dodjeljuju pojedinim područjima ILAAP procesa definiranim od strane lokalnog regulatora:

- nije usklađeno („not covered“)
- djelomično usklađeno („partially covered“)
- uglavnom usklađeno („mostly covered“)
- potpuno usklađeno („fully covered“)

Relevantna područja koja pokriva ILAAP proces, definirana od strane lokalnog regulatora, kojima se dodjeljuju prethodno navedene ocjene, u skladu sa regulatorno definiranim rokovima za izradu ICAAP i ILAAP izvješća su sljedeća:

- Okvir za upravljanje rizikom likvidnosti i rizikom izvora financiranja
- Strategija i plan izvora financiranja
- Strategija u vezi sa internim likvidnosnim zahtjevom i upravljanje kolateralima
- Mehanizam raspodjele
- Upravljanje rizikom unutardnevne likvidnosti
- Testiranje otpornosti likvidnosti na stres
- Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve.

9. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA POLITIKU NAKNADA

9.1 Informacije o postupku odlučivanja koji se primjenjuje pri određivanju politike naknada, te politikama i praksama naknada za identificirane zaposlenike

Na temelju Zakona o bankama i Odluke o politici i praksi naknada zaposlenicima u bankama (u daljem tekstu: Odluke), Nadzorni odbor, na prijedlog Odbora za naknade, usvojio je Politiku naknada radnika UniCredit Bank d.d., koja je usklađena s propisima Federacije BiH te misijom i vrijednostima matične kreditne institucije, Grupe UniCredit.

Politika naknada ima za cilj definirati principe i pravila za utvrđivanje, praćenje i kontrolu sustava i prakse naknada radnika Banke, te kao takva predstavlja okvir za upravljanje svim oblicima naknada koje Banka isplaćuje ili pruža radnicima.

Politiku naknada usvaja Nadzorni odbor Banke na prijedlog Uprave Banke i Odbora za naknade. Nadzorni odbor periodično, a najmanje jednom godišnje, preispituje i revidira Politiku naknada i odgovoran je za nadzor nad njezinom primjenom.

Nadzorni odbor Banke, u okviru zakonskih nadležnosti za usvajanje politike naknada u Banci, donosi odluke o:

- ukupnom iznosu varijabilnih naknada koje će Banka isplatiti radnicima za određenu poslovnu godinu,
- naknadama članova Uprave Banke i zaposlenih u kontrolnim funkcijama, na pojedinačnoj osnovi,
- smanjenju ili ukidanju varijabilnih naknada radnicima, uključujući aktiviranje odredbi o malusu ili povratu naknada, ako dođe do narušene uspješnosti ili ostvarivanja gubitka Banke.

Odluke Nadzornog odbora provodi Uprava Banke.

Za ostale radnike Banke Uprava Banke, u skladu s odlukom Nadzornog odbora, može odrediti naknade na grupnoj osnovi.

Radnici čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke utvrđuju se u sklopu Analize rizika koju usvaja Nadzorni odbor Banke. Pri Analizi rizika, Banka treba uzeti u obzir veličinu i internu organizaciju, vrstu, obim i složenost poslovnih aktivnosti, profil rizičnosti, poslovnu strategiju, poziciju, poslove, odgovornosti i naknade radnika, uvjete na tržištu rada i druge kriterije za koje procijeni da su relevantni. Procjena i revidiranje Analize rizika provodi se prilikom svake promjene u razini ovlaštenja na temelju kojih je Analiza provedena, kao i organizacijskih promjena ili promjena u procesima koje utječu na poslove i odgovornosti radnika koji imaju materijalni značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke.

Na radnike za koje je Analizom rizika utvrđeno da imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke primjenjuju se specifični uvjeti za utvrđivanje i isplatu varijabilnog dijela naknada kako je propisano ovom Politikom i zasebnim odlukama Banke i UniCredit Grupe o pravilima nagrađivanja, u skladu sa lokalnom regulativom i propisima i standardima UniCredit Grupe.

Odbor za naknade, kojeg imenuje Nadzorni odbor, najmanje jednom godišnje analizira usklađenost Politike naknada s regulativom i daje prijedloge njezinog revidiranja Nadzornom odboru Banke. Odbor za naknade izvještaj o postupku provođenja preispitivanja dostavlja Upravi Banke i Nadzornom odboru, te osobama odgovornim za rad kontrolnih funkcija Banke.

Članovi Odbora za naknade u UniCredit Bank d.d. u 2020. godini

1.	Predsjednik	Miljenko Živaljić (do 18.2.2020. godine)
		Helmut Franz Haller (od 18.2.2020. godine do 23.9.2020. godine)
		Spas Blagovestov Vidarkinsky (od 23.9.2020. godine)
2.	Član	Claudio Cesario (do 21.8.2020. godine)
		Graziano Cameli (od 1.9.2020. godine)
3.	Član	Eugen Paić Karega (do 21.8.2020. godine)
		Pierre-Yves Guegan (od 1.9.2020. godine do 23.9.2020. godine)
		Laurence Fraissinet-Dubois (od 23.9.2020. godine)

Aktivnosti Odbora za naknade

Tijekom 2020. godine Odbor za naknade je održao šest sjednica, dok je 1.5., 28.5., 23.6., i 3.9.2020. godine Odbor za naknade donosio odluke po *per rollam* principu, koje su bile verificirane na prvoj narednoj sjednici Odbora za naknade Banke.

9.2 Informacije o vezi između plaće i uspješnosti

Procjena individualne uspješnosti temelji se na specifičnim ciljevima, koji su povezani s 5 temeljnih načela UniCredita: „Klijent na prvom mjestu“; „Razvoj ljudi“; „Suradnja i sinergije“; „Upravljanje rizicima“; te „Izvršenje i disciplina“. Kod ocjenjivanja individualne uspješnosti radnika nadležni rukovoditelj razmatra ostvarenje ugovorenih ciljeva. Za svaku godinu, provodi se ugovaranje individualnih ciljeva svakog zaposlenika, kao i procjena ostvarenja istih.

Rukovoditelj za svaki cilj uspješnosti uzima u obzir radnikov individualni doprinos ostvarenju uspješnosti i ponašanja koja su mogla biti povezana s radnikovom uspješnošću, u skladu s vrijednostima društva i Kodeksom profesionalnog postupanja. Pri tome se temeljito razmatraju regulatorni nalazi ili nalazi i procjene Interne revizije, Praćenja usklađenosti, Upravljanja rizicima te Upravljanja ljudskim resursom. Sve financijske ciljeve/ključne pokazatelje uspješnosti (planirane i ostvarene) konačno potvrđuju područja nadležna za Upravljanje financijama, Upravljanje rizicima te druge relevantne funkcije.

Ukoliko Banka ostvari sve zadane parametre uspješnosti na lokalnoj razini, te na CEE razini i razini Grupe, i aktivira se proces varijabilnog nagrađivanja, od strane individualnih radnika je potrebno i ispunjenje narednih zahtjeva:

- uvjet neprekidnog trajanja radnog odnosa i minimalno trajanje radnog odnosa (3 mjeseca, od čega 2 mjeseca u kontinuitetu),
- ocjena radne uspješnosti,
- uvjet obveznih edukacija iz područja Praćenja usklađenosti,
- Know Your Customer" (KYC) periodični pregled (za radnike koji imaju definiran ovaj uvjet),
- povreda radne obveze (pravo na sudjelovanje u procesu varijabilnog nagrađivanja ne ostvaruju radnici kojima je u godini za koju se provodi proces nagrađivanja utvrđena odgovornost za povredu radne obveze).

Kod utvrđivanja naknada Banka postupa u skladu sa sljedećim pravilima:

- da su u skladu s primjerenim i efikasnim upravljanjem rizicima
- da potiču primjereno i efikasno upravljanje rizicima
- da ne potiču preuzimanje rizika koji prelazi razinu prihvatljivog rizika za Banku
- da su u skladu s poslovnom strategijom, ciljevima, vrijednostima i dugoročnim interesima Banke
- da su u skladu s mjerama za sprječavanje sukoba interesa, uključujući sprječavanje sukoba interesa kod utvrđivanja naknada radnika koji su uključeni u kontrolne funkcije

Fiksne naknade za sve radnike definiraju se u skladu s odgovornošću i kompleksnošću radnog mjesta, odnosno u skladu s Pravilnikom o organizaciji, Pravilnikom o radu i relevantnim aktima Banke iz domene naknada.

Ukupan iznos varijabilnih naknada zasniva se na kombinaciji ocjene uspješnosti pojedinca, relevantnog organizacijskog dijela, te na ukupnim rezultatima Banke.

Banka neće izvršiti isplatu varijabilne naknade ili prenijeti prava iz financijskih instrumenata, uključujući odgođeni dio naknade ako takve naknade nisu održive i opravdane. Varijabilne naknade smatraju se održivima ako u razdoblju od utvrđivanja tih naknada do konačne isplate ne dođe do narušenog financijskog stanja, odnosno do ostvarivanja gubitka Banke. Banka će ukupne varijabilne naknade znatno smanjiti ili ukinuti ako dođe do značajno narušene uspješnosti ili ostvarivanja gubitka Banke.

Banka će osigurati da ukupne varijabilne naknade svih radnika Banke nemaju namjeru, odnosno ne ograničavaju sposobnost Banke da održi ili poveća iznos svog kapitala (dokapitalizacija iz dobiti).

Ukoliko Banka utvrdi da je dovedeno u opasnost ispunjenje regulatornih zahtjeva u pogledu kapitala ili likvidnosti, primijenit će konzervativniju politiku varijabilnih naknada, koja podrazumijeva:

- a) definiranje limita za iznos varijabilne naknade, kao odgovarajući postotak (%) ukupne neto dobiti za tekuću financijsku godinu; i/ili
- b) uključivanje neto dobiti i zadržane zarade kao stavke kapitala.

9.3 Informacije o najvažnijim karakteristikama sustava naknada

U slučaju da varijabilne naknade za lokalno ili Grupno identificirane radnike prelaze određeni definirani prag ili u slučaju imenovanja na veću razinu, isplata će se izvršiti u skladu s shemama odgode kako je predviđeno Pravilima o sustavu nagrađivanja UniCredit Grupe 2020 i Politikom naknada za 2020. godinu za te kategorije radnike.

Specifični zahtjevi za isplatu varijabilne naknade primjenjuju se na radnike čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke.

Neki od specifičnih zahtjeva odnose se na period odgode i period zadržavanja. Pri tome odgođeni iznos varijabilne nagrade može iznositi najmanje 40% varijabilnog dijela naknade. Izuzetno, ako je iznos varijabilnog dijela naknade izrazito visok, banka je dužna odgoditi plaćanje najmanje 60% varijabilnog dijela naknade. Varijabilna naknada isplaćuje se u gotovini i financijskim instrumentima Banke i UniCredit Grupe. Odgođene rate isplaćuju se najviše jedanput godišnje, pri čemu se prvi odgođeni dio naknada može isplatiti najmanje godinu dana nakon isteka perioda procjene. Period odgode varijabilne naknade ne smije biti kraći od tri godine. Precizan period isplate i period odgode će se definirati Pravilima nagrađivanja koja će usvojiti Nadzorni odbor Banke.

Period zadržavanja (ograničenja) predstavlja period tijekom kojeg radnik zadržava varijabilne naknade isplaćene u obliku financijskih instrumenata, a po osnovu kojih se u tom periodu ne smiju prenositi prava. Period zadržavanja počinje prijenosom prava iz financijskih instrumenata. Prema zadržavanju naknada radnik je suglasan da se u slučajevima isplate varijabilne naknade u obliku financijskih instrumenata, prava iz tih instrumenata ne smiju prenijeti na nekog drugog tokom unaprijed ugovorenog perioda. Pri određivanju perioda zadržavanja Banka u obzir uzima sljedeće:

- i. dužina perioda procjene i perioda odgode,
- ii. utjecaj radnika na profil rizičnosti Banke,
- iii. preciznost prilagođavanja rizicima pri mjeranju uspješnosti i utvrđivanju naknada,
- iv. vrijeme potrebno da se određeni relevantni rizici materijaliziraju,
- v. druge elemente za koje se procijeni da su važni

9.4 Omjeri između fiksnih i varijabilnih naknada

Prilikom utvrđivanja fiksnog i varijabilnog dijela ukupnih naknada, obvezno se određuje primjeren odnos između fiksne i varijabilne naknade, pri čemu fiksni dio ukupnih naknada mora imati dovoljno visok udio u ukupnim naknadama. Dodatno, relevantni akti Banke i ugovori isključuju garantiranje prava na isplatu varijabilne nagrade.

Naknade se strukturiraju na sljedeći način:

- fiksna naknada radnika kontrolnih funkcija ne smije biti manja od dvije trećine ukupne naknade,
- za sve ostale radnike odnos između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih naknada se određuje na način da iznos varijabilnog dijela ne prelazi iznos fiksnog dijela ukupnih naknada.

Tablica 22: Tablični prikaz omjera između fiksnih i varijabilnih naknada po poslovnim područjima

Poslovno područje	Omjer između fiksnih i varijabilnih naknada (gornja granica varijabilnih nagrada)
Uprava	1:1*
Korporativno i investicijsko bankarstvo	1:1
Maloprodaja	1:1
Kontrolne funkcije	1:0,66
Podrška bankarskom poslovanju	1:1
Ostale funkcije	1:1**

* osim za člana Uprave za Upravljanje rizicima za kojeg je gornja granica varijabilnih naknada postavljena na visini jedne trećine ukupnih godišnjih primitaka radnika

** osim za Funkciju Upravljanja ljudskim resursom za koju se, unatoč tome što nije kontrolna funkcija, primjenjuje gornja granica varijabilnih nagrada 1:0,8, uslijed strože definiranih kriterija na razini UniCredit Grupe

9.5 Informacije o kriterijima uspješnosti na kojima se zasnivaju prava na dionice, opcije ili varijabilne komponente naknada

Individualni iznos varijabilne naknade utvrđuje se temeljem definirane individualne uspješnosti radnika, a u okviru raspoloživog budžeta za nagrađivanje. Ukupni budžet za nagrađivanje utvrđuje se temeljem kvantitativnih pokazatelja utvrđenih kroz Uvjete za sudjelovanje te Usklađenje rizika na Grupnoj, lokalnih i razini CEE Divizije, kojima se mjeri uspješnost UniCredit Banke/CEE Divizije/Grupe UniCredit. Budžet za nagrađivanje utvrđuje se sagledavajući financijske pokazatelje, pokazatelje iz područja rizika te ostale parametre relevantne za nagrađivanje. Ukoliko nisu zadovoljeni postavljeni kvantitativni pokazatelji niti na razini UniCredit Grupe/CEE Divizije banke niti na razini Banke primjenjuje se Nulti faktor na budžet za nagrađivanje za relevantno razdoblje procjene. Za odgođene obroke iz prethodnih godina može se primijeniti umanjeno od 50% do 100%, na temelju konačnih financijskih rezultata i procjena od strane Upravljanja rizicima. U slučaju da Nulti faktor nije aktiviran, prilagodba ukupnog iznosa za nagrađivanje primjenjuje se kroz multiplikator rizika na osnovi ukupne kvalitativne procjene usklađenja rizika na grupnoj i lokalnoj razini, koja uključuju dodatne pokazatelje rizika usklađene s Grupnim okvirom apetita za rizik, a koji pokrivaju sve relevantne rizike uključujući trošak kapitala i različite rizike, kao što su kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

Na ovaj način se osigurava da varijabilna naknada odražava poslovne rezultate i financijsku mogućnost, uzimajući u obzir cjelokupnu uspješnost, rezultate UniCredit Bank d.d. u Bosni i Hercegovini, te rezultate Grupe UniCredit kao i individualnu uspješnost radnika, ponašanje ili kršenje usklađenosti/vrijednosti pri čemu će se temeljito razmotriti regulatorni nalazi ili nalazi i procjene Interne revizije, Praćenja usklađenosti, Upravljanja rizicima te Upravljanja ljudskim resursom.

9.6 Opis, kriteriji i obrazloženje varijabilnih naknada koje koristi Banka

Primjenom principa proporcionalnosti, odnosno uvidom u veličinu, internu organizaciju, prirodu i obim, te složenost poslovnih aktivnosti Banke, kao i činjenice da UniCredit Bank d.d. u ima aktivu veću od 1 mlrd KM, Banka se smatra značajnom bankom u smislu odredaba Odluke Agencije te je kao takva dužna primjenjivati sve odredbe Odluke Agencije. Slijedom navedenog, a sukladno zahtjevima Odluke Agencije i standardima grupe UniCredit, radnicima Banke čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke, isplata varijabilne naknade se utvrđuje po modelu kako slijedi, ukoliko je ista jednaka ili viša od 100.000 KM na godišnjoj osnovi (minimalni prag za odgodu):

- Radniku koji ima materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke, ali i UniCredit Grupe (Predsjednik Uprave) primjenjuje se odgoda isplate nagrade od pet godina te se 50% nagrade isplaćuje u financijskim instrumentima (dionicima UniCredit S.p.A.);
- ostalim radnicima koji imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke primjenjuje se odgoda isplate nagrade od tri godine, te se 50% nagrade isplaćuje u financijskim instrumentima povezanim s dionicama UniCredit S.p.A.

Tablica 23: Informacije o ukupnim naknadama isplaćenim u 2020. godini po području poslovanja

Područje poslovanja	Bruto naknade (*000 KM)
Korporativno i investicijsko bankarstvo	6.277
Maloprodaja	20.799
Podrška bankarskom poslovanju	10.221
Upravljanje financijama	3.095
Upravljanje rizicima	3.228
Ostalo	5.438
Ukupno:	49.058

Tablica 24: Informacije o ukupnim naknadama isplaćenim u 2020. godini po kategoriji radnika

Kategorija	Bruto naknade (‘000 KM)
VSS (uključujući DR i MR)	33.785
VŠS	4.617
SSS	10.560
Ostali zaposleni	96
Ukupno:	49.058

Tablica 25: Informacije o ukupnim naknadama isplaćenim u 2020. godini Upravi Banke, radnicima čije profesionalne aktivnosti imaju značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke i članovima Nadzornog odbora

Kategorija	Broj zaposlenih na koji se odnosi navedeni iznos	Bruto naknade (‘000 KM)	Bruto fiksne naknade (‘000 KM)	Bruto varijabilne naknade (‘000 KM)
Uprava Banke*	7	2.066	2.162	561
Ostali radnici čije profesionalne aktivnosti imaju značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke	8	207	777	326
Nadzorni odbor	(2)	49	49	-
Ukupno:	17	2.321	2.988	887

*Uključuje naknade zaposlenih za period koji su obavljali dužnost člana Uprave

Tablica 26: Informacije o varijabilnim naknada isplaćenim u 2020. godini raspoređenih po vrstama

Kategorija	Bruto varijabilne naknade (‘000 KM)	Novčana sredstva (‘000 KM)	Dionice (‘000 KM)	Instrumenti povezani s dionicama (‘000 KM)
Uprava Banke	561	457	67	36
Ostali radnici čije profesionalne aktivnosti imaju značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke	326	312	14	-
Nadzorni odbor	-	-	-	-
Ukupno:	887	770	81	36

9.7 Informacija o najvažnijim parametrima i argumentima za sustav varijabilnih dijelova naknada i drugih nenovčanih pogodnosti

Navedene informacije su prethodno detaljno opisane pod točkama 9.2 i 9.5.

Broj radnika čije ukupne naknade u 2020. godini iznose preko 100.000 BAM je 33.

PRIOLOG A - Poslovna mreža UniCredit Bank d.d. na dan 31. prosinca 2020. godine

Poslovnica/adresa	Adresa	Mjesto	PTT	Telefon	Telefon web
REGIJA MOSTAR					
Poslovnica 1 u Mostaru (Mepas)	Kardinala Stepinca bb	Mostar (Mepas mall)	88000	036/356 277	036/356 545
Poslovnica 2 u Mostaru - Mostarka	Dubrovačka 4	Mostar (Mostarka)	88000	036/325 702	036/323 424
Poslovnica 3 u Mostaru - Revija	Mostarskog bataljona 4	Mostar (Revija)	88000	036/501 412	036/501 418
Poslovnica 5 u Mostaru (Rondo)	Kralja Petra Krešimira IV B2	Mostar (Rondo)	88000	036/333 902	036/333 902
Poslovnica u Čapljini	Gojka Šuška bb	Čapljina	88300	036/810 712	036/810 710
Poslovnica u Stocu	Hrvatskih branitelja bb	Stolac	88360	036/858 444 036/810 712	036/853 306
Poslovnica u Neumu	Dr. Franje Tuđmana bb	Neum	88390	036/880 149	036/880 149
Poslovnica u Čitluku	Kralja Tvrtka 1	Čitluk	88260	036/640 439	036/640 435
Poslovnica u Konjicu	Trg Državnosti Alije Izetbegovića bb	Konjic	88400	036/712 430	036/712 438
REGIJA ZAPADNA HERCEGOVINA					
Poslovnica u Grudama	Dr. Franje Tuđmana br. 124	Grude	88340	039/660 123	039/660 746
Poslovnica 1 u Širokom Brijegu	Fra Didaka Buntića 13	Široki Brijeg	88220	039/702 532	039/705 546
Poslovnica u Ljubuškom	Ulica IV. Brigade HVO Stjepana Radića br.63	Ljubuški	88320	039/831 340	039/835 933
Poslovnica u Livnu	Kralja Tvrtka bb	Livno	80101	034/208 222	034/208 220
Poslovnica u Tomislavgradu	Brigade Kralja Tomislava bb	Tomislavgrad	80240	034/356 201	034/356 209
Poslovnica u Posušju	Fra Grge Martića 28	Posušje	88240	039/685 415	039/685 157
REGIJA SREDIŠNJA BOSNA					
Poslovnica u Vitezu	Petra Krešimira IV	Vitez	72250	030/718 744	030/718 741
Poslovnica u Uskoplju	Bana Jelačića bb	Uskoplje	70240	030/496 596	030/494 181
Poslovnica u Donjem Vakufu	770 Slavne Brdske brigade 23	Donji Vakuf	70220	030/259 661	030/259 660
Poslovnica u Novom Travniku	Kralja Tvrtka bb	Novi Travnik	72290	030/795 500	030/795 500
Poslovnica u Fojnici	Mehmeda Spahe 18	Fojnica	71270	030/547 022	030/547 022
Poslovnica 1 u Travniku	Bosanska 56	Travnik	72270	030/547 017	030/547 012
Poslovnica u Jajcu	Maršala Tita bb	Jajce	70101	030/654 564	030/654 562
Poslovnica u Rami	Kralja Tomislava bb	Rama	88440	036/770 919	036/771 990
Poslovnica u Bugojnu	Zlatnih Ilijana 16	Bugojno	70230	030/259 577	030/259 576
Poslovnica u Kiseljaku	Josipa Bana Jelačića bb	Kiseljak	71250	030/877 124	030/877 124
REGIJA ZENICA					
Poslovnica u Žepču	Stjepana Tomaševića bb	Žepče	72230	032/887 903	032/887 903
Poslovnica 1 u Visokom	Branilaca 20a	Visoko	71300	032/730 057	032/730 061
Poslovnica u Zenici	Školska bb	Zenica	72000	032/449 340	032/449 340
Poslovnica 1 u Zenici	Londža 81	Zenica	72000	032/202 623	032/202 620
Poslovnica u Kaknju	Alije Izetbegovića bb	Kakanj	72240	032/557 212	032/557 211
Poslovnica u Tešnju	Braće Pabrić bb	Tešanj	74260	032/665 197	032/665 197
Poslovnica u Jelahu	Mustafe Ćemana 7	Jelah	74264	032/667 892	032/667 892
Poslovnica u Brezi	Alije Izetbegovića 80	Breza	71370	032/786 014	032/786 011
Poslovnica u Zavidovićima	Pinkasa Bandta bb	Zavidovići	72220	032/869 200	032/869 200
Poslovnica u Varešu	Zvijezda 63	Vareš	71330	032/848 032	032/848 031
Poslovnica u Olovu	Branilaca 17	Olovo	71340	032/829 535	032/829 530
Poslovnica u Maglaju	Aleja Ilijana bb	Maglaj	74250	032/609 811	032/609 810
REGIJA BIHAĆ					
Poslovnica u Bihaću	Ulica V. Korpusa bb	Bihać	77000	037/229 988	037/229 970
Poslovnica 1 u Bihaću	Bosanska bb	Bihać	77000	037/229 975	037/229 270
Poslovnica u Velikoj Kladuši	Maršala Tita 23	Velika Kladuša	77230	037/776 606	037/776 600
Poslovnica 1 u Cazinu	Cazinskih brigada bb	Cazin	77220	037/515 016	037/515 021
Poslovnica u Bosanskoj Krupi	511. Slavne brdske brigade bb	Bosanska Krupa	77240	037/229 282	037/476 885
Poslovnica 1 u Sanskom Mostu	Trg oslobođilaca bb	Sanski Most	79260	037/688 544	037/688 543

REGIJA SARAJEVO STARI GRAD					
Poslovnica 1 u Sarajevu	Maršala Tita 48	Sarajevo.	71000	033 253 383 033/253 378	033/253 372
Poslovnica 4 u Sarajevu	Alipašina 45a	Sarajevo (Ciglane)	71000	033/560 790	033/560 795
Poslovnica 11 u Sarajevu	Gajev trg 2	Sarajevo	71000	033/251 955	033/251 955
Poslovnica 12 u Sarajevu	Zelenih beretki 24	Sarajevo	71000	033/491 636	033/491 600
Poslovnica 13 u Sarajevu	Branilaca Sarajeva 53	Sarajevo	71000	033/491 997	033/491 931
Poslovnica 16 u Sarajevu	Zmaja od Bosne 4	Sarajevo (hotel Holiday)	71000	033/252 288	033/491 754
REGIJA NOVO SARAJEVO					
Poslovnica 7 u Sarajevu	Trg međunarodnog prijateljstva 14	Sarajevo	71000	033/776 130	033/776 134
Poslovnica 17 u Sarajevu	Džemala Bijedića b.b. (PC Capital Tower)	Sarajevo (OTOKA)	71000	033/721 815	033/721 800
Poslovnica 18 u Sarajevu	Zmaja od Bosne 74	Sarajevo	71000	033/727 022	033/727 021
Poslovnica 19 u Sarajevu	Mustafe Kamerića 5	Sarajevo (Dobrinja)	71000	033/775 851	033/775 851
Poslovnica u Vogošći	Igmanska 60	Vogošća	71320	033/476 361	033/476 360
Poslovnica na Ilidži	Mala Aleja 10	Ilidža	71210	033/627 937 033/776 140	033/776 157
Poslovnica u Hadžićima	Hadželi 177	Hadžići	71240	033/475 396	033/475 390
REGIJA TUZLA					
Poslovnica 1 u Tuzli	Džafer Mahala 53-55	Tuzla	75000	035/259 059	035/259 037
Poslovnica 2 u Tuzli	Armije BiH 3	Tuzla	75000	035/306 478	035/306 472
Poslovnica u Gradačcu	Ulica šehida 1	Gradačac	76250	035/822 500	035/822 500
Poslovnica u Lukavcu	Kulina Bana 2	Lukavac	75300	035/551 331	035/551 331
Poslovnica u Gračanici	22 Divizije bb	Gračanica	75320	035/701 471	035/701 470
Poslovnica u Srebreniku	Bosanskih Branilaca bb	Srebrenik	75350	035/646 093	035/646 093
Poslovnica u Živinicama	Ulica Oslobođenja bb	Živinice	75270	035/743 143	035/743 143
Poslovnica u Kalesiji	Trg šehida bb	Kalesija	75260	035/610 111	035/610 110
REGIJA POSAVINA					
Poslovnica u Orašju	Treća ulica 47	Orašje	76270	031/716 713	031/716 713
Poslovnica u Odžaku	Titova 17	Odžak	76290	031/762 437	031/762 437
Poslovnica u Brčkom	Trg mladih 1	Brčko	76120	049/233 760	049/233 760
REGIJA BANJA LUKA					
Poslovnica u Banja Luci	I Krajiškog korpusa br.39	Banja Luka	78000	053/209 402	051/348 063
Poslovnica u Prijedoru	Zanatska bb	Prijedor	79101	052/240 764	052/240 764
Poslovnica u Doboju	Kralja Dragutina 2a	Doboj	74000	051/348 063	053/209 401
Poslovnica u Bijeljini	Majora Dragutina Gavrilovića 2 – ulaz s ulice Svetog Save	Bijeljina	76300	055/225 090	055/225 080